

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno Christi 1000. Usque Ad Annum 1063

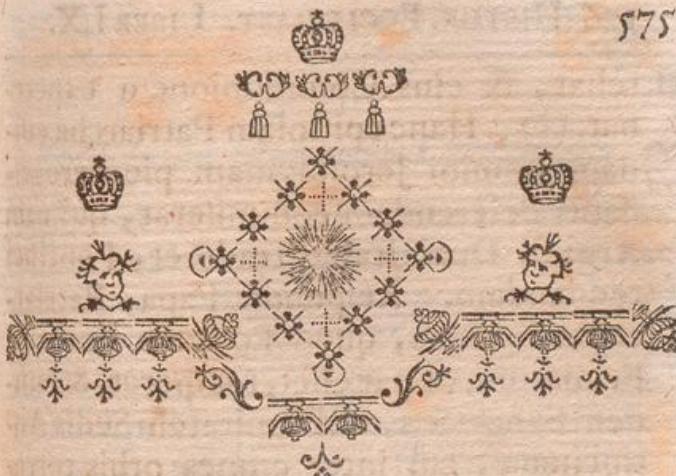
Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1761

VD18 90117956

Liber LX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66323](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-66323)

HISTORIA ECCLESIASTICA.

LIBER LX.

S. LEO IX. PAPA.

HENRICUS III. IMP. OC. CONSTANTINUS
MONOMACHUS IMP. ORIENTIS.

§. I.

*Epistola Papæ ad Patriarcham
Antiochenum.*

Leoni IX. Papæ apud Normannos ca- Sæculum XI.
ptivo redditæ est epistola Petri Neo- A.C. 1053.
electi Patriarchæ Antiocheni, qui
se illius Ecclesiæ Episcopum ordinatum
fuisse scribebat, Confessionem Fidei mit-
tebat,

Sæculum XI. tebat, & ejus Communionem expete-
A.C. 1057. bat. (*) Hanc epistolam Patriarcha cui-
Petr. ep. ad dam homini Jerosolymam pie peregrin-
Domin. Co-nanti deferendam commiserat, qui eam
tel. mon. to. z. Argyro Duci Italiæ traderet, Pontifici
p. 133. Leo reddendam. Respondit Papa, Patriar-
epist. 5. cham laudans, quod Ecclesiæ Romanæ
 Primatum, ut par esset, reciperet, & eundem exhortans, ut Dignitatem Sedis Antiochenæ, cui inter omnes orbis terrarum Ecclesiæ locus tertius competeret, strenue tueretur. Id vero scribebat ad retundendam audaciam Patriarchæ Constantinopolitani, qui secundo loco occupato Patriarcham Antiochenum ad quartum detruiserat. Electionem Petri, si modo Canonica esset, Papa approbat, & ejus confessionem Fidei, tanquam Catholicam, recipit, tum pro veteri more suam quoque subjungit, in qua non plura quam septem Concilia generalia enumerat, forte ideo quod in Octavo de Fidei doctrina nihil fuerit definitum.

§. II.

(*) Hic videmus in Sæculo XI. Patriarcham Antiochenum requirere Ecclesiæ Romanæ Communionem, extra quam nemo Christianus se Orthodoxum probare potest, quia nullam noram habet, qua a Schismatibus & Hæreticis, Doctrinæ suæ veritatem e Sacra Scriptura demonstrare conantibus, distinguatur.

§. II.

Sæculum XI.
A.C. 1053.*Epistola ad Michaelem Cerularium.*

Sub idem tempus ad manus Humberti,
 Episcopi Cardinalis Titulo S. Rufinæ,
 tunc Trani in Apulia commorantem, de-
 venit epistola scripta a Michaele Cerula-
 rio Patriarcha Constantinopolitano, &
 Leone Episcopo Acriano, Bulgariæ Me-
 tropolita, ad Joannem Episcopum Tra-
 nensem, cuius hoc erat exordium: *Cha-* ap. Baro.
ritas urget nos, ut tibi & per te omnibus 1053 &
Episcopis & Presbyteris Francorum, mo- 1054.
nachis, populis, ipsique Papæ, scribamus,
moneamusque de Azymis & Sabbatis, quæ
servantes cum Judæis communicatis. Tum
Michael & Leo probare contendunt, JE-
sum Christum, postquam antiquum Pa-
scha in Azymis celebrasset, novum insti-
tuisse in pane fermentato, quem solum
verum panem esse affirmant. Secundo
loco Latinis exprobrant, quod Sabbatum
in Quadragesima observarent; quia
nempe in Sabbato jejunabant, cum Græ-
ci nec Die Sabbati, nec Dominica jeju-
narent. Tertio objiciunt, quod anima-
lia suffocata, & ex consequenti sangu-
inem comederent. Quarto quod in Qua-
dragesima Alleluja non cantarent. In
fine epistolæ Michael & Leo Episcopum
Tranensem hortantur, ut aliis hos erro-
res eximat, promittuntque, si id effeci-
Hist. Eccles. Tom. XIV. Oo set,

Sæculum XI. set, missuros se ipsi Tractatum, in quo
A.C. 1053. his majora continerentur.

Cardinalis Humbertus perlectam Epistolam Græce scriptam, Latine reddidit, & ad Pontificem detulit, qui data epistola admodum longa respondit. Exorditum a loco communi de Bono pacis, tumque contra illos, qui eam turbaverant, vehementer declamat. Ad Patriarcham Constantinopolitanum deinde & Episcopum Acridanum oratione conver-

c. 5. sa, ait: *Dicimini nova præsumptione & incredibili audacia Ecclesiam Latinam non auditam damnasse, præcipue ideo, quod Euccharistiam in Azymis celebret.* Ergo post mille ac ferme viginti a Passione Salvatoris nostri annos Ecclesia Romana a vobis discat, quomodo eadem Passio sit recolenda, quasi vero nihil ei prodesset, ab ipso S. Petro fuisse informatam? Jesus Christus anno vitæ suæ trigesimo tertio mortuus credebatur, unde anni mille & viginti annum post Incarnationem millesimum quinquagesimum tertium indicant.

c. 8. c. 10. Tum in epistola memorantur Hæreses & errores Græcorum, speciatim Episcoporum Constantinopolitanorum, & affirmatur, nemini Sedem Romanam judicandi potestatem esse. Subjungitur, Constantinum Imperatorem, cum rationi minime consentaneum esse crederet,

ut

ut ille, cui Deus Imperium coeli dedisset, Sæculum XI.
Imperio terreno subjiceretur, Sancto Sil- A.C. 1053.

vestro ejusque Successoribus non solum

c. 12.

Potentiam & Dignitatem Imperiale, sed etiam ornamenta & Ministros con-

gruos concessisse. Et postea: *Ne vero*

suspicandi locus vobis remaneat, terrenum

c. 13.

Sacrae Sedis Dominatum fabulis super-

strui, non nulla ex privilegio Constantini

ad veritatem stabilendam & confutan-

dum mendacium afferemus. Deinde le-

gitur major pars celebratissimæ Dona-

tionis, quæram falsam esse hodie omnes

periti cognoscunt, tunc vero nemo vo. tom. I. Cone,

p. 1530.

cabat in dubium.

Inde Papa Græcis objicit, quod Ev-
nuchos ordinarent, quin etiam ad Epi-
scopatum eveherent, quod, inquit, occa-
sionem præbuit, publice dicendi, aliquan-
do feminam, pro pudor! Sedi Constanti-

c. 23.

nopolitanæ fuisse impositam. Sed tantum

crimen, Bonis omnibus abominabile, ad-

missum credere non possumus. Hæc ob-

jectio satis demonstrat, illa ætate fabu-

lam de Joanne Papissa necdum fuisse in-

ventam; nam illa inter Leonem IV. &

Benedictum III. annis ferme ducentis

Leone IX. antiquiores collocatur. Tum

c. 27.

Papa Michaeli Patriarchæ exprobrat in-

gratam mentem in Ecclesiam Romanam,

Matrem suam, quæ in quibusdam Con-

ciliis statuisset, ut Episcopo Constantino-

Oo 2 politano

Sæculum XI. politano honor Episcopis in civitate Cæ. A.C. 1053. sarea congruus exhiberetur, salvis tamen Patriarcharum, Alexandrini & Antiocheni Privilegiis. Et addit: *Nibilominus in Diœcesi tua omnes Latinorum Ecclesiæ claudi jussisse diceris, atque monachos & Abbates e suis Monasteriis expulisse, donec Ritus vestros sequi velint. Quam multo moderatius Ecclesia Romana agit, cum tam intra, quam extra Urbis mœnia complura monasteria & Ecclesiæ Græcorum sint, in quibus traditiones Patrum suorum servare non modo non prohibentur, sed etiam ad eas retinendas a nobis incitantur, quia scimus, quod consuetudinum diversitas pro diversitate locorum & temporum Saluti non noceat, dummodo in Fide & Charitate uniti simus.* In fine dicit, se, quia eorum Scriptum adversus azyma ad Episcopos Apuliæ directum legisset, mittere interim aliquot Patrum effata ad refutandas ipsorum calumnias, donec suo tempore amplius responderet.

Constantinus Monomachus Imperator, auxilia Germanorum Italorumque contra Normannos sibi conciliaturus, cum sciret, maximam Papæ apud Henricum Imperatorem esse auctoritatem, datis ad Pontificem literis, magnum professus est desiderium, concordiam inter Ecclesiam Græcam & Latinam jam diu

diu labefactatam reparandi, jussitque Pa- Sæculum XI.
triarcham Michaelem Cerularium ad A.C. 1053.
Papam in eundem finem epistolam da-
re. Hæ literæ cuidam ex præpositis ve-
stuario Cæsareo deferendæ commissæ
sunt, qui eas Argyro, Duci Italiæ, & iste
Papæ anno millesimo quinquagesimo ter- Mich. ep. ad
tio exeunte reddidit. Pe. Ant.

§. III.

Literæ ad Episcopos Africæ datæ.

Interim Papa a tribus Episcopis (quin-
que autem omnino in Africa sub jugo
Musulmannorum supererant) literas ac-
cepit, in quibus querebantur, Episco-
pum Gommitanum nova moliri, & ex-
quirebant, quemnam pro suo Metropo-
litico habere deberent. Nimirum post-
quam Carthago Africanarum civitatum
caput esse desiisset, jam diu tota conci-
derat. Respondit Papa datis duabus
epistolis. Prima inscribitur Thomæ,
quem Episcopum Carthaginem fuisse
credunt. Ei initio epistolæ miseratio-
nem suam profitetur, quod Ecclesia Afri- Leo ep. 3.
cæ tam paucos jam haberet Episcopos,
quæ olim ducentos & quinquaginta in
suis Conciliis numerasset. Deinde de-
clarat, Episcopum Carthaginem esse
totius Africæ Metropolitam, sine cuius
consensu Episcopo Gommitano Episco-
pos consecrare, deponere, aut Concilia-

O o 3 pro-

Sæculum XI. provincialia convocare fas non esset, sed
 A.C. 1053. solum de rebus suæ Diœcesis decernere
 liceret. Ceterum, inquit, memento sine
 Papæ mandato nec Concilium Generale
 celebrari, nec Sententiam ultimam in Epi-
 scopum ferri posse, quod in Canonum col-
 lectionibus invenies, nempe in falsis De-
 cretalibus. Hæc Epistola decima septima
 Decembris, anno sui Pontificatus quin-
 to, Indictione septima, seu anno Salutis
 millesimo quinquagesimo tertio data. Al-
 tera epistola ad duos alias Episcopos Pe-
 trum & Joannem directa eandem senten-
 tiam continet, & subjungit Ecclesiarum
 Metropoliticarum institutionem, prout
 in falsis Decretalibus, quæ citantur, re-
 fertur.

§. IV.

Legatio Constantinopolim adornata.

Eodem tempore Papa tres viros, qui
 Legatione ad Constantinopolitanos
 destinata fungerentur, scilicet Humber-
 tum, Petrum & Fridericum, deligebat.
 Humbertus aliquando monachus fuerat
 in Monasterio minore * Diœcesis Tul-
 lensis, unde Romam a Brunone Episco-
 vit. Leo IX. po suo, qui Cathedram Petri consedit,
 Sæc. VI. perductus, ab eodem Cardinalis & Epi-
 Ben. n. 9. &
 ibid. Mabil. scopus Silvæ candidæ seu Sanctæ Rufinæ
 creatus est. Petrus erat Archiepiscopus
 Amalphitanus. Fridericus vero, frater Go-
 defridi

defridi Duci Lotharingiæ & Hetruriæ, Pa- Sæculum XI.
pam & Imperatorem sanguinis affinitate A.C. 1053.
contingebat. Tunc Diaconi Ordine insi-
gnis Ecclesiæ Romanæ Cancellarii munus
obibat, postea sub nomine Stephani IX.
ad Summum Pontificatum electus. His
Legatis duæ epistolæ commissæ sunt, al-
tera ad Imperatorem Constantinum Mo-
nomachum, altera ad Patriarcham Mi-
chaelem Cærularium data, videlicet ad
illas literas, quas Pontifex ab iis acce-
perat, responsoriæ.

In Epistola ad Imperatorem Papa *Leo ep. 7.*
eundem laudat, quod prior post longum
& perniciosum dissidium pacis & con-
cordiæ reducendæ mentionem attulisset.
Tum ea, quæ inter ipsum & Normannos
acta fuerant, refert in hunc modum: *Cum*
igitur cernerem, Gentem alienam & di-
sciplinæ impatientem incredibili rabie &
plus quam pagana impietate adversus Eccle-
sias Dei furere, Christianos trucidare, non
paucos horrendis tormentis affligere, nec
teneræ ætati, nec senibus, nec feminis
parcere, profana & Sacra nullo discrimi-
ne habere, Basilicas spoliare, incendere, &
solo æquare, cum tot mala, inquam, cer-
nerem, saepissime ejus populi perversitatem
redargui, docui, obsecravi, Divinam bu-
manamque vindictam denunciavi; sed us-
que adeo obduratus permanxit, ut in dies
pessimis facinoribus pejora adderet.

Oo 4

Itaque

Sæculum XI. Itaque auxilia humana ad coercendam
 A.C. 1053. bujus populi temeritatem undique contra-
 benda esse ratus, & suffultus comitatu,
 qualem temporis brevitas & imminem
 periculum permisit, cum Duce Argyro, mi-
 lite tuo fidelissimo, consilia contulit, non ut
 cujusquam Normannorum, aut cujuscun-
 que hominis interitum machinarer, sed ut
 saltem hominum metu compulsi resipisci-
 rent, qui Divina Judicia minime formi-
 dabant. Interea cum eorum pertinaciam
 salutari admonitione frangere conaremur,
 & ipsi obsecuturos se fiele promitterent,
 repentino impetu nostros aggrediuntur.
 Sed ista victoria eis magis mæroris, quam
 lætitiae causa est; ex his enim, quæ Pietas
 tua ad nos maximo nostro solatio prescri-
 bere dignata est, colligo, eos secundam &
 priore graviorem cladem manere. Nos
 quoque a proposito non discedemus, donec
 adjuti subsidiis, quæ a carissimo filio nostro
 Henrico Imperatore & a vobis in dies
 expectamus, a communi hoste orbem Chri-
 stianum liberaverimus.

Nam, cum Apostolica Sedes nimium
 diu obsessa fuerit a mercenariis & non pa-
 storibus, solum quæ sua erant quærentibus,
 & misere devastata jacuerit, Divino con-
 silio gravissimi Regiminis pondus suscipe-
 re coactus sum, & quamvis humeros meos
 tanto oneri ferendo impares sentiam, opti-
 ma tamen spe erigor, quandoquidem ex
 utro-

utroque latere adstant mibi filii, pietate Sæculum XI.
 & potentia clarissimi. Deinde Papa pe- A.C. 1053.
 tit ab Imperatore Constantino, ut patri-
 monia Ecclesiæ in regionibus ipsi subje-
 ctis posita restituerentur. Conqueritur,
 quod Michael Archiepiscopus Ecclesiam
 Latinam persequeretur, omnes Sacra-
 mentum in azymis confectum accipien-
 tes anathematizaret, & Patriarchas Ale-
 xandrinum, Antiochenumque sibi subji-
 cere moliretur. Denunciat, nisi Michael
 ab inceptis desisteret, se pacem cum ipso
 habere non posse. Tandem Legatos suos
 Imperatoris benevolentia commendat.

In Epistola ad Michaelem Cerularium
 data Papa eum simpliciter Archiepisco-
 sum vocat, dicitque, quod diu ante plu-
 rima de eo intolerabilia ad aures suas ru-
 mor pertulerit. Tum subjungit: *Neo-*
phytus esse diceris, & ad Episcopatus fa-
stigium non gradatim pervenisse. Item, Leonis IX.
nova ambitione Patriarchas Alexandri-
num & Antiochenum antiquis suæ Digni-
tatis privilegiis privare velle, & contra
onne fas jugo tuo submittere. Titulum
Patriarchæ universalis sacrilege usurpas,
quamvis nec Sanctus Petrus, nec ullus Suc-
cessorum ejus nomen tam portentosum ()*

Oo 5 reci-

Epistola ad
 Michaelem
 Cerularium.

(*) Addit in ipsa epistola S. Leo: *Verumta-*
men quia ille non invenitur universalis Apostolus
dicitur,

Sæculum XI. recipere voluerit. Et infra: Illud autem
A.C. 1053. quis non stupeat, quod contempta sententia
 tot Sanctorum & Patrum Orthodoxorum
 per annos mille & viginti post Passionem
 Salvatoris novus calumniator Ecclesiae La-
 tinorum emerseris, anathematizans & pu-
 blice persequens omnes illos, quicunque Sa-
 cramenti in azymis participes fierent. (*)
 Quam

dictus, quamvis Princeps Apostolorum sit consti-
 tutus. Act. Conc. ep. 6.

(*) Es war eine Tollheit des Cerularius, daß
 er die allgemeine Gewohnheit der abendländischen
 Kirche zu verdammen, mit dem Kirchenbanne um
 sich zu werfen, und sich von der Römischen Kirche
 zu trennen getraut. Dieses kam aber daher, weil
 er in den Kirchenrechten und Kirchengeschichten*
 ein Fremdling war, und nicht gedachte, daß die
 Kirche Jesu Christi ohne Einigkeit nicht bestehen
 könne. Eben einen so falschen Begriff von der
 Kirche Christi verräthet der Herr Mosheim in sei-
 nem allgemeinen Rechte der Protestantent. Es
 heisset auf der 22. Seite: Eine jede Gesellschaft
 muß gewisse Gesetze haben. Und ferner:
 Eben so verhält es sich mit derjenigen Gesell-
 schaft, welche wir die Kirche heissen. Z. B.
 Es ist gesetzet, daß alle Kinder der Christen sol-
 len getauft werden. Nun ist die Verordnung,
 daß alle Christen-Kinder sollen getauft werden, ei-
 gentlich kein Gesetz der Kirche, sondern ein Gesetz
 Gottes, welches Jesus Christus im Evangelio
 verkündiget hat. Marci XVI. Ein weit grössterer
 Fehler

* Siehe §. 12.

Quam temeritatem tuam tum fama ad nos Sæculum XI.
attulit, tum etiam ex epistola, tuo nomi- A.C. 1053.
ne ad Episcopos Apulos data, cognovimus,
in

Fehler ist, daß der Herr Mosheim, indem er doch
zuläßt auf eben der 22. Seite: Eine jede Gesell-
schaft muß gewisse Gesetze haben. Hieraus
folgt also, daß die Kirche ohne gewisse Gesetze
und Verordnungen nicht bestehen könne,
und daher kommen die Kirchlichen Gesetze
und Rechte, dennoch mit andern Protestanten
längst, daß in der Kirche Christi eine Regierung
sey. Das ist ein Widerspruch, denn es ist un-
möglich, daß es Gesetze gäbe, wo keine Regie-
rung und keine Gerichtsbarkeit, das ist, einer oder
mehrere Gesetzgeber sind. Das Protestantische
Kirchenrecht gründet sich also in der Vernunft
nicht. Wir wollen prüfen, ob solches in der Schrift
gegründet sey. Der Herr Windheim, welcher über
den Mosheim Anmerkungen gemacht, sagt p. 25.
Die Lehrer der Kirche sollen nicht herrschen
und gebieten. Dieses folgeren die Protestant-
ten aus den Worten Christi Luc. XXII. Reges Gen-
tium dominantur eorum: & qui potestatem ha-
bent super eos, benefici vocantur. Vos autem
non sic: sed qui major est in vobis, fiat sicut
minor &c. Allein Christus saget hier nichts an-
ders, als daß er seinen Jüngern keine solche Ge-
walt und Herrschaft gebe, dergleichen die Poten-
taten und weltliche Obrigkeit haben. Läßet
ihnen aber eine geistliche Gewalt und Regierung,
ohne welche seine Kirche unmöglich hätte bestehen
können. Christus der Herr saget nicht, seine Apo-
stel

Sæculum XI. in qua fruſtra probare conaris, fermenta-
A.C. 1053. tum panem fuisse, quo Dominus Sacra-
tum Corporis sui instituit.

Post.

stel sollen gar kein Regiment führen, sondern
nur: vos autem non sic &c. nicht auf eine herrſ-
chütige Art sollen sie ihren Brüdern gebiehen.
Er ſaget nicht, er wolle eine gleiche Gesellschaft
ſtiftſen; das iſt, wie es Mosheim erklärēt, in wel-
cher keiner größer iſt, als der andere, sondern eine
ungleiche: ſed qui major eſt in vobis &c. der-
jenige, welcher unter euch größer iſt, ſoll ſich aus
Demuth erniedrigen, wie der kleinſte. Alſo haben
diese Worte Christi die Apoſtel ſo wohl durch ihre
Lehre als ihr Beispiel ausgelegt, und die heilig-
ſten Päpſte, ein Leo Magnus, ein Gregorius Ma-
gnus in die Ausübung gebracht. Der heilige Pa-
lus, ihr Herren Protestanten! hat ein anderes
allgemeines Kirchenrecht als ihr bestimmt, da er
gelehret Act. Apost. c. 20. attendite vobis & uni-
verso gregi, in quo vos Spiritus S. posuit Episco-
pos regere Ecclesiam Dei &c. welche Stelle ich
in dem Herrn Mosheim noch nicht gelesen, als
wenn es nicht auch das Wort Gottes wäre. Weil
nun diese Stelle Rechtgläubige in allen Jahrhun-
derten, bis auf Luthers Zeiten, von einer geiſtlichen
Regierung und Gerichtsbarkeit ausgelegt haben, ſo
ſehen wir, daß das ſogenannte allgemeine Kirchen-
recht der Protestanten weder in der Vernunft und
noch vielweniger in der heiligen Schrift, gegrün-
det ſey. In einer folgenden Anmerkung wird noch
etwas gemeldet werden.

Postquam deinde Papa paucis (*) Sæculum XI.
hunc errorem refutavit, dicit, Michael A.C. 1054.
lem ex Scripto ampliore, quod Legati
sui deferrent, esse instruendum. Hæc
epistola data est mense Januario, Indi-
ctione septima, seu anno Salutis millesi-
mo quinquagesimo quarto. Unde con-
jicere licet, Legatos, quibus hæc duæ epi-
stolæ traditæ, post breve tempus iter fu-
isse ingressos.

§. V.

Leonis IX. obitus.

Interea Papa adhuc Beneventi inter ma- *Sup. l. LIX.*
nus Normannorum versabatur, pietat- *§. 82.*
is operibus, quæ memoravimus incum-
bens. Sacræ præterea Scripturæ idio-
mate

(*) S. Leo in epistola hic dicit: *Neque enim totis octo diebus illis fermentatum apparebat in omnibus finibus Israël, & apud quemcunque inveniebatur, peribat anima ejus, de populo suo. Quod si in Cœna Domini & Esu apparuisset, aut ipse seu Discipuli ejus quoquo modo gu-
stassent, juste sicut prævaricatores legis peri-
rent: nec ipse Dominus diceret suis insidiatori-
bus: Quis ex vobis arguet me de peccato? Et paulo post: Porro nostrum Pascha ideo novum dicitur, quia illud vetus præceptum est Israëli-
tis in memoriam suæ egressionis ex Ægypto: istud vero Christianis in memoriam Domini-
tæ Passionis, qua ad Patrem transiit ex hoc mundo.*

Sæculum XI. mate Græco, licet quinquagenario ma-
A.C. 1054. jor esset, studuisse fertur, forte ob com-
merciū, quod cum Græcis habebat, ad

c. 12.

id compulsus. Ceterum Leo ex illa die,
qua ipsius exercitus profligatus fuerat,
semper tristis, morbo tandem corruptus
c. 14. est; nihilominus die anniversaria, qua
in S. Sedem fuerat enectus, recurrente
Missam solemni Ritu postremo celebra-
vit. Humfridum Comitem deinde ex

Chro. Cass. præcipuis Normannorum Ducibus alte-
c. 87.

rum per nuncium promissi sui memorem
esse jussit, quod Papam, quoties petitu-
rus esset, toties Capuam tuto deducere
vellet. Comes se ipsum cum valida
Normannorum manu itineris præsidium
obtulit. Ergo Papa duodecima Martii, re-
licta urbe Beneventana, lectica vectus Ca-
puam pervenit; ubi duodecim dies com-
moratus ad se vocavit Richerium montis
Cassinensis Abbatem, qui eum Romam
usque comitatus est. Leo, cum aliquot
dies in Laterano mansisset, se ad Basili-
cam S. Petri deferri petiit, ubi Extrema
Unctione præsentibus compluribus Epi-
scopis, Abbatibus aliisque, qui ægrotan-
tem inviserant, munitus, etiam Corpo-
re & Sanguine Domini Nostri refectus est,
Deum invocans lingua Teutonica, quæ
erat ipsi patria, & brevi a morbi ærumnis,
sive eo depulso, sive celeri morte, libe-
rari rogans. Tandem Spiritum Deo red-
didit,

didit, decima nona Aprilis, anno millesimo quinquagesimo quarto, & magna pompa prope Altare S. Gregorii ante portam Ecclesiæ sepultus est. Annum ætatis agebat quinquagesimum, Episcopus Tullensis vigesimum sextum, Summus Pontifex sextum, nam annos quinque, duos menses & dies novem ^{*} Sacram ^{Pagi.} dies Sedem tenuit, quæ ipso defuncto prope annum unum vacavit. Ecclesia defun-
cti memoriam ipsa obitus die colit, nam-
que miraculis compluribus ejus sepul-
chrum claruit, sicut etiam non nulla, *Mart. Rom.*
19. April.
cum adhuc luce hac frueretur, patraver-
rat. Hæc miracula recensentur in Chro-
nico Hermanni eodem anno millesimo
quinquagesimo quarto fatis functi. Erat
is Comitis Wolfradi filius, cognomen-
to latino *Contractus*, quod a prima in-
fantia spongico morbo contractis artu-
bus esset, de cetero scientia & virtute *Herm. Cont.*
suo ævo doctissimorum virorum nulli se- *Chr. 1054.*
cundus.

§. VI.

Humberti Responsum ad Epistolam Michaelis Cerularii.

Inter hæc Legati S. Leonis Papæ itinere *Chro. Caff.*
feliciter confecto Constantinopolim *II. c. 18.*
perveniunt, & a Constantino Monoma- *Ap. Baro.*
cho Imperatore honorifice excipiuntur. *to. II. p. 633.*
Dum ibi Humbertus, Legationis prin-
ceps,

Sæculum XI. ceps, commoratur, amplissimum respon-

A.C. 1054. sum ad Epistolam Michaelis Cerularii &

Leonis Acridani contra Latinos scriptam edidit, in qua refert hujus epistolæ tex-
tum, divisum in plures articulos, quos singulos refutat. Ita ut hoc Opus non
abhorreat a Dialogo, in quo Constanti-
nopolitanus argumenta objicit, & Roma-
nus objecta diluit. Scripti summam da-
mus.

*Dicis, te charitate & miseratione ur-
geri, ut Francos & ipsum Papam, servan-
do azyma & Sabbatho Judaizantes, incre-
pes. Cur vero homines tuæ curæ com-
missos, Jacobitas aliosque Hæreticos non
objurgas? cur cum eis manducas, & col-
loqueris? Deinde commemorat institu-
tionem azymorum, citans Caput duode-
cimum & decimum tertium Exodi, &
vigesimum tertium Levitici. Unde vi-
demus Capitum Divisionem, qualis ho-
die est, jam tunc factam fuisse. Post hos
Textus subjungit Humbertus: Septem
diebus Paschæ panem fermentatum sicut
alio tempore comedimus, nec ullum bac in
re discriminem ponimus. Et his diebus qui-
dem feriamur, sed & vos eundem morem
servatis.*

*Quod spectat ad Sabbathum, in Sabbatho
sicut in quinque diebus præcedentibus la-
boramus, & sicut in Feria VI. jejunamus.
Ceterum multo magis in vos suspicio Ju-
daismi*

daismi cadit; vos enim diebus Sabbatinis Sæculum XI.
lauge epulamini, & in Sabbatis Quadra- A.C. 1054.

gesimæ, unico excepto, non jejunatis.

Quod si unico anni Sabbato in memoriam
Sepulturæ JESU Christi jejunandum est,
cur non etiam unica Feria sexta ad reco-
lendam memoriam ejus Passionis? & cur
non etiam unica Dominica Solemnis Re-
surrectionis, reliquis omnibus per annum
abrogatis, celebranda? Latini in Sabba- Mabil. præf.
tis Quadragesimæ & quatuor temporum Sæc. V. n.
nunquam non jejunarunt, reliquo anni 116.
tempore satis erat a carnis abstinere. Glab. l. IV.
c. 5.

Quin & istius abstinentiæ initiam, ut
affirmat Glaber, demum anno millesimo
trigesimo tertio invenitur. Tum Hum-
bertus prosequitur in hunc modum:

Dicis, JESUM Christum in Cæna ac-
cepisse panem, qui Græce dicitur AR-
TOS, & niteris hujus nominis Etymo-
logia, eamque inde deducis, quod panis sit
elevatus & fermentatione inflatus. Tum
infers, azyma seu panem sine fermento Christus
non esse propriæ panem. Respondemus, consecravit
pueriles has esse argutias, & Etymologiam in pane non
libero arbitrio confidam. Complures ve-
ro ex Scriptura textus, etiam secundum
Editionem Græcam proferimus, in quibus
panis sine fermento aequa ARTOS voca-
tur, ac panis fermentatus, quemadmodum 3. Reg. 19.
ille panis, quem Angelus Eliæ attulit, & Levit. 6. 11.
panes Propositionis, cum omnis oblatio

Hist. Eccles. Tom. XIV. Pp. non

Sæculum XI. non fermentata esse debuerit. Itaque
 A.C. 1054. ARTOS Græce sicut LEHEM Hebraic
 omne genus panis significat. Probat de-
 inde Humbertus, JESUM Christum Eucha-
 ristiam instituisse in pane non fermenta-
 to, quia cum dies Paschales jam iniissent,
 panem alium secundum Legem adhibe-
 re vetitum erat. Namque cum pleris-
 que Scripturæ interpretibus affirmat,
 JESUM Christum Pascha a Lege veteri
 præscriptum celebrasse.

Cum Græci Azyma spernerent, re-
 spondet: *In mensa JESU Christi non*

p. 691. 693. alium ponimus panem, quam e Sacrario
depromptum, ubi Diaconi vel Subdiaconi,
aut etiam Presbyteri, vestibus sacris in-
duti, farinæ massam subegerunt & in fer-
ro calido, Psalmos canentes, præpararunt.
Vos econtra panem fermentatum a quo-
vis obvio, vel ex vulgari officina, sordi-
dis manibus tractatum, emitis. Sed edi-
cite! qua ratione, obsecro, defendere, aut
excusare potestis, quod cocleari utentes
Panem Sacrum in subtile micas redactum
e Calice accipiatis? certe JESUS Christus
non istud vobis exemplum dedit; nam pa-
nem integrum benedixit, fregit, & buccel-
las Discipulis suis dedit, quod Ecclesia Ro-
mana hodieque observat.

Ecclesia quoque Ierosolymitana, om-
 nium antiquissima, Sanctum institutum
 retinet. Hostiæ integræ offeruntur, pa-
 tenis

tenis impositæ. Nec utuntur, ut Græci, Sæculum XI.
spiculo ferreo ad secundam hostiam, tenuis- A.C. 1054.
simam & ex flore filagineo coctam. Nec,
si de Sancta Euccharistia aliquid superfue-
rit, comburitur, aut in scrobem projici-
tur, sed in pyxide nitidissima reponitur,
& altera die populo in Communionem præ-
betur. Singulis quippe diebus ibi Sacra
Communio distribuitur propter peregrin-
antium ex omnibus Christiani Orbis pro-
vinciis multitudinem. Hæc est civitatis
Jerosolymitanæ ceterarumque ad eam per-
tinentium consuetudo. Græcorum au-
tem, qui ibi versantur, pars morem Jero-
solymitanorum sequitur, pars alia patriæ
sue institutum retinet. Verum Euccha-
ristiam defodere, quod aliqui facere ferun-
tur, aut eam in lagenam mittere & effun-
dere, magna socordia est, & Dei timorem
abesse prodit. Ecclesia Romana morem
Ecclesiae Jerosolymitanæ tenet. Altari
inferimus hostias subtileas, filagineas, sa-
nas & integras, quas post consecrationem
fragimus, & cum populo communicamus.
Deinde Sanguinem purum ex calice sumi-
mus.

Porro, quia Græci pertinaciter affir- p. 699.
mabant, Azyma ad ritus antiquæ Legis Levit. 7, 13.
pertinere, Humbertus prolixe probat, 23, 17.
veterem Legem fuisse Sanctam licet im-
perfectam. Tum notat, eandem etiam
præcepisse panes fermentatos offerri:

P p 2 und

Sæculum XI. unde sequeretur, etiam hunc panem tan-
A.C. 1054. quam ad Legem Moysis pertinentem esse
rejiciendum. Tandem infert solas Le-
ges Cæremoniales fuisse abolitas.

Ad illam objectionem, quod Romani
sanguinem, & carnes animalium suffoca-
torum comedenter, Humbertus ad Græ-
cos inquit: cur in hac parte veterem Le-
gem servatis, quam tantopere in Azymis
contemnitis? & postea: *quod non ita ce-
cipiendum, ac si consuetudinem comedendi
sanguinem & suffocata adversus vos de-
fendere vellem; nam nos quoque ea aver-
samur, secundum traditionem Patrum no-
strorum, & rigidam pænitentiam illis in-
jungimus, qui ea manducant, nisi pericu-
lum sumnum fame pereundi urgeat. Nam
tanquam Leges Apostolicas veneramur
omnes antiquas consuetudines, quæ contra
fidem non pugnant.* (*) *Quod spectat ad
vocab ALLELUJA, eam non solum in
Paschate cantamus, sed etiam omnibus die-
bus totius anni, exceptis novem septima-
nis, in quibus majore fervore totius anni
peccata delere satagimus.*

Tandem finem scribendi facit Græ-
cis complures abusus exprobrans, ut quod
Latinos rebaptizarent, Reliquias Evcha-
ristiæ

(*) Cardinalis Humbertus in Sæculo XI. cre-
debat adhuc vetitum esse, quod hodie Christia-
ni sine scrupulo faciunt.

p. 701.
Humbertus
Legatus Car-
dinalis.

ristiæ defoderent, usum matrimonii Pres- Sæculum XI.
byteris concederent, Communionem aut A.C. 1054.
Baptismum feminis in puerperio pericli-
tantibus, aut tempore, quo muliebria
patiuntur, denegarent, parvulos ante
octavum diem non baptizarent, non si-
ne periculo, ne ad ignem æternum mit-
tantur, Monachos femoralibus utentes,
aut carnibus in morbo vescentes, damna-
rent. Hoc Responsum Cardinalis Hum-
bertus Latine scripsit, quod deinde Græ-
ce redditum, jubente Imperatore Con-
stantino publicæ lucis factum.

§. VII.

*Responsum ad Nicetam Pectoratum
directum.*

Humbertus respondit quoque Scripto
contra Latinos composito a quodam
monacho Studiensi, inter Græcos cele-
berrimo, nomine Niceta, & cognomeno
to *Stethatos*, quod Latini *Pectoratus* in-
terpretati fuerant. In Nicetæ, sicut in
Michaelis Cerularii, Tractatu eadem con-
tra Latinos objecta, & iisdem nixa argu-
mentis leguntur, nisi quod Nicetas ad-
dat, Latinos jejunium violare, celebran-
tes Missam singulis diebus in Quadrage-
sima; quia enim Officium peragerent
Hora tertia secundum Regulam, usque
ad Nonam non jejunarent, cum Græci
econtra in diebus jejunii solummodo Mis-

p. 706.

Pp 3

sam

Sæculum XI. sam Præsanctificatorum non consecraran-
A.C. 1054. do & Hora nona (quod hodieque faciunt)

celebrarent. Nicetas postea matrimonium Presbyterorum defendit, Canone, quo id conceditur, tribuens Concilio Sexto, cui Agathonem Papam præfuisse dicit, & ubique libris apocryphis ntititur, quales sunt Canones & Constitutiones, quæ Apostolorum esse dicebantur. Ei Cardinalis Humbertus, adhuc Constantinopoli commorans, edita epistola respondit, acerbiore quam Nicetas calamo. Objurgat Nicetam, quod Libros Apocryphos citet, ipse ejusdem erroris non immunis. Ceterum optime negat, Agathonem Papam per se ipsum Concilio Sexto præfuisse, cum per suos Legatos illud rexerit. Adjicit vero aliquid, quod in Actis hujus Concilii non legimus, Imperatorem Constantiun Pogonatum ex Legatis modum quæsivisse, quo

p. 715. Sup. I. XL. §. II. Ecclesia Romana Sanctum Sacrificium offerret, & ipsos respondisse: *In Calice non debet offerri vinum purum, sed aqua mixtum.*

Econtra Hostia nullam habeat fermenti commixtionem; nec Sanctum Sacrificium celebretur super velamen sericum, aut pannum quocunque colore distinctum, sed super linteamina candida, speciem eorum referentia, in quibus Salvator sepultus est. Ita S. Silvester jussit. Humbertus deinde rejicit auctoritatem

Can-

Canonum Trullensium, quos Græci Sex-Sæculum XI. to Concilio tribuebant, & affirmat, eos A.C. 1054. ab Ecclesia Romana nunquam fuisse receptos, additque, si Agatho Papa traditiones Antecessorum suorum mutare voluisset, eum Romanos non fuisse audituros.

Dicit postea: *In Quadragesima singulis diebus rigide jejunamus, quin etiam non nunquam infantes decennes nobiscum jejunare cogimus. Solam Dominicam excipimus, juxta auctoritatem Patrum, & in primis Concilii Cangrensis, ubi non in Sabbato, sed tantum in Dominica jejunium probibetur. Infra, Nicetam pro-Romanobrose vocat Stercoranistam, quo nomine* ^{rum.} *decorabantur credentes, Eucharistiam, aliorum ciborum more, digestioni certisque, quæ sequuntur, esse subiectam. Quod tamen non apparet ullibi Nicetam affirmasse; sed Humbertus istud exinde infert, quod Nicetas dicat, Communione jejunium frangi. (*)*

Porro, inquit, qui recipit Corpus IESU Christi, vitam æternam, non autem cibum corruptibilem, recipit. Et rursus: Sumimus particulam valde exiguum, ne

Pp 4 *homi-*

(*) Mirum! quod nec Nicetas, nec Humbertus quidquam, saltem explicite, dicat de sumptione duplicitis ablutionis, quæ sumptionem Corporis & Sanguinis Christi sequitur, & utique jejunium physicum frangit.

Sæculum XI. hominibus carnalibus fastidium creemus.
 A.C. 1054. Sed absit omne dubium, quin etiam in mi-
 nima particula totam Vitam, id est, JE-
 sum Christum, accipiamus. Sive vero
 Missam Hora tertia, nona, aut quacunque
 alia peragamus, integrum & perfectam ce-
 lebramus, nec partem Oblationis ideo re-
 servamus, ut sequentibus diebus quinque
 Sacris imperfectis operemur. Quia nul-
 libi legimus, id Apostolos fecisse. Domi-
 nus Noster panem, postquam benedixit, non
 servavit in alteram diem, sed fregit, &
 statim distribuit. Non ignoramus, Pa-
 tres nostros constituisse, ut in Dominica
 & in Festis solemnibus Missa Hora tertia
 propter Adventum Spiritus Sancti cele-
 braretur. Ideo vero non peccant, qui in
 diebus jejunii hora nona, vel ad Vesperum
 celebrant Missam, cum ipse Dominus No-
 ster Sacramentum hoc Magnum sub Vespe-
 rum instituerit, & Sacrificium suum Ho-
 ra nona expirans compleverit. Hinc li-
 cet Hora tertia vel nona Sancto huic Sa-
 crificio sit magis congrua, quacunque ta-
 men Hora, puta itineris vel alterius ne-
 cessitatis causa, celebretur, non frangitur
 jejinium, sicut etiam a celebrantibus Mis-
 sam in nocte Natalis Domini non violatur.

Ceterum non est nobis curæ, Missæ ve-
 stræ ritum scire, quia vos tepide & segni-
 ter Sacris facere exploravimus. Quando
 Sacrum panem frangitis, de micis binc
 &

¶ inde decidentibus nullatenus estis solici- Sæculum XI.
 ti; non majore diligentia patenas vel pal- A.C. 1054.
 marum foliis, vel scopula ex setis porco-
 rum compacta detergitis. Aliqui ex vo-
 bis Corpus JESU Christi sine congrua ve-
 neratione reponunt, pyxides implet, &
 manu Hostias premunt, ne in terram de-
 cidant. Quæ supersunt, velut panem com-
 munem ad nauseam usque deglutiunt, & si
 omnia in stomachum ingerere non possint,
 in terram reliqua defodiunt, aut in pu-
 teum projiciunt.

Quia Nicetas abstinentiam Græco-
 rum in Quadragesima laudibus extule-
 rat, Humbertus vituperat eos, quod ali-
 qui Græcorum vel non satis, vel omnino
 non jejunarent, & quod non nulli legu-
 mina vel alios cibos in Ecclesia consu-
 mendos afferrent. *Nos vero, inquit,*
quadraginta dierum jejunium rite obser-
vare satagimus, nec a quocunque violari
ullo modo patimur, nisi gravi infirmitate
jejunare prohibeatur. Nec nobis, quod
vobis permisum putatis, post unam refe-
ctionem poma aut olera in diebus jejunii
sumere licet. Ex his Humberti verbis
originem illius refectionis secundæ, quæ
Collatio hodie dicitur, despiciamus. In
fine hujus Tractatus de matrimonio Pres-
byterorum differit, & Græcos Hæresis
Nicolitarum incusat. Tandem Nicetæ,
nisi scripta retractet, anathema dicit.

Pp 5 §. VIII.

Sæculum XI.
A.C. 1054.

§. VIII.

Nicetas retractans.

Narrat. ap. Nec mora longa; sententiam retracta.
Baro. an. vit Nicetas, quod in hunc modum
 1054. to. 9. actum est. In Festo S. Joannis eodem
Conc. p. 991. anno millesimo quinquagesimo quarto, cum tres Legati Pontificii ad Monasterium Studiense in civitate Constantiopolitana se contulissent, praesente Imperatore, instantibus Legatis, Nicetas Pectoratus Monachus Libellum, nomine suo contra Sacram Sedem & totam Ecclesiam Latinam vulgatum, cum Titulo: *De Aymis, de Sabbato, & de Matrimonio Presbyterorum*, anathematizavit. Item anathema dixit omnibus illis, qui Ecclesiam Romanam Ecclesiarum omnium primam esse negarent, aut ejus Fidem nunquam non Orthodoxam reprehenderent. Moxque Legatis urgentibus Imperator praesente tota frequentia Nicetæ Libellum flammis tradi jussit. Et sic discessum. Altera die Nicetas ultro Legatos extra civitatem in Palatio *Pigi* diversantes adiit, & dubiis omnibus, quibus angebatur, solutis, iterum omnia dicta sua, facta, & molimina contra Sacram Sedem sponte anathematizavit. Ita in Communionem Legatorum receptus, firmo exinde amicitiae fædere ipsis junctus est.

§. IX.

§. IX.

Sæculum XI.

A.C. 1054.

Michael Cerularius excommunicatur.

Ceterum omnia Scripta, quæ Legati ad-
versus varias Græcorum calumnias,
præcipue adversus Libros Michaelis Con-
stantinopolitani, Leonis Acriani & Ni-
cetæ Monachi, ediderant, iussu Impera-
toris in Græcum translata, & Constanti-
nopolis astringata sunt. Interea Legati,
Michaele Patriarcha eis colloqui aut con-
spectum subire pertinaciter recusante, S.
Sophiæ Ecclesiam in Sabbato decima sex-
ta Julii, Hora tertia, Clericis ad Missam
celebrandam paratis, adeunt, &, de con-
tumacia Michaelis conquesti, Altari prin-
cipi Decretum Excommunicationis, po-
pulo Clericisque praesentibus, imponunt.
Nec mora, ex Ecclesia egressi, secundum *Matth. 10.*
dictum Evangelii excusserunt pulverem *14.*
de pedibus suis, ut esset ipsis in testimo-
nium clamantibus: *Videat Deus & judi-
cet!* Postea rebus Ecclesiarum Latina-
rum, quæ Constantinopoli erant, com-
positis, & anathemate contra omnes il-
los, qui de manu Græci, Sacrificium La-
tinorum damnantis, communicarent,
pronunciato, Imperatori valedixerunt,
datoque & accepto osculo pacis, donis
etiam tam S. Petro, quam sibi ipsis desti-
natis cumulati, decima octava Julii, iter
læti ingressi sunt, Romam reddituri.

Sed

Exod.

Sæculum XI. Sed ecce! vix biduum effluxerat, cum
A.C. 1054. Solembriæ essent, eis redditur Epistola
Imperatoris, qui ipsos Constantinopolim
revocabat. Id enim instantissime roga-
verat Cerularius, spondens, se demum
cum Legatis collaturum esse. Cumque
illi eadem die ad Palatium *Pigi* celeriter
rediissent, hoc comperto Michael eos se-
quenti die in Ecclesiam S. Sophiæ addu-
cere meditabatur, ad celebrandum Con-
cilium, ea mente ut obruentur a populo,
cui ipse Excommunicationis Chartam, a
se transferendo corruptam, ostenderet.
At prudentia Imperatoris malum aver-
tit; nam, periculum prospiciens, Conci-
lium nisi se præsente haberi vetuit, cum-
que Michael omnibus viribus resisteret,
jussit Legatos confestim iter arripere.
Porro vesanus Patriarcha, dolens suas
non processisse insidias, in ipsum Impe-
ratorem maximam vulgi seditionem com-
movit, eo prætextu, quod cum Roma-
norum Legatis collusisset. Unde Impe-
rator Interpretes, quorum opera Legati
usi fuerant, scilicet Paulum ejusque filium
Smaragdum, virgis cæsos detentosque
Michaeli tradere compulsus est. Sic tu-
multus quievit. Tum Imperator missis
ad Legatos, qui ad civitatem Russorum
pervenerant, nunciis, exemplar genui-
num excommunicationis ab iis recepit,
quo plebi exhibito convictus est Michael,
quod

quod Chartam depravasset. (*) Quare Sæculum XI. Constantinus vehementer offensus Pa- A.C. 1054. triarchæ amicos & affines honoribus pri- vatos e palatio eliminavit.

Excommunicationis formula autem, nomina Legatorum præferens, hujus ferme tenoris est. *In hanc Urbem Regiam a Sancta Sede Romana missi, ut cognosceremus, an vera essent omnia, quæ de ea ad nos ferebantur, multa bona & multa mala invenimus.* Nam si species columnas Imperii, viros maxima Dignitate fulgentes, & sapientes cives, Christianissima & Orthodoxa est civitas, si vero Michaelem, per abusum Patriarcham dictum, & ejus stultitiae Fautores, quotidie hominum zizania seminantur, & crescunt Hæreses. Quippe cum Simoniacis Donum Dei vendunt, cum Valesiis Hospites suos evirant, Sup. l. XI. & deinde Spadones non solum ad Ordinem Clericalem, sed etiam ad Episcopatum pro- movent. Arianorum impietatem imitan- tes, Christianos & maxime Latinos, in nomi-

Hæreses
Græcorum.

58.

(*) Hic contra Protestantes notandum, Communionem Ecclesiæ Constantinopolitanæ cum Romana, quam Imperator populusque necessariam agnoscabant, hucusque perdurasse. At solius nequitia Cerularii, qui Excommunicationis Latinæ Exemplar Photiana perfidia corrupit, Schisma Ecclesiæ Constantinopolitanæ exitiale fuisse exortum.

Sæculum XI. nomine Sanctæ Trinitatis baptizatos, re-
 A.C. 1054. baptizare non exhorrescunt. Dicunt cum
 Donatistis, excepta Græcorum Ecclesia, in toto mundo Ecclesiam JEsu Christi, ve-
 rum Sacrificium, & verum Baptismum
 periisse. Cum Nicolaitis Altaris Mini-
 stris uxores habere permittunt. Cum Se-
 verianis maledictam credunt Legem Moy-
 sis. Cum Macedonianis absciderunt a
 Symbolo, Spiritum Sanctum a Filio pro-
 cedere. Cum Manichæis inter alia di-
 cunt, quodlibet fermentatum esse anima-
 tum. Cum Nazarenis carnalem Judæo-
 rum munditiem adeo servant, ut parvulis
 morientibus ante octavum diem Baptis-
 mum, mulieribus vero in partu vel men-
 struis periclitantibus Communionem dene-
 gent, & eos, qui secundum morem Eccle-
 siae Romanæ capillos & barbam nutritiunt,
 in suam Communionem non recipiant.

Michael per epistolas Leonis Papæ de
 erroribus suis, multisque aliis perperam
 factis admonitus resipiscere contempsit, no-
 bisque, cum modis sanæ rationi convenien-
 tibus tantis malis remedium offerre cu-
 remus, colloquium & præsentiam suam de-
 negavit, nec Ecclesiæ ad celebrandam Mis-
 sam concessit. Jamque ante adventum
 nostrum Ecclesiæ Latinorum, quos Azy-
 mitas (*) appellat, claudi jussit, ubique
 eosdem

(*) Notandum iterum contra Protestantentes ar-
 gumentum

eosdem affixit, Sacram Sedem anathema- Sæculum XI.
 tizans, qua contempta titulum Patriarchæ A.C. 1054.
 acumenici sibi arrogat. Quamobrem au-
 doritate Sanctæ Trinitatis, Sacræ Sedis
 Apostolicæ, septem Conciliorum & totius
 Ecclesiæ Catholicæ, anathemati a Domi-
 no Papa denunciato, ita subscribimus: Mi-
 chael Pseudo-Patriarcha, Neophytus, solo
 humano timore monachorum Habitum ade-
 ptus, nunc etiam criminibus pessimis in-
 famis, & cum ipso Leo, qui dicitur Epi-
 scopus Acrianus, & Constantinus Mi-
 chaelis Sacellarius, qui pedibus suis Sacri-
 ficium Latinorum conculcavit, ipsi &
 omnes eorum Sectatores cum Simoniacis,
 Hæreticis supra nominatis, & omnibus
 aliis, cum Diabolo & Angelis ejus, nisi
 forte respuerint, Anatema sint! Amen,
 Amen, Amen.

Legati aliam quoque Excommunicationem Imperatore & Optimatibus præ-
 sentibus viva voce denunciarunt in hunc
 modum: *Quicunque Fidem Sanctæ Ro-
 manæ & Apostolicæ Sedis ejusque Sacri-
 ficium pertinaciter damnaverit, Anatema
 sit, nec habeatur Christianus Catholi-
 cus,*

gumentum efficacissimum, Græcos nec ante, nec
 post Schisma Latinis objecisse; quod realem
 præsentiam Christi in Evcharistia docerent.
 Quod plane facere non omisissent, si ipsi aliud
 de hoc Sancto Mysterio credidissent.

Sæculum XI. cus, sed Proximita Hæreticus. Id est pa-
A.C. 1054. nis fermentati defensor. Hæreses istæ,
 Græcis attributæ, pleræque solummodo
 ex eorum Doctrina & moribus erueban-
 tur, quas vero ipsi a se doceri negabant.

§. X.

Michaelis Cerularii Decretum.

ap. Allat. de libr. Eccles. p. 161. **M**ichael Cerularius econtra, in rem
 suam solers, huic Excommunicatio-

ni opposuit Decretum, in cuius fronte
 post Michaelem Metropolitæ duodecim,
 tumque duo Archiepiscopi, universum
 Præfules quindecim conspiciuntur. Sum-
 ma Decreti ferme hujusmodi est: *Viri
 impii, ex Occidentis tenebris prouumen-
 tes, venerunt in piissimam hanc civitatem,
 ex qua Fidei Orthodoxæ fons in universas
 Orbis partes emanavit, (*) & opinionum
 suarum diversitate sanam Doctrinam de-
 pravare conati sunt, usque adeo impuden-
 tes, ut Sacrae mensæ ausi sint Libellum im-
 ponere, in quo & nobis & omnibus illis,
 qui se eorum erroribus involvi non sinunt,
 anathema dicunt. Præter alia nobis ob-
 jicientes, quod non sicut ipsi imberbes in-
 cedamus, quod cum Presbyteris uxores ba-
 bentibus communicemus, quod Symbolum
 Fidei adjectis verbis alienis non corrum-
 pamus. Tum adductis Scriptorum testi-
 moniis,*

(*) Mendacium putidum!

moniis, quæ ad roborandos hos tres ar- Sæculum XI.
ticulos Græci trahere solebant, de Le- A.C. 1054.
gatis iterum subjungit:

Commenti sunt, se Roma venisse, a p. 165.
Papa missos. Sed exploratum est, eos suo
ductu & Argyri artibus impulsos venisse,
confictasque nomine Papæ epistolas obtulis-
se, quod, ut nihil dicam de aliis argumen-
tis, ex signis adulteratis patuit. Cum
igitur libellum contra nos proculsum Alta-
ri imposuissent, præsentibus secundæ hebdo-
madæ Subdiaconis, isti latinos ad chartam
suam statim iterum recipiendam cogere
volebant, eamque projecerunt in terram,
quam tamen accepimus, ne blasphemie,
quas continet, in vulgus emanarent. Eam
deinde a Cosmo Protospathario, Romano
Rufo, & Monacho Joanne Hispano jussi-
mus ex Latino in Græcum verti, estque
bujusmodi tenoris. Tum Cerularius
Excommunicationis formulam sincere
translatam refert, & prosequitur:

Credidi neutiquam expedire, ut tantæ p. 169.
audaciæ facinus impunitum relinqueret-
ur; quare rem ad Imperatorem detuli,
qui jam iter unius diei emensos in hanc ci-
vitatem revocavit. Sed eo adduci non
potuerunt, ut ad nos venirent, aut in ma-
gno Concilio se fisterent, vel saltem cur-
tam impia protulissent rationem redde-
rent; quin libellum suum defendere &
plura adjicere voluerunt. Quod Impera-
Hist. Eccles. Tom. XIV. Qq tor

Seculum XI. tor ipsorum nomine nobis & Synodo nun
A.C. 1054. ciari jussit. Quia vero eos compellere no-
lebat, ut in Synodum se conferrent, quod
Legatorum dignitate venerabiles videren-
tur, nec placebat indignum facinus impu-
nitum dimittere, misit ad nos epistolam in
bunc modum scriptam: (*) Omibus, qua-
facta sunt, pensatis inveni, jurgiorum ori-
ginem ab interpretibus & Argyri nequi-
tia proficiisci. Quod spectat ad hos Ad-
venas, ab aliis subornatos, nullum mibi
cum ipsis negotium. Sed reos tibi mitto
virgis castigatos, ut aliis exemplo sint.
Libellus vero publice igne consumetur,
postquam omnibus, qui eum scripserunt
vel in lucem ediderunt, & qui consilium
vel operam contulerunt, anathema dictum
* nomen offi- fuerit. Vestarcbum * quoque Argyri ge-
cii. nerum, ejusque filium in carcerem mitti
jussi ob commissam fraudem puniendos.
Datum mense Julio Indictione septima.

Igitur Libellus impius juxta manda-
tum Imperatoris, iisque qui ipsum edide-
runt, omnesque consci in magna Consili-
aula, presentibus ab Imperatore delegatis,
anathematizati sunt, & statutum, ut vi-
gesima quarta currentis mensis Julii, que
die

(*) Meminerit Lector, Num. superi. di-
ctum, quod Excommunicationis formulam illam,
quam populo effero ostendit, corruperit, & se-
ditionem in Imperatorem commoverit.

die Decretum quinti Concilii publice reci- Sæculum XI.
tari solet, istud anathema promulgetur. A.C. 1054.

Libelli impii autographum flammis tra-
ditum non est, sed in Musæo Chartophila- Menolog.
cis depositum, in perpetuam eorum, qui
tales blasphemias proferre ausi sunt, da-
mnationem. Id quoque omnes scire ope-
ret: vigesima die bujus mensis, dum ana-
thematizabantur, omnes Metropolitæ &
Archiepiscopi, qui in bac urbe versaban-
tur, aderant, scilicet præter illos, qui bo-
die congregati sunt, Leo Atheniensis &
sex alii in illis Actis nominati.

§. XI.

Epistola Petri Antiocheni ad Dominum cum Gradensem.

Quomodo Michael Cerularius gesta in-
ter se & Papæ Legatos referre soli-
tus fuerit, aliunde etiam constat, nempe
ex epistola eodem anno ad Petrum Patri-
archam Antiochenum scripta, cuius hæc Monum. Gr.
fuerat occasio. Dominicus Patriarcha Cotel. to. 2.
Gradensis ad eundem Petrum epistolam p. 108.
dederat, in qua dicebat, cupere se ab ipso,
viro fama clarissimo, nosci, & in aliquo
amicitiæ gradu collocari, nec eo favore
indignum se credere, qui Patriarchalî
Dignitate gauderet in Italia, & in Con-
ciliis ad dextram Papæ sedere soleret.
Tum addebat: *Nequeo tibi dissimulare,*
quaæ a Clericis Constantinopolitanis Eccle-

Qq 2

siæ

Sæculum XI. siæ Romanæ objici audivi. Damnam
A.C. 1054 Azyma, quibus ad consecrandum 耶穌
Christi Corpus utimur, nosque ob hanc
causam ab Ecclesia excommunicatos eri-
dunt. Cum potius ad conservandam uni-
tatem id agamus, Apostolorum & ipsius
耶穌 Christi traditionem servantes. Ni-
bilominus morem quoque Ecclesiæ Orienta-
lis, quæ panem fermentatum adbibet, ap-
probamus, & utriusque modo Mysticas signi-
ficationes tribuimus. Tuum ergo est eo-
rum impudentiam reprimere, qui Consti-
tutiones Apostolorum impugnant, & pu-
tantes se ædificare destruunt, ipsaque fun-
damenta subvertunt. Frustra enim SS.
Petrus & Paulus in Italia prædicarunt,
si tota Ecclesia Occidentalis vita æterna
privatur, & in Sancto Sacrificio 耶穌
Christi Corpus (*) non habet. Ex tuo re-
sponso doceri desideramus.

Respondit Petrus Patriarcha, data
epistola, in qua, post illa, quæ humanita-
tis causa præmittere solemus, dicit: *Ab*
ibid. p. 112. *infantia usque ad senectutem in Sacris Li-*
teris enutritus nunquam audivi, Episco-
pum Aquilejensem in Venetiis appellatum
fuisse Patriarcham. Quippe Divina di-
spositione

(*) Testimonium de reali præsentia in Ev-
charistia contra Protestantes. Nam in Doctrina
Lutheranorum vel Calvinistarum valde incon-
grue Dominicus Gradensis hic locutus fuisset.

spositione non plus quinque Patriarchis in Sæculum XI.
orbe terrarum sunt, videlicet Romanus, A.C. 1054.

Constantinopolitanus, Alexandrinus, Antiochenus, & Jerosolymitanus. Quin solus Antiochenus proprie Patriarcha vocatur, cum Romanus & Alexandrinus Papa, Constantinopolitanus & Jerosolymitanus Archiepiscopi dicantur. Et infra: Sunt in Mundo complures provinciæ tuae longe maiores, quibus a Metropolitis & Archiepiscopis regi satis est, quales sunt Bulgaria, Provincia Babilonica, Corasanensis, aliæque plures in Oriente, quo Archiepiscopos & Catholicos mittimus, quibus Metropolitæ subjiciuntur. In Oriente Catholici, id est, Universales, quidam Episcopi, aliis eminentiores, dicebantur.

Quod spectat ad Azyma, Petrus Antiochenus dicit: *Patriarcha Constantinopolitanus non usque adeo, ut dicitis, famam vestram laedit, nec vos ab Ecclesiæ corpore rescindit. Novit vos esse Orthodoxos, & nobiscum Trinitatem atque Incarnationem credere. Dolet vero in uno (*) solo vos errare, & Sacrificium e modo quo Reliqua Ecclesia, & quo Patriarchæ quatuor, non offerre. Deinde Petrus Antiochenus pluribus Azyma impugnat,*

Qq 3 nixus

(*) Pleraque nesciebat Petrus Antiochenus.
Hinc ita loquitur.

Sæculum XI. nixus in primis IESU Christi exemplo, &
A.C. 1054. contendens, ipsum Evcharistiam in pane

fermentato instituisse, & Pascha Judæorum
antevertisse, cum dicat S. Joannes, Christum Cænam celebrasse ante (*) Fe-
stum Paschatis. Item Judæos noluisse

Joan. 13, 1. intrare Prætorium, ut manducarent Pa-
scha. (**) Subiungit; si SS. Petrus &

18, 28. Paulus morem Azymorum introduxissent,

6. 24. id ipsos eo consilio & ea indulgentia per-
misso, qua in Ecclesiæ primordiis non

6. 26. nullas Cærimonias Judæorum tolera-
bant. (***)

Inferius dicit: *Cum Pontificatum su-
scepi, Papæ Romano epistolam commenda-
titiam*

(*) *Ante diem Festum Paschæ sciens & IESUS
quia venit hora ejus &c.*

(**) *Erat autem mane. Et ipsi non introi-
runt in prætorium, ut non contaminarentur,
sed ut manducarent Pascha &c.*

(***) *Fallitur Petrus Antiochenus, nam IESU
Christus neutquam Pascha Judæorum antever-
tit, cum dicat S. Lucas Evangelista Cap. 22. v. 7.
Venit autem dies Azymorum, in qua necesse erat
occidi Pascha. Et misit Petrum & Joannem di-
cens, euntes parate nobis Pascha, ut mandu-
cus. &c. & v. 19. Et accento pane gratias egit
& fregit & dedit eis dicens: *Hoc est corpus
meum. &c.* Convenientius quoque erat, ut
Christus prius Legem veterem impleret, quam
institueret novam.*

titiam scripsi, unique eorum, qui voti sol- Sæculum XI.
 vendi causa Ierosolymam peregrinantur, A.C. 1054.
 traditam, ad Argyrum, Ducem Italæ di-
 rexii, qui eam suæ Sanctitati redderet. Sed
 jam præterierunt anni duo, nec interea
 quidquam de epistola comperi. Hinc mit-
 to tibi ejusdem epistolæ exemplar descri-
 ptum, quod suæ Beatitudini tradi cures,
 mibique responsum remittas; & si hanc
 quoque epistolam, postquam eam legeris,
 mittere velis, gratissimum mibi facies.
 Forsan non respuet, quæ scripsi, & morem
 nostrum recipiet, ut omnes, in eadem senten-
 tia concordes, unum idemque Sacrificium
 Deo offeramus.

§. XII.

Michaelis Cerularii Epistola ad Petrum
Antiochenum.

Cum hæc epistola etiam in manus Mi-ibid. p. 135.
 chaelis Cerularii devenisset, & ipse n. 3.
 quoque a Petro Antiocheno aliam de ne-
 gotio privato scriptam accepisset, Re-
 sponsoriam dedit, in qua postquam ad
 causam privatam, quæ videbantur, re-
 scrisisset, dicit: *Non diu abhinc, cum*
ex iis, qui ab antiqua Roma ad nos pere-
grinantur, percepissem, Papam, qui modo
defunctus est, virtute, nobilitate generis,
& scientia clarescere, data amplissima epi-
stola, humili animo calamoque admonui de
reducenda concordia, & removendis circa

Qq 4

Fidem

Sæculum XI. Fidem scandalî causis, quæ Occidentalibus
 A.C. 1054. tribuuntur. Quod ipse ex mea epistola
 perspicere poteris. Eo id consilio facie-
 bam, tum ut ipsum Papam in nostram per-
 traberem sententiam, tum ut ejusdem ope-
 ra adversus Francos nobis auxilia conci-
 liarem. Id est, adversus Normannos in
 Italia, contra quos Papam vehementer
 irritatum, ipsiusque magnam apud Henri-
 cum Imperatorem esse auctoritatem Gra-
 ci sciebant.

Tum Michael epistolam prosequitur:
*Has litteras deferendas commisi Vestiario
 præfecto, qui etiam literas Imperatoris
 ad Papam delaturus erat, sperans, eum tam
 Imperatoris quam meas Papæ redditurum
 esse, & responsa nobis relaturum. Sed
 ecce, cum hic præfectus cum literis ad Ar-
 gyrum in Italia pervenisset, ejus fraudu-
 lentia deceptus, literas tradidit, quasi ce-
 lerioris, quam ipse perferre posset, Papa
 transmittendas. Porro Argyrus in Im-
 perii perniciem semper intentus, quod no-
 bis per homines fidos exploratissimum est,
 pecunia, quam mittebat Imperator, in
 privatum suum commodum conversa, lite-
 ras perfide premit, tumque arcanorum suo-
 rum conscius ad se accersit, quorum unus,
 olim Episcopus Amalphitanus, ex illa Ec-
 clesia ob male merita ejectus annis quinque
 profugus & errans fuit; alterius, nomi-
 ne tantum Archiepiscopi, ubi terrarum
 Sedes*

Sedes sit, nemo novit (hic ei sermo est de Sæculum XI.
 Cardinali Humberto, cuius Ecclesia S. A.C. 1054.
 Rufinæ, jam tunc admodum tenuis erat)

 tertio dedit Cancellarii Ecclesiæ Romanæ
 titulum, eo ad omnia, quæ machinabatur,
 quasi impenetrabili clypeo usurus. Mea-
 rum igitur literarum dempto sigillo, alias
 literas, quasi Papæ nomine ad nos exara-
 tas, miserabilibus his hominibus, pro ver-
 sutiam & stultitiam! Constantinopolim
 ferendas & mibi reddendas dedit.

Illi Urbem Regiam ingressi primum
 potentissimo Imperatori se se superbo babi-
 tu, gressu, supercilioque conspiciebant ex-
 Hibent. Cum vero ad nostram humilita-
 tem venissent, quis dicere posset, quanta
 insolentia & arrogantia se intulerint?
 vah impudentiam! ne quidem triviali sa-
 lutatione nos dignati sunt, nulla capitum
 inclinatione, nullo consuetæ venerationis
 signo. Nec a tergo Metropolitarum no-
 biscum in aula congregatorum sedere ullo
 pacto voluerunt, rati sibi inferri contu-
 meliam. Sed cur ea non refero, quæ his
 sunt multo absurdiora? nec enim ipsi Im-
 peratori venerabundi acciderant, sed cum
 Cruce & Baculis Regiam intrare ausi fue-
 runt. Itaque cum nihil, quod par erat,
 fecissent, tradita mibi epistola sigillata
 confessim recesserunt. Quam ego diligen-
 ti oculo inspiciens sigillum depravatum,
 & literas doli atque malæ mentis plenas

Qq 5 depre-

Sæculum XI. deprehendi. Quippe illa ipsa continebant,
A.C. 1054. quæ Argyrus, cum Constantinopoli esset,
frequenter nostris auribus, præsertim de
pane fermentato, insusurrabat, quapropter
non solum semel sed bis, ter, & sæpius no-
bis jubentibus a Sacra Communione eje-
ctus fuit. Mitto tibi exemplum epistola
ad Papam a nobis data, & versionem Gra-
cam Papalis epistolæ, quam improbi isti
ad me attulerunt, ut Beatitudo tua veri-
tatem cognoscat. Tota vero techna aper-
tius deprehensa est, postquam Archiepisco-
pus Tranensis, qui inde ad nos venit, sce-
leratissimorum hominum mentem prodidit.
Omnia ego Imperatori bona fide communi-
cavi.

Ceterum ad nostras aures pervenit,
quod tua Beatitudo, Patriarcha Alexan-
drinus, & etiam Ierosolymitanus hunc
Papam in Sacra Diptycha retuleritis. Sed
adduci nequeo, ut credam, vos tanta igno-

Papa in Di-
rantia laborare, præcipue te virum in-
ptychis Ec-
comparabilem. Nosti enim, quod a Sy-
ciliarum
Oriente-
lium.

nodo Sexta Oecumenica Papa ex Diptychis
Ecclesiarum nostrarum demptus fuerit,
quia Vigilius, qui tunc Romanæ præterat
Ecclesiæ, ad Synodum venire & Scripta
Theodoreti, Cyrilli & Ibæ anathematiza-
re recusavit. (*) Præterea duo Patriar-
chæ

(*) Egregium Historicum! crassa Cerularii
igno-

chæ illos recipere dicuntur, qui vescuntur Sæculum XI.
Azymis; quin & ipsi in Azymis Sacrum A.C. 1054.
confidere Sacrificium. Hinc cum non ba-
beamus in promptu hominem, quem de bac-
re sciscitemur, & alteri cuicunque non fi-
damus; rem totam tuæ Sanctitati requi-
rendam relinquimus, & rogamus ut bu-
militati nostræ omnia referantur.

n. 8.

Præterea Dux Antiochenus Sclerus
tradidit mibi exemplar epistolæ, quam Pa-
triarchæ Gradiensi seu Aquilejensi scripsi-
sti, quod cum cito legissem, inveni, te to-
tum esse in discutienda materia Azymo-
rum, omissis aliis Romanorum erroribus,
multis & gravissimis. Fortasse ideo Epi-
scopus ille tibi ita scripsit, quia de his nos
ad eum scripseramus. Sed de nulla ista-
rum rerum vel ipsi unquam, vel Papæ, vel
ulli alteri Episcopo scripsimus excepta so-
la epistola, cuius exemplum nunc ad te mi-
simus. Verumtamen ex eorum Scriptis
& gestis apparet, homines esse mendaces &
fraudis studiosos. Quamobrem certo sci-
to, quod præter errorem Azymorum, qui
omnibus aperte patet, Romani longe plu-
ribus languidi jaceant, & rejiciendi sint.

n. 12.

In plurimis cum Judæis affinitatem
babent. Suffocatum comedunt, barbam
radunt, Sabbath custodiunt, manducant
immun-

ignorancia paragrapho sequente in epistola Pe-
tri Antiocheni confunditur.

Sæculum XI. immunda, monachi carnibus & lardo ve-
A.C. 1054. scuntur, prima etiam Septimana in Qua-
dragesima, qua nōs ovis tantum & lacte
vescimur. Feria IV. carne vescuntur,
Feria VI. caseo & ovis, & toto Sabbato
jejunant. Plane obstupescendum, quod
Michael has consuetudines Judaicis Cæ-
remoniis accenseat. Tum prosequitur
de Latinis loquens: *Symbolo perniciosa
audacia addiderunt: & in Spiritum San-
ctum Dominum & vivificantem, qui ex
Patre Filioque procedit.* Item in Missa
cantant: *Tu solus Sanctus, tu solus Do-
minus, Iesu Christe cum S. Spiritu in
Gloria Dei Patris.* Præter hæc nuptias
Sacerdotum prohibent; illos scilicet, qui
uxores habent, Sacerdotium consequi non
permittunt. (*) Duo etiam Fratres duas
ducunt sorores. In Sacra Missa tempore
Communionis alter Ministrorum alios am-
plexatur. Episcopi eorum annulos gestant
in manibus, quod indicat, ut ajunt, ipsos
Ecclesiæ Sponsas habere. Ad bellum etiam
exeunt, manus suas humano sanguine in-
quinant,

(*) Non accurate morem Ecclesiæ Occiden-
talium hic refert Michael. Nam in prioribus Sæ-
culis non nunquam viri uxorem habentes ad
Episcopatum assuebantur, ut Historia nos
dicit. Sed hæc fuit constans & omnium tem-
porum Disciplina, ne cuiquam post susceptum
Sacerdotium uxorem accipere liceret.

quinant, & occiduntur, postquam animas Sæculum XI.
sunt occiderunt. *Accepimus a non nullis* A.C. 1054.
id sancte affirmantibus, quod Baptismum
una immersione conferant, & eorum, qui
baptizantur ora sale impleant. *Cum de-*
berent cum Apostolo dicere: modicum fer- I. Cor. 5, 6.
mentum totam massam elevat, ipsi legunt:
totam massam corrumpit, nempe in odium Gal. 5, 9.
fermenti. Reliquias Sanctorum non co-
lunt, & aliqui ne quidem Sanctas Imag-
nes venerantur. Sanctos illos & magnos
Patres nostros Gregorium Theologum, Ba-
silium & Chrysostomum Sanctis non ad-
numerant. *Alia denique faciunt multa,* n. 15.
quæ singula commemorare longum foret;
Et infra: quod vero omnium gravissimum
& intolerabile est, dicunt, se non buc ve-
nisse, ut docerentur, sed ut nos docerent,
& eorum dogmata amplecti persuaderent.

§. XIII.

Petri Antiocheni Epistola Respon-
soria.

Petrus Antiochenus huic Epistolæ re- ibid. p. 145.
spondens, initium dicit ab articulo c. 3.
de Diptychis, & dicit: *Pudore nescio quo*
pacfo confundor, præcipue vero tui causa,
& multo magis, si eadem ad alios Patriar-
chas scripseris, cum ea quæ gesta non sunt,
absque rerum cognitione vano rumore im-
pulsus protuleris. Quomodo enim debe-
bam ego hucusque in Sacris Diptychis Pa-
pam

Sæculum XI. pam recitare, cum eum Sancta tua Eccles. A.C. 1054. si non recitaverit, cuius alumnus ego sum, & privilegia ejusdem tam fervide defendo, ut nemo magis? (*) Quod vero in tua epistola de Vigilio Papa perperam dicitur, ignaviam prodit tui Chartophylacis, qui Rhetoricam quidem, sed nondum rerum Ecclesiasticarum, ut par est, scientiam adeptus est. Ita Petrus Antiochenus crassam Michaelis Cerularii ignorantiam honestius in ejus Charthophilacio præfectum rejicit. Deinde ostendit, Vigilium Papam tempore Quintæ Synodi, atque annis centum sexaginta ante Sextam Synodum, sedente Agathone Papa celebratam, in vivis egisse.

Sup. lib.
XXXIII.
§. 43.

His Petrus subjungit: *Ego quidem sum testis fidus, & mecum alii multi Ecclesiæ Proceres, quod tempore, beatæ memorie, Patriarchæ Domini Joannis, Romanus Papa, & ipse Joannes nomine, Sacris Diptychis fuerit insertus.* Item cum

Conn.

(*) Hic Petrus Antiochenus ab Eminentissimo Baronio jure merito vapulat in hunc modum: *Memorare Lector, quæ scripserit anno superiori idem Petrus ad Leonem * Romanum Pontificem, & plane senties, ipsum esse bilinguem in iis, quæ de Constantinopolitana Ecclesia prædicat, de qua valde conquestus erat, quod ipsius Patriarcha subjicere sibi studeret reliquos Patriarchas.*

Constantinopolim quadraginta quinque Sæculum XI.
ab hinc annis me contulisse, inveni tem- A.C. 1054.
pore, Beatæ memoriae, Patriarchæ Domi-
ni Sergii, prædictum Papam in Sacra Mis-
sa unacum aliis Patriarchis recitari. (*)

Quadraginta quinque annos repetendo
devenitur ad annum millesimum nonum
& Pontificatum Joannis XVIII. Tum
iterum Petrus Antiochenus: *Quomodo*
vero *Papæ commemorationis sublata sit &*
quanam de causa, ignoro; nec puto te am-
plius bac de re solicitum esse debere. (**)

Ceteros quoque Romanorum errores a
te enumeratos percurrimus; & alios qui-
dem duxi esse vitandos, alios facile emen-
dandos

(*) His confirmantur dicta in Annotatione ad
Num. VII.

(**) Ita hæc reddenda fuerunt ex Fleurii ver-
bis: & je ne crois pas, que vous deviez vous
mettre plus en peine sur cet article. Sed hic bo-
nus dormitat Homerus, nam in epistola ista, ut
refertur a Cardinali Baronio ad hunc annum
p. m. 231. sic lego: *Sed de his quidem res ita*
se habet, & aliud præterea nihil. De Papæ
commemoratione cupio te diligentius indagare.
Et hic sensus Petri Antiocheni menti videtur ma-
gis consentaneus, nam si illum locum excipias,
ubi a Baronio castigatur, ubique Communioni
omnium Ecclesiarum cum Romana favet, nec
nullus conjecturæ locus est, si totus contextus
attente pensetur, etiam verba illa ex Autogra-
pho non satis accurate fuisse translata.

Sæculum XI. dandos, alios prætermittendos. Quid enim
 A.C. 1054. nostra interest, quod illorum Sacerdotes
 barbam radant, & quod annulos gestent in
 Symbolum contracti cum Dei Ecclesia con-
 nubii? Nos quoque coronam in capite ge-
 stamus in venerationem S. Petri, (*) &

Romana Ec. auro exornamur. Quod vero immundis
 clesia defen- vescantur, monachi carnes comedant, &
 ditur.

nidorem suillum, invenies etiam hujusmo-
 di res, si diligenter inquiras, a non nul-
 lis nostrorum fieri. Nulla enim Creatu-
 ra Dei est reprobanda, si cum gratiarum
 actione sumatur. Dicit etiam Petrus;
 modico lardo legumina condire, ubi bo-
 num oleum deficit, a Patribus fuisse per-
 missum, & affert testimonium S. Basili, non esse sub prætextu abstinentiæ carnes
 non facile parabiles exquirendas. Ad-
 ducit etiam exemplum S. Pacomii, alen-
 tis sues, quorum carnem hospitibus ad
 se divertentibus apponebat, pedes vero
 & viscera ægrotantibus monachis in re-
 focillationem præbebat.

Sed malorum pessimum, inquit, est ad-
 ditio in Symbolo. Fusus deinde hunc
 Articulum pertractat, cumque errorem
 ana-

513.

(*) In ipsa epistola Petrus addidit: Principis
 Apostolorum, super quem Dei Ecclesia est su-
 perædificata. Testimonium in medio Sæculi XI.
 ab Ecclesia Orientali insigne & invictum contre
 nostri temporis Novatores!

anathemate dignum judicat. Alteram Sæculum XI.
 Additionem: *Solus Sanctus, solus Dominus Iesus Christus, & reliqua, quæ a Latinis inventa dicebantur, & ea esse videntur, quæ in fine Cantus: Gloria in Excelsis, subjungimus, dissimulari posse existimat.* *Ad bonam eorum intentionem, inquit, respiciendum est, & ad pacem, fraternalmque Charitatem, quando fides nullum patitur detrimentum.* *Fratres enim nostri isti sunt, licet sæpe contingat, illos vel rusticitate vel ignorantia a recto recedere.* Nec oportet nos adeo exactam rerum diligentiam quærere inter barbaras Gentes, ac inter nos, qui circa literas versamur. *Magnum erit, si apud illos sine errore Sancta Trinitas prædicetur, & Incarnationis Mysterium juxta nostram sententiam confiteantur.*

Nihilominus minime approbamus, quod Occidentales Presbyteris legitimas uxores habentibus prohibeant Sacra tractare, nec quod eodem tempore a carnibus & lactariis initio Quadragesimæ abstineant. *Quod pertinet ad quæstionem de Azymis, Petri Antiocheni in epistola mea ad Episcopum Venetocheni Episcopum data satis discussi, nec mos iste ulla stola.*

alia ratione, quam veteri consuetudine defendi potest. *Quod vero suffocata ipsi comedant, & duæ sorores duobus fratribus commiscentur, puto hæc fieri absque Papæ aliorumve Episcoporum licentia.* *Sunt Hist. Eccles. Tom. XIV. Rr deli-*

Sæculum XI. *delicta privatorum, qualia etiam nobis in A.C. 1054. sciis in Imperio Romano committuntur.*

Invenies siquidem etiam Constantinopoli, qui sanguinem suillum comedunt, quin & præ foribus tabernarum suilli sanguinis farta venalia prostant. Abusus inter nos vigentes negligimus, dum aliorum errata curiose indagamus.

Optime ages, si additionem ad Symbolum constanter damnes, & matrimonium Presbyterorum defendas; alia vero, quorum forsan major pars conficta est, vilipendi possunt. Cavendum enim omnino, ne calumniis faciles aures commodemus. Papæ ergo tibi scribendum erit, postquam aliquis fuerit electus. Forte vera esse, quæ monetur, confitebitur, forte omnia negando objecta diluet. Quomodo enim illud fidem mereatur, Reliquias non colia Romanis, qui corpora SS. Apostolorum Petri & Pauli possidere summæ Gloriæ ducunt? & quomodo cadat in eos suspicio, quod imagines non venerentur, postquam Hadrianus Papa, qui Synodo Septimæ præfuit, Iconoclastas anathemate percussit? () Habetis Constantinopoli imagines Roma allatas, Prototypo simillimas, & hic peregrinos Francos Ecclesias nostras intrantes & sanctas imagines omnis generis*

() Testimonium insigne Ecclesie Orientalis contra Protestantes.*

neris veneratione prosequentes conspici- Sæculum XI.
mus. A.C. 1054.

Quam ob rem obtestor te, pedibus tuis
in spiritu prostratus, ut non nihil relaxes
& indulges, ne cum collapsa erigere stu-
des, majoris ruinæ occasio fias. Mature
pensa, ex longo dissidio Ecclesiæ nostræ &
Magnæ illius Sedis Apostolicæ omnis gene-
ris calamitates effluxisse. Vacillant Re-
gna, Civitates & totæ provinciæ turban-
tur, prospera fortuna longe ab exercitibus
nostris abest. Ut candide, quod sentio, pro-
feram, si Romani additionem in Symbolo
rejicerent, nihil amplius peterem, atque
ipsam quæstionem de Azymis tanquam rem
levem omittenter. Rogo te Beate Pater,
in meam concede sententiam, ne si petamus
nimium, omnia perdamus. (*) Et infe-
rius: Epistolæ tuæ ad Patriarchas Ale-
xandrinum & Ierosolymitanum datae eis
missæ fuerunt. Ego vero tibi exemplar
descriptum epistolæ a Papa defuncto ad me
datae misi. Latine scriptum est, quia ne-
minem habui, qui epistolam apte in Græ-
cum verteret. Unde eam Francum, qui
eandem attulit, & literas Latinas didicit,

Rr 2 descri-

(*) Piissimus & prudentissimus vir erat Pe-
trus, in solo articulo de processione Spiritus San-
cti docendus, cui si obsecutus fuisset stolidissi-
mus Cerularius, schisma, maximum malum, de-
vitasset.

Sæculum XI. describere jussi. Tu eam a fido homine in
 A.C. 1054. Græcum transferri cura. Oro Deum pacis, ut tibi Spiritum lenitatis & indulgentiæ infundat.

§. XIV.

Michaelis Rescriptum.

ap. Cotel. to. 2. p. 162. c. 3. Michael Cerularius respondit, data se-
 cunda ad Petrum Antiochenum epi-
 stola, in qua, postquam repetiit, Papæ
 Legatos esse Sycophantas cum epistolis
 supposititiis ab Argyro missos, dicit: Ja-
 ctabant, ad nos corripiendos, non vero ad
 suos convertendos, se venisse. Ego vero
 eorum conspectum & alloquium effugi, non
 ignarus, insuperabilem esse eorum in pec-
 cato obstinationem. Credidi etiam, rem
 malam me facturum, & receptæ regula
 adversam, si de ejusmodi causis cum Papa
 Legatis, te ceterisque Patriarchis insciis,
 agerem. Sed homines audacissimi super
 Altare Magnæ Ecclesiæ non sunt veriti
 Libellum injicere, quo toti Ecclesiæ Or-
 thodoxæ, quod opinionem de Spiritu San-
 ctæ a Patre Filioque procedente & reli-
 quos eorum errores non recipiat, anatbe-
 ma dicunt.

*Nihil salubrius fuisset, quam impiam
 Chartam igni tradere; sed factum non est,
 quia canætis videntibus Altari imposta
 fuerat. Nec etiam pœnas a viris impu-
 dentissime nobis insultantibus exigendas
 esse*

esse putavimus, ne Romanis occasionem Sæculum XI.
 scandali daremus, præsertim cum ille, qui A.C. 1054.
 Legationis princeps videbatur, se Ecclesiæ
 Romanæ Cancellarium, Regis & Papæ
 propinquum diceret. At Libellum im-
 piūm in magna Consilii aula jubente Impe-
 ratore anathematizavimus, postquam bos
 Legatos exhortati fuissimus, ut venirent,
 & coram nobis errores suos abjicerent.
 Ipsi econtra sibi ipsis manus violentas illa-
 turos comminati sunt, si quis invitatos
 ad rem indignam vellet compellere. Hæc
 tibi scribimus, ut quæ gesta sint, scias, &
 si quid literarum Roma acceperis, pro tua
 prudentia caute respondeas. Mitto tibi
 etiam epistolas, aliis Patriarchis inscri-
 ptas, & huic omnino consentaneas, quia
 neminem inveni, cui eas tuto committe-
 rem, has eis reddi cura, & junge tuas,
 quibus eos ad Fidem Orthodoxam defen-
 dendum exhorteris, & quid respondeant,
 si de iis, quæ Romæ acta sunt, interrogen-
 tur, edoceas.

§. XV.

Constantini Monomachi obitus. The-
 dora Imperatrix.

Eodem anno millesimo quinquagesimo Mich. Psel.
 quarto Constantinus Monomachus I. M. S. Ce-
 Imperator ex podagræ doloribus, quibus dre. p. 790.
 toto Regni sui tempore afflatus fuerat, 791.
 obiit. Hilaris animi Princeps, ex quo

Rr 3 Impe-

Sæculum XI. Imperium consecutus fuit, totum se quie-
 A.C. 1054. ti & voluptati dedit; unde ejus pigritia
Zonar. lib. Reipublicæ vires haud parum accisa.
XVII. c. 27. Sclerenæ nobilissimæ stirpis feminæ amo-
 28. re captus, non nunquam inter ipsam &
 Zoem Imperatricem medius conspici su-
 stinuit. Zoem, cui in acceptis refere-
 bat, quod Imperator esset, annos natam
 septuaginta duos ante ipsum e vivis pro-
 fectam, dissimulatis defunctæ vitiis &
 criminibus, Sanctorum matronarum ca-
 talogo inseri cupiebat. Elata uxore
 Concubinam barbaram ex natione Ala-
 norum amavit, cui titulum *Sebaste*, id
 est *Augusta*, tribuit, cum eam publice
 Imperatricem denunciare verecundare-
 tur. Inter hæc Monasterium magnifici
 operis honori S. Georgii Sacrum in loco,
 qui *Mangane* dicebatur, extrui jubebat,
 quod ut posset perficere, tributis immo-
 dicis imperatis populi invidiam in se con-
 citavit. Attamen comperto, quod in
 Magna Ecclesia Constantinopolitana non
 nisi in Festis præcipuis, in Dominicis &
 Sabbatis S. Sacrificium offerri inopia per-
 mitteret, opes suppeditavit, unde quoti-
 die celebrari posset, eidemque Ecclesiæ
 Vasa pretiosa aliaque ornamenta pluri-
 ma donavit. Tandem e vita decessit tri-
 gesima Novembris, anno millesimo quin-
 quagesimo quarto, Indictione octava,
 postquam annis duodecim & mensibus
 ferme

ferme sex imperasset, atque in suo Mo- Sæculum XI.
nasterio Manganensi sepultus est. Tum A.C. 1054
Theodora Zois soror sola Augusta salu-
tata anno uno & mensibus novem femi-
na viris imperavit. Constantini ætate *Cedr. p. 775.*
duo Duces Patzinacorum, de Gente Scy-
tharum, cum multis popularibus suis ad
Fidem conversi sunt, præsidium contra
Principem suum, a quo male afficieban-
tur, habituri. Unde dubitandi super-
est locus, an ejusmodi Barbaros vel veri-
tas magis, vel proprii commodi spes ad
amplectendum Religionem Christi per-
moverit.

§. XVI.

Concilium Narbonense.

In Francia eodem anno millesimo quin-
quagesimo quarto, Indictione septima,
vigesima quinta Augusti Narbonæ cele-
bratur Concilium decem Episcoporum;
aderant nempe Concilii Præses *tom. 9. Conc.*
dus Archiepiscopus Narbonensis, Ber-
nardus Biterrensis, Guntherius Agathen-
sis, Rostagnus Lutevensis, Arnaldus Ma-
galonensis, Frotarius Nemausensis, Gui-
fredus Carcassensis, Berengarius Gerun-
densis, Guifredus Barcinonensis, & Gui-
lielmus Albigensis. Ceterum hoc Con-
cilium Archiepiscopi industria, & opitu-
lantibus Comite Petro Raimundo atque
Berengario Vicecomite convocatum, cui

Rr 4

etiam

Sæculum XI. etiam magna multitudo Abbatum, Cle
A.C. 1054. ricorum, Nobilium, aliorumque Laico
rum interfuit. Causa conveniendi erat,

Sup. t. LIX. Treugam Sacram confirmare, quem in
§. 28. §. 41. finem Canones viginti novem conditi

c. 2. Igitur iterato præcipitur, ne Christiani
Christianos lacestant ab occasu solis quar-
ta Feriæ, usque dum secunda Feria illu-
xisset. Item a prima Dominica Adven-

c. 3. tus usque ad Octavam Epiphaniæ, &
Dominica Quinquagesimæ usque ad Octa-
vam Paschæ, rursusque omnibus diebus
Festis & Jejunii, qui nominantur. Re-

c. 4. 5. fractarii anathematis vinculo subjaceant,
c. 7. aut si quemquam occiderint, perpetuo
damnentur exilio. Quicunque voluerit
appropinquante Treugæ tempore muni-
mentum condere, quindecim diebus
Scientibus omnibus ante dictum tempus
incipiat. Quod ideo cavebatur, ne
omnes hoc temporis spatio, quo ab omni
infestatione tuti fuissent, ad munienda
valla arcesque uterentur.

c. 8. Debitores, qui negant debitum, ex
Ecclesia projiciantur, & nemo in illorum
Parochia Sacris operetur, usque dum
reddant, quod debent. Oliveta nemo

c. 9. Christianorum præcidere audeat, quia
de eorum liquore Sanctum Chrisma con-
ficitur, & Sancta Altaria illuminantur.
Oves, earumque pastores, vi Sanctæ

c. 10. Treugæ, nullo tempore & nullo loco ul-
lus

Ins Christianorum lædere audeat. Pa. Sæculum XI.
cem in Ecclesiis nullus hominum infrin- A.C. 1054.
gat, nemo quidquam e locis infra trigin- c. II. L2. &c.
ta passus ab Ecclesia distantibus auferre
præsumat, nemo Ecclesiarum Bona aut
reditus occupet. Clericos, monachos,
Sanctimoniales & socios earum sine ar- c. 13.
mis iter facientes nemo invadat, aut
res Personarum Deo Sacrarum diripiat.
Mercatores & Peregrinantes nemo spo-
liet. In hoc Concilio pœnæ temporales
spiritualesque miscentur, quia utraque
potestas juncta erat. Exinde elapso fer- tom. 9. Conc.
me biennio Episcopi viginti duo ejusdem p. 1082.
& fuitimarum provinciarum cum Ar-
chiepiscopis Arelatensi & Viennensi,
Concilio ad S. Ægidium celebrato, tres
Canones ad confirmandam pacem con-
diderunt.

§. XVII.

Vitior II. Papa.

Cum Legati Pontificii Constantinopoli
redeentes, in Italiam pervenissent,
Constantini Imperatoris donis tam sibi
quam S. Petro oblatis onusti, & per Di-
tiones Trasimundi Comitis Tietani com- Chro. Cass.
mearent, ab eo capiuntur, detinentur, II. c. 88.
& tandem omnibus rebus, quas attule-
rant, spoliati dimittuntur. Inter hæc
Romani defuncto Leone Papa Hildebran-
Rr 5 dum

Sæculum XI. dum (*) Ecclesiæ Romanæ Subdiaconum
A.C. 1055. cum mandatis ad Henricum Imperato-

c. 89. rem mittunt, nomine Cleri, Populique
Romani in Germania Papam electurum,
quem S. Petri Cathedra dignum arbitra-
retur, quod tanto oneri parem in Eccle-
sia Romana invenire esset nullum. Pro-
cessit vero hæc Electio in Conventu Mo-
guntiæ habito, ubi Hildebrandus Geb-
hardum Episcopum Eichstetensem, Im-
peratorem sanguinis propinquitate pro-
xime contingentem, quod Romani exo-
ptabant, Summum Pontificem ab Episco-
pis eligi curavit. Dolebat Imperator vi-
rum carissimum a latere suo avelli, dice-
bat, eum sibi summe necessarium esse,
aliosque, quos regendæ toti Ecclesiæ ma-
gis idoneos putabat, suggerebat; sed Hil-
debrandum a sententia sua dimovere
non potuit. Gebhardus quoque Papa-
lem Dignitatem recusabat. Nam aliun-
de rebus gerendis aptissimus, nemo, si
Imperatorem excipias, in toto Regno
ipso potentior aut opulentior degebat.
Quibus omnibus non obstantibus Hilde-
brandus Gebhardum licet invitum & in-
vito Imperatore Romam deduxit. Et
fuere

(*) Monachum O. S. P. N. Ben. futurum Pon-
tificem, Gregorium VII. cuius etiamnum Subdia-
coni maximam in Italia & Germania auctoritatem
fuisse videmus.

fuere, qui huic causæ adscriberent, quod Sæculum XI.
 hic Papa monachos, nam Hildebrandus A.C. 1055.
 monachus erat, aversatus fuerit. Ergo
 Romæ, cunctis ordinibus venerationem
 & lætitiam profitentibus excipitur, Pa-
 pa salutatur, in possessionem Sacræ Sedis
 in Cœna Domini decima tertia Aprilis
 anno millesimo quinquagesimo quinto
 mittitur, & Victor II. nominatur. Sedit
 vero annis duobus & tribus mensibus,
 Ecclesia Eichstetensi sibi usque ad mor-
 tem reservata. Quidam Subdiaconus,
 ut Papam interimeret, toxicum calici
 immisit, quem cum post consecrationem
 Victor elevare non valeret, in terram
 prostratus cum populo Deum depreca-
 tus est, ut sibi hujus rei causam aperi-
 ret. Illico veneficus a Dæmone corri-
 pitur, & Papa, cognita hominis nequitia,
 calicem unacum Sanguine Domini No-
 stri arcæ cujusdam Altaris includi jubet,
 apud Reliquias ad perpetuam rei memo-
 riā asservandum. Tum iterum cum
 populo in terram demissus tamdiu ora-
 vit, usque dum Subdiaconus liberaretur.
 Lambertus, Scriptor gravis illius ætatis, ^{Lambert.}
 istud prodigium literis mandavit. ^{an. 1054.}

§. XVIII.

Hildebrandus Legatus in Francia.

Cum Imperator eodem anno in Italiam Cont. Herm.
 venisset, Festis Paschæ Mantuae & Petr. Dam.
Pente- ^{l. IV. ep. 12.}

Sæculum XI. Pentecostes Florentiæ transactis, ibidem
A.C. 1055.

Papa, præsente Principe, magnum Con-
cilium celebravit, in quo complures ab-
usus sublati, & inter alia Decretum de
Bonis Ecclesiarum non alienandis reno-
vatum. Inter hæc Victor Papa Hilde-
brandum Subdiaconum in Franciam mit-
tit ad reprimendam Simoniam, quæ præ-
cipue in Italia & Burgundia grassabatur.

*vit. Greg.
VII. n. 57.
tom. 9. Conc.
p. 1080.*

Ille Concilium Lugduni convocat, ubi
prima die accusatur quidam Episcopus,
quod Simoniace in suam Ecclesiam in-
trasset, & quia hæc causa una die plene
discuti non poterat, differtur in alteram.
At illa nocte Episcopus accusatus rigorem
Judicis sui, quem inflexiblem sciebat,
reformidans, accusatores suos & testes
data pecunia corrupit. Tum ubi illu-
xit, Concilium intravit præfidenter quæ-
rens, ubi accusatores sui essent. Tacen-
tibus omnibus, Hildebrandus Legatus,
ducto gravi suspirio ad Episcopum reum,
*credisne, inquit, Spiritum Sanctum cum
Patre & Filio ejusdem Substantiæ esse?*
respondit ille: *credo.* Rursusque Hilde-
brandus: *ergo dic, Gloria Patri &c.*
Episcopus cœpit quidem orationem pro-
nunciare, sed ter frustra conatus Spi-
ritum Sanctum proferre non valuit. Tunc
vero Legati pedibus advolutus, & cri-
men confessus ab Episcopatu deponitur,
moxque totum *Gloria Patri expedita*
voce

voce recitavit. Hanc rem testatam fa- Sæculum XI.
 ciunt Calistus II. Papa, qui anno 1120. A.C. 1055.
 S. Sedem tenuit, & S. Hugo Abbas Clu-
 niacensis. Petrus Damiani autem id
 ipsum ex ore Hildebrandi accepisse affir-
 mat, dicitque, in illo Concilio Episcopos *Opus. XIX.*
 sex ob varia crimina fuisse depositos. *c. 6.*

Eodem Hildebrando, & quodam Car-
 dinali, nomine Gerardo, etiam S. Sedis Le-
 gato, hoc ipso anno Concilium Turone
 celebrantibus, Berengario & Lanfranco
 præsentibus, cum Berengario potestas *tom. 9. Cone.*
 fieret opinionem suam propugnandi, at-
 que animus deficeret, publice Fidem *p. 1081.*
Mabil. præf.
 communem Ecclesiæ confessus est, jura-
 mento affirmans, se deinceps hanc veri-
 tatem crediturum esse, & Legati, post-
 quam formulæ Confessionis sua manu
 subscrisisset, ad Communionem admise-
 runt, quem sincere conversum arbitra-
 bantur.

§. XIX.

Maurilius Archiepiscopus Rotoma- gensis.

Eodem anno celebratum est Concilium
 Rotomagi, ubi Maurilio Archiepisco-
 po præsidente de Continentia Clerico-
 rum & de servandis Canonibus actum.
 In illo Concilio creditur Confessio Fidei
 concinnata, in qua affirmatur, quod pa-
 nis super Altare positus nihil sit nisi pa-
 nis.

Sæculum XI. nis ante consecrationem, sed postea mu-
A.C. 1055. tetur in substantiam Corporis JESU Chri-

2. *Analeft.* sti, & pariter etiam vinum in Sanguinem,
p. 461. addito anathematismo in omnes illos,

qui hanc Doctrinam oppugnarent. Mau-

Gesta *Guil.* rilius eodem anno successerat Maugero,
p. 194. 195.

Order. *Vi.* qui turpi morum licentia Sedem Roto-
tal. 1.5. c. 45. magensem infamabat, & Bona prodi-

litate sua dissipabat. Juvenis in illam
Sedem evectus, eam annis octodecim
tenuit, sub Summis Pontificibus Clemen-
te II. Damaso II. & Leone IX. quorum
nullus ei Pallium concessit. Sæpius Ro-
mam vocatus, ut Conciliis interesseret,
obedire contempsit. Tandem Guiliel-
mus Dux, ejus nepos, postquam sæpius
refractarium monuisset, hoc anno mille-

1017. *Att.* *Archisimo* quinquagesimo quinto Lexovii Con-

episc. *Roto-* *cilium* *agi* *curavit*, *in* *quo* *præsidente*

mag. *to.* *2.* *Hermenfredo* *Episcopo* *Sedunensi* *in* *Val-*

Analeft. *pag.* *439.* *Chr.* *Ca-* *lesia*, *Leonis* *IX.* *Papæ* *Legato*, *præsen-*

dom. *hijt.* *tibus* *omnibus* *provinciæ* *Rotomagensis*

Norm. *pag.* *Episcopis* *Maugerus* *depositus* *est.* *Ec-*

clesia *sua* *privato* *Dux* *Insulam* *prope*
territorium *Constantiense* *sitam* *donavit*,
ubi *postquam* *compluribus* *annis* *vitam*
Episcopo *indignam* *duxisset*, *se* *ipsum* *in*
maris *undis* *suffocavit*, *relieto* *filio*, *no-*

magine *Michaele*, *qui* *deinde* *omnes* *gen-*

erosi *Equitis* *partes* *implevit*.

Maurilius, *in* *locum* *Maugeri* *subro-*

gatus, *natus* *erat* *ex* *familia* *nobili* *in*

Dicæ-

Dioecesi Remensi, atque in Ecclesia ejus- Sæculum XI.
dem civitatis educatus, Leodium diver-

A.C. 1055.

tit, ut ibi artibus liberalibus imbuere- *Elog. Sæc.*
tur, indeque Ecclesiæ Halberstadiensis *6. Ben. par.*
Scholasticus compluribus annis ab omni- *2. p. 222.*

bus honoratus degit. Verum Cœlestis
vitæ desiderio flagrans & Mundum fasti-
diens in Cænobio Fecamensi, verisimili-
ter tempore Guilielmi Abbatis, Mona-
chum indutus, diu magno virtutis splen-
dore radians ibi permanxit. Rursusque
majoris perfectionis amore ductus, Ab-
bate suo consentiente in Italiam profe-
ctus, cum Gerberto, amico suo, Sancto
& docto Monacho, postmodum ad S.
Vandrillum Abbatem, aliquamdiu institu-
tum Anachoreticum manibus suis labo-
rans professus est.

Abbate S. Mariæ Florentiæ fatis fun-
cto, cum Bonifacius Marchio, illius re-
gionis Dominus, illud Monasterium Mau-
rilio contulisset, ut ut animus repugna-
ret, viris probis id sibi summopere suaden-
tibus, onus subiit, diuque ibi persevera-
vit, nihil antiquius habens, quam ut mo-
nachos suos ad servandam S. Benedicti
Regulam compelleret. At pessimi mo-
nachi, vitæ licentiæ sub ejus Antecesso-
re assueti, S. Viro insidiari & venenum
parare cœperunt. Quare intelligens,
quod inter perditos homines sine spe
fructus vitam suam periculo committe-
ret,

Sæculum XI. ret, iis relictis Fecamum rediit, unde
A.C. 1055. cum reliquos vitæ dies in quiete mona-
stica transacturum se sperat, evocatur,
& Archiepiscopus Rotomagensis anno
millesimo quinquagesimo quinto ordina-
tur. Eodem anno in Ecclesia sua Cathe-
drali Concilium cum omnibus suis Su-
fraganeis, Duce Guilielmo præsente, ad
reparandam Disciplinam sub tribus suis
Antecessoribus Hugone Roberto & Mau-
gero penitus collapsam, ut meminimus,
celebravit. Ceterum Maurilius Sedi
Rotomagensi annis duodecim præfuit.

§. XX.

Theodoricus Abbas S. Ebrulfi.

* aliis Malge-
rius. Anno sequente millesimo quinquagesi-
mo sexto Maurilius * Archiepiscopus
ad Monasterium S. Ebrulfi se contulit,
Elog. Sæc. 6. ad concordiam inter Theodoricum Abba-
Ad. Ben. p. tem, & Robertum Priorem reducturus.
2. p. 134. Huic Monasterio pridem collapso, & diu
ex Order. deserto, postquam duo viri nobiles, Hu-
tib. 3. &c. go de Grentemaisnilio & Robertus ejus
frater illud restaurassent, primum Abba-
tem præfecerunt Theodoricum, mona-
chum Gematicensem in Regione Cale-
tensi natum, cui Hugo Episcopus Lexo-
viensis Benedictionem Abbatialem anno
1050. contulit. Ille suscepto Monaste-
rii Regimine ædes destructas reparavit,
& intus exactam disciplinam servari cu-
ravit;

ravit; unde istud Canobium Schola ce- Sæculum XI.
leberrima, sive Doctrina, sive mores spe- A.C. 1056.
tentur, evasit. Ipse Abbas Theodori-
cus pro manuum labore Libros describe-
bat, & Monachos suos eidem studio va-
care jubebat, ita, ut illa Domus Biblio-
theca, pro illorum temporum ratione,
satis clara locupletaretur.

Tanta vero Disciplinæ interioris cu-
ra quibusdam ex monachis ejus murmu-
rationis occasio fuit. *Unde illi alantur,*
inquit, *qui orationi totos se dedunt, si ne-*
mo extra monasterium laboret? non est
dignus nomine Abbatis, qui in clauſtro
totus lectione & ſcriptione occupatur, cum
de alimentis fratrum parandis ſolicitus
effe deberet. Nemo autem Theodorico
adversabatur ferocius ejusdem monaſte-
rii Priore, ex Fundatoribus altero, Hugo-
nis de Grentemaisnilo germano. Juve-
nis is erat, bonis alias moribus, sed ob
illustres natales, & opes monasterio col-
latas insolens, audax & præceps, facile
ad iracundiam mobilis, magis ad impe-
randum, quam ad obediendum pronus,
semper ad dandum & accipiendum pa-
ratus.

Theodoricus Abbas, postquam Ro-
berti jurgia & temeritatem diu tulisset,
videns, patientiam suam non prodesse,
sed scandalum in Congregatione cresce-
re, Guilielmum Ducem Normannia adit,
Hist. Eccles. Tom. XIV. Ss Ba-

Sæculum XI. Baculum pastoralem reddere vult in si.
A.C. 1056. gnum quod Abbatiam dimitteret. Ve-

rum Dux saniore consilio hujus causæ ju-
dicium reliquit Maurilio Archiepiscopo,
qui ad S. Ebrulfi monasterium, acceptis
sociis Fulberto, qui ipsi a consiliis erat,
Hugone Episcopo Lexoviensi, illius Ab-
batiæ Diœcesano, Ansfrido Abate Pra-
tellensi *, Lanfranco Priore Beccensi, &
compluribus aliis non vulgaris pruden-
tiæ viris, se contulit. SS. Petri & Pauli
Festo anno millesimo quinquagesimo sex-
to ibi celebrato, & causa dissidiorum di-
ligenter discussa, Theodorico Abbatii
præceptum, ut monasterium eo modo,
quo huc usque, regeret, Robertus vero
Prior monitus, ut ei in cunctis submit-
teretur.

Ita Monasterium S. Ebrulfi aliquam-
diu pacem habuit. Sed cum Robertum
indoles sua quiescere non sineret, iterum
turbas commovit. Unde Theodoricus
Abbas abire serio constituit; igitur S.
Ebrulfi monachis ad Capitulum convo-
catis denunciat, se ad peregrinationem Je-
rosolymam suscipiendam accingi, suam-
que Benedictionem impertitur. Tum
primum Lexovium ad Episcopum suum
delatus, eidem curam animarum sibi an-
tea commissarum commendat, atque
iter ingreditur omnibus amicis ejus di-
fessum vehementer lugentibus. Ve-
rum

* de Preaux.

rum ultra Insulam Cyprum non perve- Sæculum XI.
nit, ibi enim cum Ecclesiam intrasset, A.C. 1056.
senio & laboribus confectus subito de-
fecit, animamque exhalavit, prima die
Augusti anno millesimo quinquagesimo
octavo. In eadem Ecclesia honorifice
sepultus, & Sanctorum numero adscri-
ptus est.

§. XXI.

Concilium Tolosanum.

Victor II. Papa Legatos suos Raimbal-
dum, Archiepiscopum Arelatensem,
& Pontium Archiepiscopum Aquensem, tom. 9. Conc.
p. 1034.
Tolosæ Concilium celebrare jussit, cui
Guifredus Archiepiscopus Narbonensis
cum Arnaldo Episcopo Tolosano, & qua-
tuordecim alii Præfules, universim octo-
decim interfuerunt. In hac Synodo de-
cima tertia Septembris anno 1056. con-
gregata tredecim Canones conditi, ple-
riique contra Simoniam; & in provinciis
Galliæ Hispaniæque, quo usque illorum
Episcoporum Jurisdictio extendebatur,
observari jubentur. Inter alia statutum,
ut si quis Clericus eo consilio monasticam
professionem amplectatur, ut Abbas eli-
gatur, in illo monasterio semper mona-
chus, & nunquam Abbas, sub pœna ex-
communicationis esse compelleretur.

In eodem Concilio Berengarius Vi-
cecomes Narbonensis querelas adversus

Ss 2

Gu-

c. 5.

c. 7.

Sæculum XI. Guifredum Archiepiscopum exposuit in
 A.C. 1056. hunc ferme modum: *Ilo tempore, quo*
Ermengaldus avunculus meus Archiepisco-
patum obtinebat, Ecclesia Narbonensi nu-
la pinguior ab Urbe Roma usque in Hispani-
am fuit, agris & castris dives; Eccle-
sia libris & vasis argenteis abundabat,
Canonici statutis horis officio Divino va-
cabant. Quo Archiepiscopo fatis fundo,
Narbonam ad nos venit Guifredus Comes
Cerdaniensium, cuius sororis nuptiæ mibi
obtigerant, parentibusque meis & mibi
consilium suum aperuit, cupiens, ut filio
suo, tunc decenni, Archiepiscopatus con-
ferretur, & promittens, daturum se esse
centum millia solidorum, quæ parens meus
& Comes Rutenensis inter se partirentur.
Nolebant acquiescere parentes mei, sed ego
affinitatis fædere motus & simulata deci-
ptus amicitia in recusantes usque adeo ex-
candui, ut mortem genitoribus meis com-
minari ausus sim, nisi in meam concederent
sententiam. Pater furori meo cedens
consensit, Guifredus centum millia
solidorum numeravit, nosque Archiepisco-
patum contulimus ejus filio, qui juramen-
to se adstrinxit, testem Deum invocans,
se, si Antistes noster esset, uti est, nec nobis,
nec nostris, nec Ecclesiæ Metropolitice
damno futurum.

Postquam vero in Cathedra sedit, cre-
scente aetate, cum sperarem ipsum mibi
auxi-

auxilio fore, me nequitia Diabolica la- Sæculum XI.
cessens ad indignationem commovit, novas A.C. 1056.
arces extruxit, & cum ingenti exercitu
movens adversus me bellum funestum intu-
lit, in quo utrinque mille ferme homines
cæsi. Tunc vero castra, villas & prædia
Ecclesiæ atque Canonicorum abstulit Deo
& famulantibus ei, deditque Diabolo &
militantibus illi; unde jam Laici Bona
Ecclesiastica tanquam allodialia possident.
Inter hæc Eriballo Urgellitensi Episcopo
evivis erepto, Guifredus Archiepiscopus
noster hunc Episcopatum Guilielmo fra-
tri suo acquisivit, datis centum solidorum
millibus. Cujus rei mibi nulla cura fuis-
set, nisi id maximo meo damno fecisset;
nam ut pecuniam promissam dare posset,
thesauros Ecclesiæ suæ exhausit, Cruces
& scrinia Reliquiarum argentea, patenas Guifredus
aureas argenteasque, abstulit, & in Hispa- Narbonen-
niam missas aurificum Judæorum mani- sis.
bus tradidit. Codices quoque, Cappas,
chlamydes, Dalmaticas vendidit, Clevici
in diversa sparso, nullique nisi inopes &
mendici supersunt. Quod vero pejus est
& pudendum! Comitissæ Urgelli Patro-
cinio & præsidio se se commisit, fidem in
manibus mulieris jurans; quam ob rem
non a me solum, sed etiam ab omnibus vi-
ris nobilibus patriæ nostræ despici meri-
tus est.

Sæculum XI. Præterea Berengarius contra Archi-
A.C. 1056. episcopum querebatur, quod Treugam
 Sacram, quam se servaturum juraverat,
 violasset, quod Sedem Episcopalem in
 vicum non sine magno urbis Metropoli-
 ticæ damno transtulisset, quamvis post-
 ea redierit. Item accusabat, quod do-
 tem uxoris suæ, quæ erat Archiepiscopi
 soror, detineret. Tumque proseque-
 tur sermonem in hæc ferme verba: Pe-
 tii, ut *causa nostra in Judicio Episcopo-
 rum suæ provinciæ & Archiepiscopi Art-
 latensis discuteretur. Noluit. Petii, ut
 res ad *Legatum Apostolicum & bocce Con-
 cilium deferretur. Recusavit. Tandem*
 ad S. Petrum & Papam appellavi, promit-
 tens, me causam meam Romæ etiam defen-
 sivum. Contempsit. Quin etiam me &
 uxorem meam, & liberos meos & ditionem
 nostram excommunicavit, prohibuitque
 crudelis, ne parvulis Baptismus conferre-
 tur, ne Communio præberetur adultis, ne
 mortui sepelirentur. Nos autem, nisi ti-
 meremus Deum, vilipenderemus excom-
 municationem viri scelerati, a Victore
 Papa & centum viginti Episcopis anath-
 ematizati. Id factum anno superiore in
 Concilio Florentino creditur. Et ite-
 rum Berengarius. Scimus esse virum Si-
 moniacum, qui omnes Ordines vendidit,
 & præsertim Episcopos usque ad ultimum
 obolum pecuniam constitutam solvere co-
 egit.*

igit. *Quod si non creditis, Episcopum Sæculum XI.
Lutevensem & Helenensem interrogate.* A.C. 1056.
Ecclesiæ in Ditione mea non ante, quam
constitutam mercedem accepisset, conse-
cravit. *Quam ob rem has querelas vobis
& Deo offero, Justitiam expecto, quam
si non consecutus fuero, ejus excommuni-
cationem nibili faciam, Sacras Deo indu-
cias in territorio meo non servabo. Rogo
Papam in nomine Dei & Sancti Petri, ut
me ab ista excommunicatione absolvat,
causamque inter me & Episcopum meum
judicet. Ego Romam ire vocatus non
dubitabo, ipse nisi vincitus non ibit. Quæ
has querelas Vicecomitis Narbonensis
secuta fuerint, ignorantur.*

§. XXII.
Henrici III. Imperatoris obitus. Hen-
ricus IV. Rex Germaniae.

Henricus Imperator per literas invita- *Cont. Herm.*
tum ad se Papam exceptit Goslariæ *Lamb.*
in Saxonia, ubi Festum Nativitatis Bea- *Schaf. Ma-*
tæ Virginis octava Septembris, anno mil- *rian. Scot.*
lesimo quinquagesimo sexto, plerisque
proceribus Regni præsentibus celebravit.
Inde Bothfeldam digressus cum publico-
rum malorum atrocitate acerbe affigere-
tur, ægrotavit, veniam ab omnibus, quos-
cunque læsisset, petiit, omnibus, qui se
ad iracundiam provocassent, ignovit,
terras, quas invaserat, restituit, & ele-
Ss 4 *tionem*

Sæculum XI. etionem filii sui Henrici, Regis salutari,
A.C. 1056. & Aquisgrani vigesima prima Junii, anno

millesimo quinquagesimo quarto corona-
ti, confirmari voluit. Tandem ex mor-
bo post dies septem extinctus est quinta
Octobris, annos natus triginta octo, cum
Rex annis septendecim, & Imperator
quatuordecim populos rexisset. Eo qua-
si consilio Principes totius Imperii poten-
tissimos & clarissimos convocasse vide-
batur, ut sibi morienti adessent; quippe
præter Summum Pontificem Patriarcha
Aquilejensis, Episcopus Ratibonensis, Im-
peratoris propinquus, & Optimates tam
Ecclesiastici, quam Laici pæne innumerii
convenerant. Corpus defuncti Cæsaris
Spiram translatum prope sepulchrum
patris matrisque suæ in Ecclesia Beatae
Virginis, quam ipse extruxerat, sed nec-
dum penitus perfecerat, terræ manda-
tum.

De hoc Imperatore in Annales
relatum, quod in Festis præcipuis cul-
vit. S. Ann. tum Imperiale de more non nisi ex li-

Col. 4. c. 6. centia alicuius Episcopi, peccata sua
ap. Sur. 4. confessus, & acceptis flagelli ictibus, in-
Dec.

duerit. Successit itaque defuncti filius,
Henricus IV. necdum quinquennis, un-
decima Novembris anno 1051. natus.
Unde annos quinquaginta Imperium te-

Lamb. an. nuit. Primum Agnes Henrici Mater
1051, Rempublicam rexit, quam Victor Papa
in frequentissimo Conventu Coloniæ ha-
bito

bito cum Rege juvēne, Balduino, Comi- Sæculum XI.
te Flandriæ, & Godesrido Duce Lotha- A. C. 1057.
ringiæ reconciliavit, totumque in Re-
gnum, ut potuit, utcunque pacem re-
xit.

§. XXIII.

*Victoris II. obitus. Stephanus X.
Papa.*

Victor II. Papa, Festo Nativitatis Do-
mini Ratisbonæ apud Regem cele-
brato, in Italiam reversus, obiit in Thu-
scia, vigesima octava Julii anno millesi-
mo quinquagesimo septimo, postquam
annis duobus, mensibus tribus & dimi-
dio sedisset. Hujus obitus nuncio a Bo-
nifacio Episcopo Albanensi Romam cele-
riter perlato, complures Romani tam ex
Clericis, quam civibus Cardinalem Fri-
dericum, qui tunc Romæ versabatur, *Chro. Cass.*
adeuntes consulunt, quis ipsius judicio^{l. II. c. 97.}
Papa eligendus esset. Reliquo illius diei
spatio, tota nocte, & sequente die in illa
deliberatione consumptis, tandem Frideri-
cus viros quinque nominat, inter illos,
qui in iis regionibus degebant, ut ipsi vi-
debantur, dignissimos, scilicet Humber-
tum Episcopum S. Rufinæ, Joannem Epi-
scopum Veltrensem, Episcopum Perusi-
num, Episcopum Tusculanensem, & Hil-
debrandum Subdiaconum. Romanis ve-
ro dicentibus, nullum ex his sibi place-

Ss 5 re,

Sæculum XI. re, sed ipsum Fridericum Abbatem, Ec-
A.C. 1057. clesiæ Pastorem, esse electuros, respon-
dit, id solum futurum, quod Deus decre-
visset. Putabant non nulli expectandum
esse Hildebrandi redditum, qui in Thuscia,
quo Victorem Papam secutus fuerat, re-
manserat; sed alii rem neutiquam diffe-
rendam esse rati, summo mane ad Fride-
ricum Abbatem, in ædibus Pallariæ S.
Andreæ diversantem, se conferunt, per
vim ad Basilicam S. Petri ad vincula tra-
hunt, Papam eligunt, & Stephanum (*)
dicunt, quia illa die memoria S. Stepha-
ni Papæ secunda Augusti colebatur. In-
de plaudentibus omnibus in Lateranum
deducunt. Altera die, quæ erat Domi-
nica, omnibus Cardinalibus, Clericis po-
puloque confluentibus, & cum Neo-ele-
cto ad Vaticanum procedentibus, læti-
simis omnium ordinum suffragiis conse-
cratur.

Erat Fridericus Frater Godefridi Lo-
Mabil. Sæc. tharingiæ Ducis, maximis illius ævi Prin-
6. p.2.p.548. cipibus adnumerandi. Cum Archidia-
coni munere in Ecclesia Leodiensi funge-
retur, inde a Leono IX. Papa evocatus,
& in Italiam deductus, Ecclesiæ Roma-
næ Cancellarius constituitur. Idem ex
tribus Legatis anno 1054. Constantino-
polim missis unus fuit, sed in Italiam re-
dux,

Sup. §. 4.

(*) Alii Nonus, aliis Decimus dicitur.

dux, Papam e vivis excessisse, & Hen- Sæculum XI.
ricum Imperatorem sibi iratum compe- A.C. 1057.

rit, scilicet germano Godefridi Ducis, quem Henricus inimicorum suorum infensissimum habebat, maxime postquam ille Dux Beaticem, Bonifacii Marchionis Thusciæ viduam, matrimonio sibi junxit. Ut igitur Cæsar is indignationi cederet Fridericus, ad Montem Cassinum secessit, ubi a Richerio Abbe suscep-
tus Institutum monasticum professus est. Richerio anno 1055. fatis functo, Petrus *ibid. p. 583.* monasterii Decanus, Senex venerabilis a Fridericus Monachis eligitur. Sed Victor II. Papa *Abbas Cassi-*
nensis. hac electione se inconsulto facta offendit Cardinalem Humbertum ad montem Cassinum mittit, ad inquirendum quid electum esset. Reclamabant monasterii Seniores, dicebantque, secundum Regulam & Sacræ Sedis indulgentiam nemini mortalium, nisi solis monachis competere sibi Abbatem eligere. Petrum Canonice & invitum fuisse electum, nec fratres Cassinenses, quicunque id præcipiteret, alium Abbatem recepturos. Humbertus, cum non haberet, quod opponere, discessit. Postea vero, quibusdam monachis turbas centibus, Petrus libere se Præsulatu abdicavit; cumque Humbertus Capitulum convocasset, Fridericus monachus omnium suffragiis Fe-
ria VI. post Pentecosten vigesima tertia

Maji

Sæculum XI. Maji anno millesimo quinquagesimo se-
A.C. 1057. ptimo Abbas electus est. Tum sine mo-
 ra in Thusciam ad Papam profectus, ab
 eo ex Cardinali Diacono Presbyter Ti-
 tulo S. Chrysogoni creator, & Benedi-
 ctione Abbatiali consecratur, quam pro
 antiqua consuetudine Abbas Cassinensis a
 nemine nisi a Summo Pontifice accipiebat.
 Mox relicto Papa Romam se conferens
 possessionem Tituli sui S. Chrysogoni
 adiit; sed vix uno mense ibi commoratus,
 Papa accepto Stephani nomine ordinatur.

Stephanus quatuor mensibus Romæ
 moratus, Disciplinæ Ecclesiasticæ studio
 accensus, crebras Synodos habuit, in qui-
 bus de conjugiis Clericorum & Presby-
 terorum, nec non de incestis consanguini-
 neorum nuptiis actum. Omnes Cleri-
Petr. Dam. cos, qui post interdictum Papæ Leonis
ad Episc. incontinentes extiterant, de Choro Eccle-
Taur. opusc. siæ exire præcepit, & quamvis relicts
XVIII. c. 7. feminis pœnitentiam amplexi essent, ex
 Sanctuario ad tempus ejecit, & celebран-
 дæ Missæ licentiam in perpetuum dene-
 gavit. Circa Festum S. Andreæ Papa
 Cassinum se contulit, ibique duobus men-
 sibus & ultra versatus usque ad Festum
 S. Scholasticæ decimam Februarii vitium
 proprietatis, quod a pluribus annis sen-
 sim irrepserat, radicitus evelli jussit.
 Munus Abbatis servaverat; sed circa
 Natalem Domini gravissimo morbo cor-
 ruptus,

reptus, cum se moritum crederet, Suc- Sæculum XI.
cessorem sibi eligi curavit Desiderium A.C. 1057.
monachum, quem & ipsum S. Petri Ca-
thedram conscendere videbimus.

§. XXIV.

Petrus Damiani Episcopus.

Stephanus Papa Petri Damiani merita vit. Pet. c. 14.
non ignorans e solitudine sua evoca-
tum, Episcopum Ostiensem & Cardina-
lium primum creavit, utpote virum Epi-
scopali fastigio dignum & Ecclesiæ variis
tempestatibus jactatae maxime necessa-
rium. Hæc quidem Papæ, Episcoporum,
omniumque, qui Ecclesiam amabant,
de Petro erat opinio. Ipse vero ad re-
linquendam dilectam solitudinem per-
moveri non poterat, & omnibus viribus
reluctabatur. Hinc necesse fuit obstina-
to excommunicationis pœnam commi-
nari, nisi flecti se pateretur, & Papa ap-
prehensa cunctantis manu annulum de-
dit & Baculum pastoralem, solemne in-
dicium, quod cum Ecclesia Ostiensi Sa-
cra Sponsalia iniret. At ille nunquam
non vim sibi illatam esse querebatur, &
Episcopatus onera a se amoliri cupiebat.

Ad illud tempus, quo ad Episcopa-
lem Dignitatem electus est, referri pot-
est Petri Damiani epistola data ad Epi-
scopos Fratres suos, id est, septem Epi-
scopos Cardinales, quos Episcopos Ec-
clesiæ

Sæculum XI. siæ Lateranensis vocat, quod ipsorum
A.C. 1057. esset absente Papa ibi Sacra peragere.
Cod. Vat. Dicebantur etiam Collaterales, quod a
ap. Baro. an. Pontificis latere vix unquam discederent.
1057. Item Hebdomadarii, quod vice sua singulis Hebdomadis ministrarent. In exordio autem epistolæ Petrus in lamento ob grandia Ecclesiæ mala effunditur. *Disciplina Ecclesiastica*, inquit, ferme ubique jacet, *Episcoporum congrua venatio non est, Canones spernuntur, cuncti cupiditatibus suis indulgent.* *Christianorum nomen gerunt, & nomen Iudæorum vivunt.* Deinde ostendit; Dignitatem Episcopalem non in exteriore pompa, non in vestibus magnifici operis, non in auro, aut cultu corporis pretioso, ut tunc perditæ ætatis mos ferret, non in equorum generosorum hinnitu, non in Equitum Præfulem comitantium multitudine positam esse, sed puritate vita & omnium virtutum exercitio sustentari.

Illam admonitionem Apostoli inculcat; *Episcopum oportere esse irreprehensibilem, & adjicit: Væ illis, qui cum malis sint peiores fiunt, gradum consequi cupientes, in quo optimi esse deberent. Hujusmodi sunt, qui abjecto amore patriæ Regum exercitus sequuntur in Regiones barbaras & ignotas. Ducuntur fortius Bonorum caducorum amore, quam spe cælestis*

sis mercedis, atque ut aliis aliquando in-Sæculum XI.
perare possint, prius servorum instar sub- A.C. 1057.
jiciuntur. Non tam caro emerent Di-
gnitates Ecclesiasticas, si semel tantum pe-
cuniam darent. Nam sicut triplicis ge-
neris dona sunt, quibus Patronos nostros
demereri solemus, ita etiam triplicis ge-
neris dantur Simoniaci; namque alii ma-
nu pecuniam tradunt, alii gravi corporis
labore serviunt, alii lingua assentantur.
Nunc vero, qui Reges ad castra profici-
sentes ignavi comitantur, in omni gene-
re Simoniaci esse convineuntur.

Stephanus Papa Abbatiam Montis- *Chro. Caff.*
Cassinensem quoad viveret sibi servare. *l. III. c. 9.*
animo constituerat; unde approbata De-
siderii Monachi electione, a proposito ta-
men non dimotus fuerat, eum Legatum
suum ad Imperatorem Constantinopoli-
tanum mittendi, sed illud denique de-
creverat, ut si Desiderius ab hac profe-
ctione rediret, se superstite, ei Regimen
Abbatis committeret, si vero, prius
quam Desiderius reverteretur, naturæ
debitum solvisset, eum Abbatem recipe-
re nemo recusare præsumeret. Cete-
rum Papa cum Desiderio Constantinopo-
lim misit Stephanum Cardinalem, & Mai-
nardum postea Episcopum S. Rufinæ, eis-
que epistolas Imperatori reddendas tra-
dedit, jubens, ut Legatione sua perfun-
cti celeriter remearent. *Hæc in eunte*
anno

Sæculum XI. anno millesimo quinquagesimo octavo
A.C. 1057. acta.

§. XXV.

*Theodoræ obitus. Isaacus Comnenus
 Imperator.*

Cedr. p. 791. Illa vero tempestate Græcis imperabat
Zonar. lib. Isaacus Comnenus. Nam Theodora,
XVII. c. 29.

cum esset jam anus, & mortuo Constantino Monomacho, ineunte mense Decembris, anno millesimo quinquagesimo quarto, sola Imperatrix superstes, nullum salutavit Imperatorem, ut obsequeretur suasionibus Spadonum suorum, qui ejus nomen & auctoritatem obtendentes rerum potiebantur, præcipua Imperii munia inter se partiti. Ipsa, licet vetula, plurimos Regni annos sibi pollicebatur, validis corporis viribus fisa, & adulacione quorumdam monachorum, qui eam pluribus sæculis sanam & incolumem futuram promiserant, delusa. At non plus anno uno & novem mensibus regnavit.

Scylitz. Leone Acridano Bulgarorum Archiepiscopo vita functo Theodulum Monachum, patria Iconensem, Monasterii S. Mocii Abbatem, scientiarum quidem profanarum rudem, sed Theologica Disciplina apprime excultum & virtutibus ornatissimum subrogavit. Itaque Theodora, postquam Solium Græcorum tenuisset toto anno millesimo quinquagesimo quin-

quinto, & quinquagesimo sexto usque ad Sæculum XI.
diem vigesimam secundam Augusti anno A.C. 1057.
Salutis 1056. Mundi conditi sexies mille-
simo quingentesimo sexagesimo quarto,
Indictione nona, obiit, nunquam matri-
monio ligata. Cum ea Basili Mace-
nis stirps extincta est.

Ad extrema dæctam Evnuchi im-
pulerunt, ut Imperatorem pronunciaret
Patricium Michaelem Stratoticum, se-
nior gravem, solius belli artibus instru-
ctum, sed cetera Imperio imparem.
Hinc post breve tempus seditiones in
eum commotæ, & tandem decima Junii
anno Salutis millesimo quinquagesimo se-
ptimo, Mundi sexies millesimo quingen-
tesimo sexagesimo quinto, Indictione de-
cima, Isaacus Comnenus Imperator sa-
lutatus. Michael quidem bellum adver-
sus æmulum gerere parabat, sed ante
duorum mensium lapsum loco cedere co-
actus est. Ubi Patricii complures Isa-
cum Civitati Constantinopolitanæ im-
minere sciverunt, die ultima Augusti
summo mane ad S. Sophiam sequente ma-
gno agmine confluunt clamantes; de-
scenderet Patriarcha, instare enim diffi-
cillimum negotium, atque ipsius consilio
opus esse. Tunc autem adhucdum Mi-
chael Cerularius sedebat, qui in suo con-
clavi obseratis foribus manens, & descen-
dere nolens, misit nepotes suos, qui ad

Hist. Eccles. Tom. XIV. Tt se

Sæculum XI. se referrent, quid Patricii vellent. Cum A.C. 1057. vero seditiosi minarentur, se Patriarchæ nepotibus mortem esse illaturos, nisi protinus ipse veniret, descendit, vestibus Pontificiis ornatus, & indignans, quod Patriarchæ vis pararetur. Tum eum in Ecclesiam portatum prope Altare collocant, & rogant, ut juramentum eorum Scripto Michaeli traditum ab ipso reperteret, moxque Comnenum Imperatorem proclamant, & omnes, Republicæ hostes, illos esse edicunt, qui non consentirent. Nemo prius Michaeli Patriarcha, hanc electionem sibi probari, professus est, consentiente etiam Theodoro Patriarcha Antiocheno tunc præsente, & exclamante, diruendas esse Optimatum ædes, qui repugnarent.

Illico Patriarcha Constantinopolitanus ad Comnenum nuncios misit, qui monerent; iter Constantinopolim acceleraret, & pro accepto a se beneficio gratum animum afferret. Michaeli vero Stratotico denunciari jussit; e Regia excederet, jam alteri destinata. Unde omnibus perspectum factum est, Michaelem Cerularium contrariam mentem simulasse, & seditionis non concium modo, sed etiam auctorem extitisse. Michael Stratoticus ex Metropolitis ad se missis & potentibus, ut Imperio se abdicaret, quæsivit, quam mercedem, si obsequa-

sequeretur, sibi Patriarcha promitteret, Sæculum XI.
illisque respondentibus, fore, ut ipsi Re- A. C. 1057.
gnum Coeli obtingeret, protinus purpu-
ram ceteraque Dignitatis insignia abji-
cit, & e Palatio descendit, quasivero ma-
gno suo merito Imperium reliquisset,
quod amplius servare non poterat. Sce-
ptrum uno anno & decem diebus rota-
verat. Altera die prima Septembris
Comnenus Constantinopolim intrat, &
in Magna Ecclesia solemnri ritu a Patriar-
cha coronatur.

Isaacus Comnenus ortus ex antiqua *Cang. famil.*
familia, quæ ex Italia advenisse credeba- *Byz. 28.*
tur, patrem habuit Manuelem, sub Impe-
ratore Basilio *Bulgaroctono* toti Orienti
præfectum, qui ante Imperatorem fatis
cedens, ejusdem præsidio filios, quos re-
linquebat, commendavit. Erant Ma-
nueli duo filii Isaacus & Joannes, quem *Curopal.*
Isaacus, Imperium consecutus, *Curopa-* *p. 808.*
latam & deinde Domesticorum Præfe-
ctum creavit. Ex posteris hujus Joannis
plures in Imperiali folio fulserunt. Isa-
acus belli peritissimus, quæ sub regno An-
tecessorum suorum errata fuerant emen-
dare, & ærarium exhaustum implere stu-
duit. Eo consilio quorundam monaste-
riorum opes accidit, & postquam ratio-
nem iniri jussisset, quantum singulis mo-
nachis sustentandis, salva paupertate,
quam voto edito promisissent, sufficeret,

Tt 2 super.

Sæculum XI. superflua ad utilitatem Reipublicæ con-
A.C. 1057. vertit. Id non nullis sacrilege factum
 videbatur, alii econtra æquitatem Prin-
 cipis laudabant, monachis adimentis oc-
 casionem, ne in deliciis vivere & vicinis
 suis lites mouere possent. (*)

Isaacus Imperator Magnæ Ecclesiæ
 p. 807. Constantinopolitanæ potestatem reddi-
 dit, libere sua negotia Imperatore incon-
 sulto pertractandi, cumque ejus Ante-
 ccessores Oeconomos reditibus præfice-
 rent, & custodes thesauri Ecclesiastici
 constituerent, ipse omnia tam circa res,
 quam personas Patriarchæ arbitrio reli-
 quit. Antiquam quoque consuetudinem
 circa

(*) Wenn die reichen Klöster in der That dem
 Staate schädlich waren, so hat Isaacus Comme-
 nus gerecht und klug gehandelt, daß er ihnen das
 überflüssige entzogen. Die Protestanten aber ge-
 hen zu weit; ja reden und handeln wider die Bil-
 ligkeit und die Lehre Jesu Christi, wann sie die
 Klöster gar abgeschafft wissen wollen. Der Herr
 Windheim in seinen Erklärungen über Mosheims
 Kirchenrecht im ersten Hauptstück saget: es habe
 in der Kirche die Meinung eines eingebildeten Ver-
 dienstes der freywilligen Armuth eingerissen. Al-
 lein, Herr Windheim, die Verdienste einer frey-
 willigen Armuth bestehen nicht in einer Einbil-
 dung. Denn Christus saget im Evangelio Matth.
 XIX. Si vis perfectus esse, vade, vende quæ
 habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in
 cælo;

circa jura Episcoporum in Ordinationi- Sæculum XI.
 bus & pensionibus Parochialibus reve- A.C. 1057.
 xit, nempe pro Ordinatione simplicis Jus Græco.
 Clerici vel Lectoris petere licebat unum Rom. lib. 2.
 nummum aureum, pro Ordinatione Dia- p. 121.
 coni tres, itidemque tres pro Presbyteri v. Cang.
 Consecratione, & universim septem. A Glos. Sar.
 Parochia, quæ triginta patresfamilias nu-
 merabat, accipere poterant unum num-
 mum aureum, duos argenteos, unum
 vervecem & alia, quæ enumerantur. Ab
 aliis parochiis pro numero Fidelium pen-
 siones varie exigebant. Ex his in Eccle-
 sia Græcorum Ordinationes gratis non
 fuisse collatas videmus.

Tt 3 §. XXVI.

caelo; & veni, sequere me. Wiederum lesen
 wir an eben diesem Ort die Worte des Heiligen
 Petrus v. 27. Tunc respondens Petrus, dixit ei,
 ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te,
 quid ergo erit nobis? Da sehen wir, daß Chri-
 stus die freywillige Armut den Christen gerathen
 habe, damit sie ihnen einen Schatz in dem Himmel
 sammelten, und daß der Heil. Petrus geglaubet ha-
 be, solche verdiene eine Belohnung, weil es Chri-
 stus versprochen hätte. Der Herr Windheim aber
 will es besser verstehen, als der Heil. Petrus. Färs-
 wahr ein mißliches Ding, wenn jemand ohne Zeug-
 niße der Kirche sich die Auslegung der Heiligen
 Schrift anmasset.

Sæculum XI.
A.C. 1057.

§. XXVI.

*Obitus Michaelis Cerularii. Constantinus Lichudes Patriarcha.*Curopat.
p. 808.

Michael Cerularius Patriarcha satis caro emptam sibi Imperatoris amiciam ratus, immodeste Principem adire, nova quotidie beneficia petere, atque etiam, quando petita denegabantur, minari, se eum quem evexisset eodem brachio posse deprimere. Præterea, insolens factum! caligas purpuratas, Casareæ Majestatis insigne, induere ausus, dicebat, vix illum, & ne vix quidem, inter Imperium & Sacerdotium esse discrimen. Cum vero a fidis hominibus ad Imperatoris aures hæc linguae intemperantia delata fuisset, Michaelis consilia anteverttere, & in Festo Archangelorum, quo Patriarcha Constantinopolitanus Officium Divinum in eorum Ecclesia celebrare debebat, rem exequi statuit (nempe in Festo S. Michaelis a Græcis sexta Septembris celebrari solito) igitur illa die Imperator *Baranguas*, id est, corporis sui custodes mittit, qui Patriarcham de throno suo probrose abstractum & mulo impositum unacum nepotibus suis ad maris littus perducunt, navemque descendere jussum in Proconesum exilii sui locum devehunt. Tum Imperator, postquam cum quibusdam Metropolitis de

ratio-

ratione Michaelem deponendi deliberaſ. Sæculum XI.
set, ad eundem misit, qui hortarentur, A.C. 1057.
ut Pontificatu ſe abdicaret, ſi Depositio-
nis infamiam in publico Concilio vellet
effugere. Respondit Patriarcha tanta
constantia, ut jam Imperator ſpem abji-
ceret, fortem virum deponi posſe. Sed
ecce, Isaacum hac de re ſollicitum interve-
niens Patriarchæ mors (*) ab ægritudine

Tt 4 animi

(*) Da haben wir den Cerularius, einen hochmuthigen, und wider seinen Kayser zweymal aufzürhischen Mann, der sich nicht geschenet, den Namen des Römischen Pabstes aus dem Constantinopolitanischen Kirchenbuch auszulöschen, und also eine Kirche ohne Oberhaupt, ohne Regierung, ohne Einigkeit stifteten wollen. Er war ein Vorläufer des Luthers, welcher auch so unsinnig wider den Römischen Stuhl getobet, und das Haupt vieler, wider sich selbst, wie die Cadmeische Saat, freitender Kirchen geworden ist. Der Herr Windheim in seinen Anmerkungen über den Mosheim will auch eine Kirche ohne Regierung behaupten, und saget p. 25. Die ganze Gemeinde soll das Recht haben, dasjenige zu bestimmen, was zur äusserlichen Einrichtung des Gottesdienstes und zur nöthigen Ordnung erfordert wird. Und dieses will er darthun aus der Stelle Matth. XVIII. 17. ich will solche hersezgen: Si autem Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut Ethnicius & Publicanus. Amen dico vobis, quæcumque alligaveritis super terram, erunt ligata & in celo,

Sæculum XI. animi liberavit. Tunc vero pœnitentia
A.C. 1057. subiit, quod Patriarcham pessime habui-
 set

cælo, & quæcunque solveritis super terram, erunt soluta & in cælo. Mit diesen Worten sißtet Christus eine geistliche Regierung in seiner Kirche, und giebet den Vorstehern derselben eine geistliche Gewalt zu binden und aufzulösen. Die Auslegung aber des Windheims ist widersinnisch, und streitet wider andere Stellen der Heiligen Schrift. Denn gar keine, oder doch eine der Democritischen ähnliche Regierung ist mit den Worten Iesu Christi unvereinbarlich, da er Matth. XVI. zu Petro spricht: *Et tibi dabo claves Regni Cœlorum. Et quodcunque ligaveris super terram, erit ligatum & in cælis: & quodcunque solveris super terram, erit solutum & in cælis.* Und sehen wir hier, daß Iesus Christus nicht der ganzen Gemeinde, sondern dem Heil. Peter allein eine sonderliche Gewalt und Recht, seine Kirche zu regieren, zulegt. So haben diese Stellen der heiligen Schrift alle rechtglaubige Lehrer mit der allgemeinen Kirche tausend fünf hundert Jahre ausgelegt, und ein abtrünniger Mönch, wie Luther, ist dawider kein glaubwürdiger Zeug.

Ferner saget Herr Windheim in seiner Anmerkung p 25. Aus diesem ergiebt sich der grosse Unterschied zwischen der Kirche Christi und einer andern Gesellschaft. Wir setzen denselben nicht darinn, wie die Päpftler, daß die weltliche Obrigkeit über die geistlichen Personen, über die Güter der Kirche, und überhaupt

set, & in suo monasterio honorifice sepe Sæculum XI.
liri eum jussit. Miraculum quoque Im- A.C. 1057.

T t 5 pera-

haupt in Kirchlichen Dingen nichts zu sagen
habe. Nein, diese Lehre verabscheuet das
ganze neue Testament, so wie die Vernunft.
Unvergleichlich, Herr Windheim! denn freylich
ergiebt sich aus diesem, daß er in seiner Unwissen-
heit eine grobe Unwahrheit und Verleumdung hin-
geschrieben. Denn z. B. in Österreichischen Erb-
landen und in Bayern hat die Landesherrschaft über
die Güter der Kirche, der Klöster, und geistlichen
Gemeinden, ja auch über die Personen, in so weit
solches dem gemeinen Wesen nützlich oder schädlich
seyn kann, alles zu sagen; ja es besitzet in Bayern
kein Klossier unbewegliche Güter, oder auch nur
eine einträgliche Gerechtigkeit, von was Art sol-
che immer seyn mag, von welcher nicht der Lan-
desfürst, wie es billig, eine Abgab einzieht. Uebris-
gens schämen wir uns nicht Päpster zu seyn; denn
der kein Päpster ist, hat noch nie erwiesen, und
kann auch nicht erwiesen, daß er ein rechtglaubi-
ger Christ sey.

Ich liese wiederum im allgemeinen Kirchenrech-
te der Protestantent des Herrn Mosheims p. 150.
Wir haben also einige Rechte der Kirche wie-
derum zugestellt. An statt des Bischofes
haben wir den Landesherrn gewählt. Und
152. Allein wir haben den Pabst, und die
Person des Bischofes weggeworfen, und den
Landesherrn an ihrer statt gesetzt. Was ist
dieses? Der Heil. Paulus Act. c. 20. vos Spiritus
S. po-

Sæculum XI. peratoris mentem tetigit, quod in manu
A.C. 1057. Patriarchæ accidisse dicebatur, cuius dī-
 giti decussati, quasi Episcopi Benedictio-
 nem pronunciantis, permanisissent. (*)

Defuncto Cerulario Patriarcha Con-
 stantinopolitanus electus est Constanti-
 nus Lichudes, Protovestiarius seu Ve-
 stiario Præfetus, suffragiis Metropoli-
 rum, Clericorum, populique suffultus,
 qui

S. posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei &c.
 oder vielmehr Gott der Heil. Geist hat die Bi-
 schöfe über seine Kirche gesetzt, und die Recht-
 gläubigen haben es also fünfzehn hundert Jahre
 geglaubet und gehalten. Und ein junger Herr, wie
 Luther, will solches abschaffen; seine Jünger ha-
 ben die Bischöfe weggeworfen. Eh, eh! Herr
 Mosheim, Herr Windheim! wie von Herzen
 schlecht ist euer Kirchenrecht! Dass die Katholi-
 sche Kirche kein Staat im Staate sey, wird ein an-
 dersmal vorkommen.

(*) Studioso Lectori omnino notandum est,
 quod hic dicit Natalis Alexander Hist. Eccles.
 Sæc. XI. & XII. pag. m. 162. *Schisma tamen*
Cerularii in universam Ecclesiam Orientalem
hoc Sæculo non est propagatum: Siquidem Ale-
xander II. anno 1071. misit ad Michaelem Impe-
ratorem Petrum Episcopum Anagninum Apo-
crisiarium, qui Constantinopoli mansit unum an-
num. Nec aliam ob causam Gregorius VII.
anno 1078. Nicephorum Botoniatam excommu-
nicavit, quam quod Michael, qui cum Latinis
communicabat, ejus, Imperium usurpasset.

qui Imperante Constantino Monomacho Sæculum XI.
 rebus in Curia & Republica feliciter ge- A.C. 1058.
 stis magnam sibi gloriam pepererat. Non
 nullis tamen ejus electioni adversanti-
 bus, Imperator occasione usurus, qua
 Patriarcharum electionem suæ subjice-
 ret potestati, cum Constantinus Presby-
 ter fuisset ordinatus, consecrationem
 Episcopalem differri præcepit, usque
 dum Constantinus in Concilio causam
 suam diceret. At ipse, cui consilium
 Joannis Comneni subolebat, omnibus,
 quæ objiciebantur, dilutis prætextum
 Ordinationem suam differendi sustulit.
 Hic Patriarcha a munificentia laudatus,
 cura pastorali non solum Ecclesiasticos
 viros, sed etiam totum populum fove-
 bat.

§. XXVII.

Stephani Papæ obitus.

Stephanus Papa a Monte Cassino deci- *Chro. Cass.*
 ma Februarii anno millesimo quin- *l. 11. c. 98.*
 quagesimo octavo Romam remeans, eo-
 dem deduxit Alfanum Monachum, ele-
 tum Archiepiscopum Salernitanum,
 quem in Hebdomada quatuor tempo-
 rum mense Martio Presbyterum, & Do-
 minica sequente Archiepiscopum ordina-
 vit. Post modicum exinde temporis
 spatium ad Præpositum Montis Cassini
 mandata misit; quam celerrime posset
 & c. 99.

Sæculum XI. & secreto aurum omne argentumque,
A.C. 1058. quod in Thesauro Monasterii reperiretur,
ad se deserret, addito promisso, se longe
majorem divitiarum vim brevi remissu-
rum. Nam in Thusciam proficiisci con-
stituerat, cum Duce Godefrido fratre
suo consilia collaturus, cui coronam Cæ-
saream destinasse dicebatur, & postea
cum eo reverti, ut Normannos, quam
gentem summe aversabatur, ex Italia ejus-
ceret. Monachi Cassinenses, acceptis
Papæ mandatis afflictissimi, nihilominus
altera die iussa exequuntur. Sed Papa
conspecto thesauro, quem attulerant,
exhorruit; tum etiam fratrum mœrore
& quadam visione, quæ uni eorum ob-
jecta fuerat, commotus, facti pœnitens,
fusis lacrymis divitias reddidit, solam
imaginem, quam ex Græcia attulerat,
servans. Quin etiam sive ante, sive post
illud tempus Monasterium Cassinense
pretiosis muneribus cumulavit.

Episcopis deinde, Clericis populoque
6. 100. Romano in Ecclesia convocatis districte
præcepit, ut si contingaret ipsum mori,
absente Hildebrando Subdiacono, qui in
Reipublicæ causis ad Imperatricem mit-
tebatur, ad novam electionem non pro-
cederent, sed Sedes Vacans usque ad re-
ditum Hildebrandi esset, & tunc ille eli-
geretur Ecclesiæ pastor, quem Hilde-
brandus idoneum judicaret. Rebus ita
com-

compositis Stephanus Papa iter in Thu- Sæculum XI.
sciam suscipit, ubi non post longam mo- A.C. 1058.
ram subito morbo corripitur, ex quo
Florentiæ vigesima nona Martii, anno mil-
lesimo quinquagesimo octavo decepsit.
Morienti adfuit S. Hugo Abbas Clunia-
censis, qui tunc Florentiæ versabatur.
Sepultus est vero magna pompa in Eccle-
sia Cathedrali, ubi non nulla etiam pa-
trata miracula dicuntur.

§. XXVIII.

Benedictus Antipapa.

Inter hæc Gregorius filius Alberici Co-
mitis Tusculani, & Girardus Galefen-
sis, comperto Pontificis obitu, Romæ
noctu cum potentissimis urbis civibus &
magno armatorum agmine conveniunt,
Joannem Episcopum Velletrensem in Se-
dem Apostolicam intrudunt, & Benedi-
ctum appellant. Petrus Damiani, ut
Stephani Papæ Decretum servaret, cum
ceteris Cardinalibus reclamabat, anathe-
ma illis dicens, qui Papam factiose ele-
gissent. Quia vero Joannis Velletrensis
Fautores viribus erant superiores, Petrus
aliisque adversantes fugere, & in diversis
locis latere coacti. Ceterum cum Petro
Damiani, Episcopo Ostiensi competiisset
Papam consecrare, ipso fuga elapsus Gre-
gorius, & suæ factionis homines, Archi-
presbyterum ejusdem comprehensum vi
adhi-

Sæculum XI. adhibita trahunt, & Benedictum suum
A C. 1058. coronare cogunt, Dominica Passionis

quinta Aprilis, anno millesimo quinque-
simo octavo. Is Sacram Sedem mensibus

ferme decem tenuit. Pallium Stigando
Archiepiscopo Cantuariensi, qui id be-
neficii a Legitimis Pontificibus obtinere

non potuerat, concessit. Nam hic Præ-
sul, qui jam prius relicta Ecclesia minus

pingui ad Vintonensem transferat, sim-
plicitate Eduardi, optimi Regis, abusus

Archiepiscopatum sibi conferri curave-
rat, nec tamen Episcopatu aliisque com-

pluribus Abbatii se abdicaverat. In ne-
gotiis sacerdotalibus exercitatissimus, lite-

rarum tamen ignarus erat, ut plerique

illa aetate Angliae Episcopi; hinc causas

Ecclesiæ perinde ac Republicæ tracta-
bat, atque Episcopatus & Abbatias pa-

lam venales habens ambitioni & avari-
tiæ indulgebat. Ita Sedem Cantuarien-

sem annis septendecim tenuit, cumque

impetrare hactenus non valuisset, quam-

vis illa tempestate Romæ pecunia mul-
tum posset, ut sibi Pallium mitteretur,

confilium cepit, Papam venerandi hunc

Benedictum, quem ceteri Archiepiscopi

Iudibrio habebant. Atque ut gratum

animum ostenderet Benedictus, eum

Pallio decoravit. Romani Benedicto

cognomen *Mucio*, seu magis *Mincione*,

quo

Malmesb.

Pontif. l. I.

p. 204.

quo homo stupidus idiomate Italico signi- Sæculum XI.
ficatur, per contemptum dederunt. A.C. 1058.

Desiderio Abate duobusque aliis Stephani X. Papæ Legatis Barii commodos ventos expectantibus, ut Constanti- nopolim solverent, sub noctem ante Do- *Chron. Cass.*
minicam Palmarum Monachi a monte *l. III. c. 9. 10.*
Cassino advenientes nunciant, ad melio- rem vitam transisse Pontificem, & to- tius Congregationis nomine rogant, ut sine mora reverteretur, ac Monasterii re- gimen susciperet. Desiderius, ubi illu- xit, iter arripit, timens ne a Normannis detineretur, sed sine causa; nam potius Guisvardus eorum Dux iter facienti præsidiarios & equos concessit. Itaque ad montem Cassinum pervenit summo mane in Festo Resurrectionis Domini, & ipsa die in possessionem Monasterii mit- titur a Cardinali Humberto, qui, ut Schismaticorum insidias effugeret, Ro- ma illuc diverterat.

§. XXIX.

Nicolaus II. Papa.

Post redditum Hildebrandi, Legatione ad Imperatricem perfundi, comper- ta Electione, quam aliqui Romæ contra clarum Stephani Papæ præceptum moli- ti fuerant, Florentiæ moram trahens, datis ad Romanos electionem Benedicti damnantes literis, cum eorum consen- sum

c. 13.

Sæculum XI. sum nulla addita conditione recepisset,
A.C. 1058. Papam elegit Gerardum, Episcopum Flo-

rentinum, in Regno Burgundiæ natum. (*)

Hæc electio sine tumultu sub præsidio
Godefridi Ducis Lotharingiæ & Thuscæ

Lamb. an. 1059. peracta, & Gerardus Nicolaus II. dictus.

Inter hæc Optimates Romani, missis in
Germaniam nunciis, Henrico Regi pro-
mittunt, fidem se servaturos esse, qua se
parenti ipsius obstrinxissent, ideo etiam
se tamdiu distulisse electionem Summi
Pontificis. Rogant, ut quem vellet Ro-
manum Legatum mitteret, quippe per fa-
ctionem hominum, contra Canones
quemquam in Sacram Sedem intruden-
tium, legitimam electionem Pontificis
impediri non posse. Rex Proceribus ad
consilium adhibitis Gerardi electionem
Romanis Germanisque gratam ratam ha-
buit, & Godefrido Principi, ut eum Ro-
manum deduceret, præcepit.

Petrus Damiani super negotio du-
III. Epist. 4. plicis hujus electionis a quodam Archi-
episcopo consultus respondit in hunc
modum: *Qui bodie Sacram Sedem tenet*
(loquitur de Benedicto Antipapa) *Si-
moniacus est, meo quidem iudicio, nulla ra-
tione absolvendus; cum nobis, scilicet*
*omnibus Episcopis Cardinalibus reclaman-
tibus,*

(*) Hic secundus est, qui Hildebrandi auctor-
itate ad Summi Pontificatus apicem pervenit.

tibus, & anathema fruſtra intorquentibus, Sæculum XI.

noctu factioſe, & armatorum agmine te-

rus in poſſeſſionem Sedis miſſus fuerit.

A.C. 1058.

Deinde ejus fautores largitionibus rem

perfici poſſe putarunt, pecunia in plebem

per omnia Urbis compita ſparſa, in ædi-

bus paſſim malleorum iectus audiebantur,

S. Petri Da-

quibus nummi ſignabantur, S. Petri the-

miani Epi-

Saurus ad ſatiandam avaritiam Discipulo- stola.

rum Simonis Magi exhauriēbatur. Cum

vero ad cauſe ſuæ deſeſionem dicat, quod

coauctus fuerit Papa eſſe, quamvis id ſatis

exploratum non habeam, nolo id iſum ta-

men absolute negare; nam homo iſte tam

obtum a natura ingenium accepit, ut

credi poſſit nescivisse, quid pro ſe amici

importuni molirentur. Noxius tamen

eft, quia in luto, in quod eum aliorum con-

gecit malitia, propria voluntate hæret.

Sed nolo in enarranda ejus elecione

longior eſſe. Dum vero nos Episcopi in

diverſis locis latitamus, quidam Presbyter

Eccleſiæ Ostiensis, literarum tam rudis, ut

ne quidem alphabetum cognoscat, vi adhi-

bita a Satellitibus Satanae abſtrabitur, ad

eum, quem iſpi elegerant, in Sacram Se-

dem invebendum. Intelligis utique, vir

Jurisprudentiæ Canonice perite, hoc ſo-

lum adjunctum ad eos damnandos ſufficere.

Si enim deponendus eſt Presbyter, qui mu-

nere Episcopi fungi ausus eſt, quid illi fa-

ciendum, quem hujusmodi Presbyter ordi-

Hift. Eccles. Tom. XIV. Uu na-

Sæculum XI. *navit?* Responderi potuisset; cum Joan.
A.C. 1058. nes jam prius Episcopus Vellitrensis el-
set, non aliud opus fuisse, quam ut in-
vestiretur, quod Presbyter præstare po-
terat.

Petrus Damiani deinde refert Decre-
tum Stephani Papæ, ne ante redditum Hil-
debrandi electio fieret, & de Gerardo
subjungit: *Quod spectat ad Papam elec-
tum, hæc mea est de ipso opinio: est satis
literatus, excitati ingenii, sine suspicione
castus, in erogandis eleemosynis pius. Plu-
ra non addo, ne magis unius hominis laus,
quam totius Ecclesiæ emolumentum mibi
curæ esse videatur.* Alter autem econtra,
si vel unum, non dicam Psalmum, sed cu-
juscunque Homiliæ versiculum mibi valet
exponere, vietas manus do, ejusque pedes
exosculor. Monuisti, ut secreto respon-
sorias mitterem, ne in adversa incur-
rere. *Absit a me, ut in tali negotio
aspera perpeti subterfugiam.* Quin pe-
to, ut epistola ista in publicum spargatur,
sicque, quid de communi omnium Christia-
norum periculo sentiendum sit, omnibus no-
tum fiat.

Nicolaus II. Papa electus ad consi-
lium adhibet Hildebrandum & Cardina-
les quærens, quid in causa Antipapæ
agendum esse existimarent. Statutum,
Concilium Sutrii, Patrimonii urbe, ce-
lebrandum esse, ad quod non solum Epi-
scopi

scopi Thusciæ & Longobardiæ, sed etiam Sæculum XI.
Godefridus Dux & Guibertus Cancella-

A.C. 1059.

rius invitarentur. Et sine mora, quod
placuerat, executi sunt. Hujus Concilii

*Gest. Rom.**Pont. ap.**Baro.*

fama ad Antipapam perveniente, poeni-

tentia ductus, relicta Sacra Sede ad ædes

proprias remeavit. Quod cum Nico-

laus Papa percepisset, Cardinalibus ite-

rum ad consilium vocatis, cum iisdem

& Godefrido Duce Romam se contulit,

sed placide, nullis armatis comitantibus.

Agebatur vero annus millesimus quin-

quagesimus nonus, & mensis Januarius.

Igitur Nicolaus Papa a Clericis populo-

que congruo honore Romæ exceptus Sa-

cræ Sedi a Cardinalibus de more impo-

nitur. Post paucorum dierum lapsum

Joannes Antipapa amicorum consilio im-

pulsus, Pontificis conspectum subit, ejus

pedibus provolvitur sancte affirmans, se

vim fuisse passum, non tamen negans,

nec usurpatoris, nec perjuri notam ple-

ne a se amoliri posse. Papa latam in

eum excommunicationis Censuram su-

stulit, ea conditione, ut ab Ecclesia S.

Mariæ Majoris non discederet, ac ab

Episcopatu & Presbyteratu depositus es-

set. Ita extinctum est Schisma; sed

aliud Papam non modice affligebat, quod

scilicet Præfecti a Pontificibus constituti

Ducatum Romanum & Jura Ecclesiæ a se

usurpata omnibus viribus sibi retinerent.

Uu 2

§. XXX.

Sæculum XI.
A.C. 1059.

§. XXX.

Desiderius Abbas Cardinalis.

Chro. Cass. l. III. c. 13. Porro Nicolaus Papa misso ad Montem Cassinum nuncio Desiderio Abbatii præcepit, ut sibi in Marchiam proficisci-
ti occurreret, & Abbas in Monasterio

Farvensi ad eum perveniens inter sine-
ræ amicitiae signa exceptus est. Papam
deinde Auximum comitatus, ibidem sex-
ta Martii, secundo Quadragesimæ Sabba-
to, Presbyter Cardinalis Titulo S. Cæciliæ
ab eo ordinatus est, & altera die, Domi-
nica, Benedictionem Abbatialem ab ejus-
dem manibus accepit, amplissimamque
omnium privilegiorum Monasterii con-
firmationem. Præterea Summi Pontifi-
cis Vicarius ad reformanda omnia mo-
nasteria in Campania, Principatu, Apu-
lia & Calabria constitutus est.

Chron. Cass. l. III. c. 1. 2. &c. Desiderius Abbas inter maximos hu-
mildes viros non ultimo loco collo-
candus, ex illustrissimo Principum Bene-
ventanorum sanguine ortus, ab ungu-
culis Ecclesiæ frequentissime obibat, Sa-
cras Lectiones avide audiebat, & cum
viris piis sermones noctebat. At Desi-

Att. SS. Ben. Sæc. 6. p. 586. derii parens, unicum habens filium, eum
sæculo illigari cupiebat, cumque eum
videret adolescere, puellam æque nobis-
lem invito despensavit. Inter hæc ipsius

parente a Normannis perempto, juvenis
Daufie,

Daufierius, hoc enim primum nomen Sæculum XI.
Desiderio fuit, cum esset annorum cir- A.C. 1059.
citer viginti, clam fugere constituit.
Igitur consilio suo cuidam monacho sibi
notissimo, nomine Jaquinto, communi-
cato, consanguineis se se abstulit & Ha-
bitum monasticum ab Anachoreta, cui
nomen *Santari*, accepit. Verum pro-
pinqui diligentissime conquisitum & in-
ventum Sancta veste exuunt, & quasi
prædam agentes Beneventum deducunt;
ubi anno ferme integro in domo matris
sue arctissime custoditus. Nihilominus
ex eorum manibus elapsus ad Gaima-
rum virum Principem, Propinquum
suum, Salernum venit, cui, *si in patria
mea, inquit, Monachum esse non licet, da
saltem, ut hic sub tuo præsidio existere pos-
sim.* Ille singularem juvenis constantiam
admiratus, promisit libertatem facien-
di, quod vellet, seque propinquus ipsius in-
vitum nunquam traditurum. Ita Dau-
fierius aliquamdiu in Monasterio Trini-
tatis, quod ad Cavam nuncupatur, non
procul a Salerno sito, versatus est, tan-
demque Landulfus Princeps Beneventa-
nus, victus matris ipsius precibus, se
ipsum Salernum contulit, & eum re-
duxit ea conditione, ut ei in mona-
sterio S. Sophiæ prope Beneventum
degere liceret; ubi a Gregorio Abbatे

Uu 3

hila-

Sæculum XI. hilariter exceptus, & mutato nomine De-
A.C. 1059. siderius dictus est.

In illo Monasterio Desiderius, per aliquot annos piissime commoratus, transit ad Monasterium Tremitanum, in quadam Insula maris Adriatici extructum, quod olim a Diomede nomen habebat. Sed videns, quod illius loci Abbas munere suo se abdicaturus ipsum sibi in Abbatiali Dignitate subrogare cogitat, discedens, tribus mensibus cum Desiderius Monachus. quibusdam Anachoretis mansit, & tandem jussu Summi Pontificis ad S. Sophiam rediit. Erat is Leo IX. qui post breve temporis spatium Beneventum dgressus, & Desiderii merita, Cardinali Humberto & Friderico Cancellario commendantibus cognoscens, strenuum hominem singulari amore prosequi coepit, jubens saepe, ut ad Altare ministraret, & in Missa Evangelium cantaret. Salernum deinde Desiderius concessit, ut a morbo, quem abstinentia & vigiliis sibi conciliaverat, ope medicorum liberaretur; ubi Alfano Clerico nobilissimo ac prudentissimo amicitia junctus, eidem auctor fuit, ut vitam monasticam amplecteretur, & consentientem Beneventum ad S. Sophiam deduxit.

Postquam Victor II. Leoni IX. in Se-
de Apostolica successisset, ejus indignationem formidans Alfanus, quippe ipsius
fratres

fratres cædis in Gaimarum, Principem Sæculum XL.
 Salernitanum, perpetratæ auctores dice-
 bantur, Pontificis benevolentiam sibi ac-
 quirere studuit. Id consequi sperabat
 elegantissimo cantu, in qua arte excel-
 lebat, & Medicinæ scientia, quam sibi
 non vulgarem comparaverat. Quem in
 finem aliquot libros Salerno attulerat.
 Cum igitur permultas potiones medicas
 composuisset & diluisset, Archiepiscopum
 Beneventanum Florentiam ad Papam
 proficiscentem secutus est, secumque
 Desiderium eo deduxit. At perpendens
 Desiderius, non decere monachum in-
 ter aulæ tumultus diu versari, Alfanum
 ad redditum permovit. Ergo supplices
 pedibus Pontificis accidentes valedicunt,
 & licentiam petunt ad Montem Cassi-
 num pergendi, ibi secundum Regulam
 monasticam mores composituri, qua im-
 petrata ad illud Monasterium commeant
 cum duobus monachis a Petro Abate
 ad Papam missis, qui ipsum ad Abbatia-
 lem Dignitatem fratrum electione eve-
 ctum fuisse nunciarent. In eo itaque
 monasterio Desiderius & Alfanus ali-
 quamdiu degentes omnium fratrum
 amorem sibi conciliarunt, donec Gisul-
 fus, Princeps Salernitanus, primum Al-
 fanum Abbatem S. Benedicti prope Sa-
 lernum & deinde ejusdem Civitatis Ar-
 chiepiscopum, ut memoravimus, expe-
 tiit.

Sup.
 Uu 4

Sæculum XI. tiit. Complura Opera ab Alfano edita
 A.C. 1059. eum inter Scriptores Ecclesiasticos hujus
 fæculi celebrem effecerunt. Desiderius
 Capuam ad Monasterium S. Benedicti
 missus, ibique Præpositi officium obire
 jussus, Ecclesiam restauravit. Postmo-
 dum, cum Fridericus Abbas Fastigium
 Sedis Apostolicæ consecutus fuisset &
 nomen Stephani IX. sibi assumpsisset, ab
 eo Romam vocatus, Abbas ejusdem Mo-
 nasterii eligitur, atque Legatus ad aulam
 Constantinopolitanam designatur. Ædi-
 ficia Monasterii Cassinensis omnia repa-
 ravit, quartus Cassini Restaurator post
 S. Benedictum, Petronacem, & Aliger-
 num merito habitus.

§. XXXI.

Concilium Romanum.

tom. 9. Conc. **E**odem anno millesimo quinquagesimo
 p. 1105. Ap. nono, mense Aprili, Nicolaus II. Papa
 Grat. dist. Romæ Concilium celebravit, cui Episco-
 23. c. I. pi centum & tredecim præter Abbates,
 Presbyteros, Diaconosque interfuerunt.
 Concilii locus fuit Palatium Lateranen-
 se in Basilica Constantini, Sacris Evan-
 geliis in medio positis. Sedentibus
 omnibus Papa dixit: *Novistis, dilectissi-
 mi Fratres, quanta defuncto Stephano An-
 tecessore nostro hæc Apostolica Sedes a Si-
 moniacis adversa pertulerit, usque adeo,
 ut ipsa Petri navicula periclitari videre-
 tur.*

dit
ajus
rius
dicti
pore
no-
um
&
ab
Mo-
am
di-
pa-
ost
er-
no
pa
co-
es,
n-
n-
us
Th-
n-
i-
0,
e-
r.
tur. Unde ut futuris casibus provide oc- Sæculum XI.
curramus, auctoritate Patrum nixi decer- A.C. 1059.
nimus, & statuimus, ut Papa (*) fatis fun-
flo in primis Cardinales Episcopi de eli-
gendo Successore deliberent, deinde Cardi-
nales Clericos advocent, & tandem Cleri-
corum aliorum populique consensus acce-
dat. Memores simus illius sententiae, quam
Beatus Leo Antecessor noster protulit.
Nulla, inquit, ratio sinit, ut inter Epi-
scopos habeantur, qui nec a Clericis sunt
electi, nec a populo expetiti, nec ab Epi-
scopis illius provinciae, cum judicio Me-
tropolitæ, consecrati. Et quia Papa Me-
tropolitam non habet, Cardinales Episcopi
procul dubio Metropolitani vice fungun-
tur.

Papa autem eligatur de gremio Eccle-
siæ Romanæ, si reperitur idoneus, secus
ex alia advocetur, salvo debito honore di-
lecti filii nostri Henrici, nunc Regis, &
Deo concedente futuri Imperatoris, sicut
ipsi promisimus, & salva reverentia illius
Successorum, qui ab Apostolica Sede hoc
jus personale impetraverint. Quod si
pravorum potentia tanta fuerit, ut since-
ra & gratuita electio in Urbe fieri non
possit, Cardinalibus Episcopis, reliquis

Uu 5 Cle-

(*) Hic videmus, qua ratione Jus eligendi
Summum Pontificem tandem ad solos Cardinales
pervenerit.

Sæculum XI. *Clericis, Laicisque Catholicis, et si numero paucis, potestas sit, in quocunque loco vi-*
A.C. 1059. *sum fuerit, Papam eligendi. Et si post electionem bellica tempestas, vel quodcumque aliud obstaculum, ab hominum malitia profectum, probibeat, ne de more in Sacram Sedem introduci queat, nihilominus auctoritate gaudeat, ut Legitimus Papa Ecclesiam Romanam regendi & de omnibus ejus Bonis decernendi, quod Beatum Gregorium ante suam consecrationem fecisse cognovimus.*

Si quis contra hoc nostrum Decretum eligatur, ordinetur aut throno imponatur, anathema sit & cum omnibus consciis tanquam Antichristus, Usurpator, & Christianæ Religionis destructor depositus. Nec in hac causa unquam audiatur. Plura alia dira denunciantur violatoribus hujus Decreti, cui Papa, Bonifacius Episcopus Albanensis, Humbertus S. Rufinae, Petrus Ostiensis, nempe Petrus Damiani, aliique numero septuaginta sex Episcopi cum Presbyteris & Diaconis subscripserunt. Hic Privilegium personale dicitur Jus Imperatoris Pontificis electionem approbandi, quod tamen in contextu hujus Historiæ jam per complura sæcula stabilitum perspeximus. Romana Curia hoc tempus, quo Rex Henricus minorenus erat, in suum commodum vertere voluisse videtur.

In

In eodem Concilio Romano tredecim Canones conditi sunt, atque primus memorati Decreti de Electione Summi Pontificis compendium est. Deinde prohibetur, ne quis Missæ Presbyteri intersit, quem certo scit concubinam aere. Quicunque Presbyter, Diaconus, aut Subdiaconus, qui post Constitutionem Leonis Papæ concubinam duxerit, vel retinuerit, Missam celebrare, in Missa Evangelium vel epistolam legere, in Sanctuario dum Sacrum Officium peragitur manere, aut portionem suam de redditibus Ecclesiæ percipere non præsumat. Illi Clerici, qui secundum eandem Constitutionem castitatem servarunt, juxta Ecclesiæ, pro quibus ordinati sunt, simul manducent & dormiant, & quidquid illis ab Ecclesiæ provenit, omnibus commune sit. Monentur, ut ad vitam Apostolicam, id est communem, pervenire studeant. Hæc est Canonorum Regularium origo. (*) Aliquis

c. 4.

c. 8.

(*) Facilius Nili originem quam Canonorum Regularium, eorumque Regulæ constans principium invenias. In Opusculis posthumis R. P. Magistri Christiani Lupi Ord. FF. Eremitarum S. Augustini lego, quod subjungo: *Literio Erasmus ait, Regulam scriptam ac datam solis Sanctionalibus, idque ex occasione tumultus istius*

Sæculum XI. quis Presbyter duas Ecclesias simul nun-
A.C. 1059. quam obtineat. Nullus monachi habi-
tum suscipiat, quod speret, se Abbatem
futurum.

6.7. Præterea Decretum peculiare contra
Simoniacos editum, in quo sine ulla mi-
sericordia deponi jubentur. *De illis ve-*
ro, inquit Papa, *qui a Simoniaciis gratis*
ordinati sunt, quæstionem jam diu agita-
tam resolvimus, & ex indulgentia conce-
dimus, ut in acceptis Ordinibus maneant.
Nam tanta est multitudo illorum, qui ita
ordinati fuere, ut circa eos rigorem Cano-
nium adhibere nequeamus. Nibilominus
Successoribus nostris omnino interdicimus,
ne quis pro Regula babeat hanc nostram
indulgentiam, quam temporum necessitas
a nobis extorsit. Sed deinceps si quis se
ab eo, quem Simoniacum noverit, ordina-
ri patiatur, uterque deponatur.

Ut

*istius facti in Monasterio quopiam, cui præfue-
rat Germana Augustini Perpetua; Gabriel au-
tem Pennotus scriptam & datam ait primo Ca-
nonicis Regularibus, ac dein Monialibus commu-
nicatam. Verum utrique male. Constanter
enim dico, primitus eam ab Augustino scriptam
ac datam Fratribus Eremitis prope Hippomen
in agro Valeriano, ac ex intervallo communi-
catam tam Regularibus Canonicis, quam Sancti-
monialibus &c.*

Ut hæc Concilii Romani Decreta ob-Sæculum XI.
 servari curaret, Papa Nicolaus, data ad A.C. 1059.
 Episcopos, Clericos & Fideles Galliæ, præ-
 fertim Aquitaniæ & Vasconiaæ epistola,
 partem eorum, quæ statuta fuerant, si-
 gnificavit, verisimiliter quæ in ipsis pro-
 vinciis magis erant necessaria, videlicet
 Decretum de Clericis concubinas haben-
 tibus, quos Nicolaitas appellat, & illud
 de Clericorum continentium vita com-
 muni. Item in ea Epistola præcipit, ut
 Clerici Apostatæ, qui dimissa Tonsura
 suæ Professioni renunciant, excommuni-
 centur. Rursus qui spoliant peregrinos,
 Clericos, monachos, feminas, vel paupe-
 res inermes. Qui grassatores Asylum
 Ecclesiarum violent in circuitu sexagin-
 ta passuum, si sit major Ecclesia, & tri-
 ginta passuum, si sit Sacellum, excommu-
 nicentur.

p. 1096.

ep. 8.

§. XXXII.

Berengarius retractat.

Berengarius Romam venerat sedente
 Nicolao secundo, confisus præsidio il-
 lorum, quos suis beneficiis sibi devinxe-
 rat. Sed opinionem suam defendere non *Lanfr. de*
ausus, Nicolaum Papam & Synodum *corp.*
 centum & tredecim Episcoporum roga-
 vit, ut sibi Formula scripta Fidei, quæ
 tenenda esset, traderetur. Hoc negotium
 commissum est Cardinali Humberto, qui
 Formu- c. 1. 2.

Sæculum XI. Formulam scripsit in hæc verba: Ego
 A.C. 1059. Berengarius, indignus Diaconus Ecclesiæ
 S. Mauritii Andegavensis, cognoscens ve-
 ram & Apostolicam Fidem, anathematizo
 omnem Hæresim, præcipue illam, cuius
 suspicio bucusque in me cecidit, & qua
 adstruere conatur, panem & vinum, quæ
 in Altari ponuntur, post consecrationem
 solummodo Sacramentum, & non verum
 Corpus & Sanguinem Domini nostri JE-
 su Christi esse, nec posse sensualiter nisi in
 solo Sacramento manibus Sacerdotum tra-
 cteri, vel frangi, vel Fidelium dentibus at-
 teri. Consentio autem Sanctæ Romanæ
 Ecclesiæ, & Apostolicæ Sedi, & ore &
 corde profiteor, de Sacramento Dominicæ
 mensæ eam Fidem me tenere, quam Nico-
 laus Papa & hæc Sancta Synodus auctori-
 tate Evangelica & Apostolica tenendam
 mihi tradidit; scilicet panem & vinum,
 quæ in Altari ponuntur, post consecratio-
 nem non solum Sacramentum, sed etiam
 verum Corpus & Sanguinem Domini no-
 stri JEsu Christi esse, & sensualiter non
 solum in Sacramento, sed in veritate ma-
 nibus Sacerdotum tractari & frangi, &
 Fidelium dentibus atteri. (*) Ita juro
 per

(*) Hæc non ita accipienda sunt, ac si Cor-
 pus Christi unacum speciebus frangeretur, vel
 dentibus communicantium læderetur, sed quod
 sub

per Sanctam Trinitatem & per hæc Sa- Sæculum XI.
cro sancta Christi Evangelia. Eos vero, A.C. 1059.
qui contra hanc Fidem sentiunt, cum dog-
matibus & Sectatoribus suis æterno ana-
themate dignos esse pronuncio. Quod si
ego ipse aliquando aliquid contra hæc sen-
tire vel docere præsumpsero, subjaceam
Canonum severitati. His lectis & per-
lectis sponte subscripsi.

Hæc Formula a Cardinali Humberto
concinnata toti Concilio probabatur.
Eam igitur Humbertus Berengario obtu-
lit, qui, postquam totam legisset, hanc
fidem suam esse professus est, juramen-
to confirmavit, & tandem sua manu sub-
scripsit. Quin etiam foculo in medio Con-
cilii excitato libros memoratum errorem
continentes concremavit. Nicolaus
Papa hac conversione lœtissimus Formu-
lam illam Fidei in omnes urbes Italiæ,
Galliæ, Germaniæ, & quocunque noxiæ
Hæresis pestis penetrare potuerat, trans-
misit, ut scandalum tot Ecclesiis datum
tolleretur. At Berengarius, cum vix
Concilio excessisset, calamum contra
suam Fidei professionem strinxit, & Car-
dina-

sub speciebus etiam divisis vel admorsis totus
Christus non solum in Sacramento, seu in Signo
visibili invisibilis gratiæ, sicut in aliis Sacramen-
tis, sed in veritate existat.

Sæculum XI. dinalem Humbertum ejusdem auctorem
A.C. 1059. conviciis insectatus est. (*)

§. XXXIII.

Guido Archiepiscopus Mediolanensis.

Sup. I. LIX. **H**eriberto seu Ariberto Archiepiscopo
§. 35. Mediolanensi fatis functo decima

sexta Januarii, anno millesimo quadragesimo sexto, postquam Episcopatum obtinuisset annis viginti sex, Guido dictus

Ital. Sacr. *Vavasor Velatenus*, eodem anno successit.

Sacr. to. 4. Populus metropolitanæ Ecclesiæ Presby-

p. 141. 145. teros quatuor nominaverat, ex quibus

unus eligeretur; aliqua vero Procerum pars Archiepiscopum exoptabant Gu-

donem, qui data Henrico Imperatori pecunia item sustulit ab eoque in posse-

sionem Archiepiscopatus immissus est. Quantam invidiam sibi hoc factio-

flasset, cum primam Missam ritu Ponti-

ficali celebraret, patuit; nam omnes Clerici populusque ex Ecclesia se se pro-

ripientes solum ad Altare stantem reli-

querunt. Nihilominus Sedem Mediola-

nensem annis viginti duobus obtinuit.

Sub initium anni sequentis millesimi qua-

dragesimi septimi Guido Concilio Roma-

no, a Clemente II. Papa celebrato, inter-

fuit, ubi de altiore gradu cum Humfre-

do

(*) An Hæresis magis vel stultitia hujus ho-

minis cerebrum perturbaverit, quis discernat?

do Archiepiscopo Ravennate litigans, vi-
c^orus est. In judicium vocatus, tanquam A.C. 1059.
Simoniæ reus, a Papa Leone IX, tam Sup. I. LIX,
apte causam dixit, ut plene absolutus, & §. 51.
triumphantⁱ similis ad Ecclesiam suam
revectus, in Concilio Vercellensi anno
millesimo quinquagesimo cum aliis Epi-
scopis federit.

§. XXXIV.

*Petrus Damiani Legatus Mediolanum
mittitur.*

Verum Nicolao II. in Cathedra Petri se- *Gest. Pontif.*
dente, Legati Mediolanenses ad eum *ap. Baro. an.*
venerunt, suppliciter rogantes, ut mise- *1059.*
ricordia motus Mediolanensis Ecclesiae
malis remedium afferre dignaretur. Ni-
mirum illa Ecclesia præcipue Simoniæ *Pet. Dam.*
vitio, & Clericorum incontinentia tur- *ep. 5.*
babatur. Papa Legatos misit Petrum
Damiani Cardinalem, Episcopum Ostien-
sem, & Anselmum Episcopum Lucensem,
qui Clericos & populum illius civitatis
ob memorata duo vitia vehementer col-
lisos invenerunt. Nihilominus venera-
tione Legatis Sacræ Sedis debita exce-
pti sunt, & causam Legationis suæ expo-
nentes auditⁱ. Sed post diem alterum,
factione Clericorum, repente in populo
murmur exoritur; Non debere Eccle-
siam Ambrosianam Romanis Legibus sub-
jacere, nullamque judicandi vel quid-
Hist. Eccles. Tom. XIV. **Xx** quam

Sæculum XI. quam decernendi vim circa illam Sedem
A.C. 1059. Romano Pontifici competere. Indi-
gnum, inquietabant, ut quæ Ecclesia sub
Progenitoribus nostris semper extitit li-
bera, nunc ad opprobrium nostrum alteri
fiat subjecta. Tandem tumultuantum
 clamor attollitur, undique ad Palatium
 Episcopale convenitur, tintinnabula per-
 strepunt, & signum datur magna tuba,
 quæ per totam civitatem exauditur.

Non nemo Legatis malum mina-
 tur, & amici Petrum monebant, non
 nulos ejus sanguinem sitire. Illud au-
 tem invidiæ ignem auxerat, quod con-
 gregatis quasi ad Synodum totius Eccle-
 siæ Mediolanensis Clericis Petrus in me-
 dio præsidens, ad dextram suam alterum
 Legatum, Anselmum Lucensem, & ad
 sinistram Archiepiscopum Mediolanen-
 sem habens conspectus fuisset. Ut ergo
 sedaret populum Petrus ascendit pulpi-
 tum, & impetrato utcunque silentio, ita
 dicere exorsus est. *Scitote, dilectissimi*
Fratres, non ideo me buc venisse, ut Ec-
clesiæ Romanæ honorem, sed vestram glo-
riam & vestram Salutem quæram. *Quo*
enim pacto illa miselli hominis laudibus in-
digeret, quæ præconium ex ipsis Salvatoris ore sortita est? *Quæ autem pro-*
vincia in toto orbe terrarum ab ejus Ec-
clesiæ potestate exempta reperitur, cuius
arbitrio ipsum quoque Cælum ligatur &
solvi.

solvitur? Reges, Imperatores, homines Sæculum XI.
 denique, Ecclesiis Patriarchalibus aut A.C. 1059.
 Metropoliticis, vel cuiusque Episcopi Diœ-
 cesi limites posuerunt, iisque privilegia
 concesserunt, Romanam autem Ecclesiam
 JESus Christus fundavit, cum S. Petro
 claves vitæ æternæ in cælo & in terra
 communisit. Unde qui alteri cuidam Eccle-
 sia jura sua detrabit, injustus notatur, qui
 vero Ecclesie Romanæ prærogativam suam
 auferre conatur, Hæreticus dicitur.

Deinde ad stabiliendam Ecclesiæ Ro-
 manæ Jurisdictionem singularem in Ec-
 clesiam Mediolanensem Petrus Damia-
 nus dicit, a S. Lino, jubente S. Petro,
 S. Nazarium fuisse baptizatum, qui cum
 S. Celso Mediolani Martyr occubuisset.
 Sanctos vero Gervasium & Protasium S.
 Pauli discipulos fuisse; unde sequeretur,
 Ecclesiam Mediolanensem Ecclesiæ Ro-
 manæ filiam existere. Illud hic notan-*vid. Tillem.*
 dum, quod Petrus de S. Barnaba sileat, *to. i. p. 687.*
 quem primum Mediolanensium Episco-
 pum fuisse ferunt. Ceterum his argu-
 mentis populus benevolus redditus, exe-
 cuturum se promisit, quidquid Petrus fa-
 ciendum suggesturus esset. Nunc vero
 in magna Clericorum Mediolanensium
 frequentia vix unus reperiebatur, sine
 pretio ordinatus. Nam communis Re-
 gulæ loco in illa Ecclesia positum erat, ut
 quicunque ad quemlibet Ordinem atque

X x 2 etiam

Sæculum XI. etiam Episcopatum consecrandus acce-
A.C. 1059. deret, præscriptum prius absque ulla
tergiversatione pretium daret. Itaque
Petrum Damiani utrinque premebant
angustiæ. Siquidem omnibus nobilissi-
mæ Urbis & latissimæ Diœcesis Ecclesiis
Sacris interdicere, quid aliud videbatur,
quam Christianam Religionem velle
evertere? sed & invidiæ plenum erat,
indulgere aliquibus, cum fere omnium
communis culpa esset, nec minus peri-
culosum in partes scindere populum fu-
rentem, qui postea sine cæde & sanguine
effuso non quiesceret.

Inter multas Disceptationes Petro
Damiani occurrit illa Regula, ab Inno-
centio Papa tradita; *quod a multis pec-
catur iuatum est.* Nempe in totum po-
pulum rigorem Canonum non esse ad-
hibendum. Illa quoque indulgentia in
memoriam rediit, qua antiqui Patres in
Donatistas, Novatianos, aliosque hujus-
modi Hæreticos usi fuissent; cumque
Ecclesiæ Mediolanensis mala Canonum
severitate sola non posset corrigere, sal-
tem perverso usui finem imponere, &
efficere studuit, ut exinde cuncti gratis
& nullo dato pretio ordinarentur.

§. XXXV.

§. XXXV.

Sæculum XI
A.C. 1059.Juramentum Archiepiscopi & Cleri-
corum.

Igitur Legatus, ut id Scripto promitte-
rent & jurejurando se obligarent, ab
Archiepiscopo & Clericis Mediolanensi-
bus exegit. Guidonis Archiepiscopi
promissum ad populum & Clericos suos
directum ferme hujusmodi erat: *Non
ignoratis, quam detestabilis consuetudo
antiquitus in hac Ecclesia inoleverit, dum
scilicet, qui Subdiaconus ordinandus acce-
debat, duodecim nummos, Diaconus octo-
decim, Presbyter viginti quatuor, quasi
conditione legitima dabat. Quapropter
in conspectu Dei & Sanctorum ejus, Petro
Episcopo Ostiensi Papæ Legato, Anselmo
Lucensi & vobis omnibus præsentibus,
damno, detestor, ac reprobam judico hanc
perversam negotiandi consuetudinem,
omnemque Simoniacam Hæresim. Præ-
terea me adstringo, Clericos meos, &
omnes Successores nostros, ne de promoven-
dis ad Ecclesiasticos Ordines aliquid acci-
piamus. Quod si quis præsumperit, qui
dedit & qui accepit cum ipso Hæresis hu-
jus auctore Simone perpetuo anathematis
vinculo ligetur. Nicolitarum quoque
Hæresim damnamus, & non modo Pres-
byteros, sed & Diaconos & Subdiaconos
ab uxorum vel Concubinarum fædo con-*

XX 3

sortio,

Sæculum XI. sortio, quantum in nobis fuerit, arcendos
 A.C. 1059. esse promittimus. Item promittimus, nec
 nos, nec Domesticos nostros pro concessio-
 ne Abbatarum, pro Sacellis, vel quibusli-
 bet Ecclesiis tradendis, pro Episcopis pro-
 movendis, pro Sacro oleo, aut Chrismate,
 aut pro consecrandis Ecclesiis quidquam
 ab ullo exacturos esse.

Huic Promisso subscriberunt Guido
 Archiepiscopus, Presbyteri tres, Diaconi
 quatuor, & Subdiaconi quinque. Tum
 Archiepiscopus accedens ad Altare jura-
 vit in manu Petri Damiani, idque jura-
 mentum Vicedominus Ecclesiæ Medio-
 lanensis, Cancellarius, ceterique Clerici
 præsentes confirmarunt. Arnulphus
 quoque Clericus & nepos Archiepisco-
 pi accedens nomine Propinqui sui jura-
 vit & addidit, nullum Clericorum ipsum
 ordinaturum, nisi prius ab ordinando
 juramentum exegisset, quod ordinatio-
 nis suæ causa nemini quidquam dedisset
 vel promisisset. Hoc facto Archiepisco-
 pus in pavimento humiliter prosternitur,
 & injungi sibi pœnitentiam petit, quod
 nefandum commercium in sua Ecclesia,
 ut debuisset, non extirpasset. Centum
 itaque annorum pœnitentiam Petrus ei
 injunxit, & redemptionem per unum
 quemque annum certa pecunia præfixit.
 Mox majorem Ecclesiam simul ingressi
 pulpitum conscenderunt, ibique præsen-
 te

te magna populi frequentia Clericus Ar-Sæculum XI.
chiepiscopi (videlicet ut puto ejus Ne- A.C. 1059.
pos) jubente Petro tangens Sacrosancta
Evangelia juravit, quod Archiepiscopus,
quoad viveret, has duas Hæreses, vide-
licet Nicolitarum & Simoniacam, totis
viribus extirpare conaturus esset. Id
ipsum Jusjurandum magna pars populi
non modo civilis, sed etiam agrestis jam
prius ediderat. Quibus ita gestis, visum
est, ut omnes illi Clerici, injuncta pœni-
tentia, inter Missarum Solemnia recon-
ciliarentur, ornamenta de manu Episco-
pi accipientes, postquam juramentum
hujusmodi recitassenst singuli: *Ego pro-
fiteor, me eam Fidem tenere, quam septem
Concilia Apostolica auctoritate confirma-
runt, & quam Pontifices Romani exposue-
runt. Anathematizo quoque generatim
omnes Hæreses & speciatim illas duas, qui-
bus Ecclesia bodie affligitur, Nicolita-
rum & Simoniacam, earumque Sectato-
res æterno anathemate dignos pronuncio.* Pœnitentia
Pœnitentia Clericorum fuit hujusmodi:
Illi qui solum constitutum a Diabolo
Canonem dederunt, pro sua Ordinatio-
ne, quod non nulli eorum vix peccatum
esse cognoscebant, quinque annorum
pœnitentiam acceperunt, ita ut duos
dies in Hebdomada in pane & aqua jeju-
narent, item tres dies in Adventu &
Quadragesima. Eorum autem, qui plus
quam

Pœnitentia
Simoniacis
& Inconti-
nentibus
-inuncta.

卷之三

n

m

1

S

12

10

8

36

15

29

卷之三

X x 4 quam

Sæculum XI. quam constitutam pecuniam dederunt,
 A.C. 1059. fuit annorum septem pœnitentia de ce-
 tero priorum pœnitentiæ per omnia
 æqualis, post quam, quamdiu viverent,
 Feria sexta jejunarent. Qui jejunare fa-
 cile non poterat, ei licebat unam diem
 redimere recitando Psalterium, vel me-
 dium cum quinquaginta genuflexionis-
 bus, aut pascendo unum pauperem, cui
 lotis ejus pedibus nummum porrigeret.
 Præterea promisit Archiepiscopus, se
 omnes illos Clericos longæ peregrina-
 tionis & orationis causa vel Romam, vel
 Turonem dimissurum, seque ipsum ad
 S. Jacobi tumulum in Hispania iter su-
 scepturum.

Clericis Mediolanensibus ita recon-
 ciliatis, decretum est, ut non mox omni-
 bus redderetur officium, sed his dun-
 taxat, qui & literis eruditæ, casti, & mo-
 rum gravitate viderentur honesti, cete-
 ris autem sufficeret, quod Sanctæ Eccle-
 siæ, a qua juste fuissent præcisi, per di-
 niam gratiam rursus essent inserti. Pe-

Opus. V. trus Damiani adhuc ignorans, an Sacræ
 Sedis judicio placerent, quæ Mediolani
 egisset, omnium Actorum seriem trans-
 misit Hildebrando, amico suo, tunc Ec-
 clesiæ Romanæ Archidiacono, a quo sa-
 pe rogatus fuerat, ut in compendium
 colligeret omnia, quæ in Decretis & in
 historiis Summorum Pontificum de Au-
 toritate

ctoritate Sacræ Sedis notatu digna inve- Sæculum XI.
niret. Huic petitioni satisfacere se mit- A.C. 1059.
tendo narrationem rerum Mediolani ge-
starum existimavit.

In itinere Mediolanensi Petrum Da- *Opusc.*
miani comitabatur quidam Clericus, no- *XLII.*
mine Landulfus, literarum studiis & na-
talibus clarus, quippe ex familia Senato-
rii ordinis natus erat. Cum Mediolani
seditionis commotæ tempestas maxime
fur eret, & utrique fremens populus ne-
cem minaretur, Landulfus voto se ob-
strinxit, quod se totum Deo amplecten-
do Institutum monasticum consecratus
esset. Monuit Petrus, ne se mortis me-
tu obligaret, nisi votum suum sincera-
mente implere vellet, & Landulfus se
Dei judicio submittendum affirmavit, si
hoc suo promissō non staret. Petrus ali-
quamdiu expectavit, & videns, amicum
suum adhucdum Sæculo illigatum perse-
verare, datis ad eum literis instanter
hortatus est, ut voto se exsolveret, pro-
cul dubio ratus, quod non ideo minus
fuisset validum, quia metu extortum.

§. XXXVI.

Petrus Damiani ab avaritia alienus.

Petro Damiani Mediolani commoranti *Opusc.*
cum Abbas S. Simpliciani exiguum *LIII.*
vas argenteum dono attulisset, nihil
prius occurrit, quam illud esse respuen-
tum,

Xx 5

dum,

Sæculum XI. dum ; prius tamen pensare cœpit, an
A.C. 1059. huic Abbatì non esset negotium, quod
eum benevolentiam Judicis captare co-
geret, vel an non dignitatem suam per
Simoniam esset consecutus. Quippe
Sacræ Sedis Ministris Regulæ loco erat,
ab illis, quorum causa necdum erat defi-
nita, nihil accipere, ab illis vero, qui
nullo implicabantur negotio, sponte da-
ta non respuere. Postquam ergo Petrus
Damianus cognovit, Abbatem sibi hoc
munusculum nullo alio consilio dedisse,
quam ut ipsius amicitiam sibi concilia-
ret, nihilominus eum rogavit, ut donum
suum iterum reciperet, nec enim suam
amicitiam venalem esse. Attamen Ab-
bate vehementer instantे illud lubenti
animo retinuit. Noctu autem, cum Psal-
mos recitaret, redit scrupulus, & ubi il-
luxit, Abbatem adiens rogat, ut vas
suum argenteum sibi iterum haberet.
Abbate renuente, postquam diu alterca-
tum, inter ambos convenit, illud vascu-
lum alteri ex duobus monasteriis, quæ
Petrus novissime fundaverat, transmit-
tere. Postquam vero Petrus in suum
desertum rediisset, iterum eum pœni-
tuit, quod istud donum qualicunque de-
mum ratione acceptasset, nec prius
quiescere potuit, quam illud restitui jus-
sisset. Adeo teneræ conscientiæ in hac
re Petrus Damiani fuit.

§. XXXVII.

§. XXXVII.

Sæculum XI.
A.C. 1059.

Petrus Damiani Episcopatu se abdicat.

Is jam se ipsum simplicem monachum
æstimabat, qui Ordini Episcopali re-
nunciasset, ut ex duabus epistolis ad Ni-
colaum II. datis appareat. In prima sub- *Lib. I. ep. 8.*
tiliter conqueritur, quod sibi redditus sui
Episcopatus subtraæti fuerint, adjiciens,
id ipsum Dignitatis Episcopalis a se au-
ferendæ indicium esse. Et in fine de-
clarat, se se, quoad viveret, Episcopatu
abdicare. In altera epistola, quam po-
tius integrum librum dicere fas est, se-
rio loquitur, & sic exorditur: *Non te fu- Op. 19.*
git, quod, nisi Sacræ Sedis necessitas &
antiqua nostra amicitia me detinuisse, me
illico, postquam Stephanus Papa ex huma-
nis ereptus est, depositurum fuisse Episco-
patum, quo me invitum contra Canones
oneraverat; non enim nescis frequentissi-
mas querelas meas, gemitus & lacrymas
vidisti. Tunc vero abeundi veniam obti-
nere non potui, Romanæ Ecclesiæ ædifi-
cio, quod ruinam minari videbatur, id
prohibente. Sed nunc, postquam rediit
malacia, & S. Petri cimbam in pace re-
gis, ne quæso quietem senectuti meæ invi-
deas. Igitur tibi denuncio, quod pro re-
missione peccatorum meorum dimittam
Episcopatum. Reddito tibi hoc annulo
spem

Sæculum XI. spem quoque reliquo vitæ meæ tempore
 A.C. 1059. eam Dignitatem iterum recipiendi ab-
 jicio. Utrumque etiam monasterium tibi
 restituo. Tum Petrus complura assert
 exempla, quibus ostendit, licite Episco-
 patum dimitti posse. Sed huc usque
 frustra, nam quamdiu Nicolaus sedet,
 voti compos non est factus.

§. XXXVIII.

*Petrus Damiani pro Cælibatu Presby-
 terorum.*

Opus. XVII. Petrus Damiani alium quoque Libel-
 lum de Cælibatu Presbyterorum ei-
 dem Papæ inscripsit, cuius exordium
 hujusmodi est: *Nuper cum, ut mandatis
 tuis obsequerer, apud quosdam Episcopos
 deliberarem de necessitate servandæ a Cle-
 ricis castitatis, & id ipsum persuadere
 conarer, obtinere non potui, ut quidquam
 certi & fixi promitterent. Nam primo
 desperant, ad sublimitatem hujus virtutis
 pervenire se posse, & secundo non formi-
 dant fore, ut eorum incontinentia in Con-
 cilio pro merito puniatur. Ecclesia Ro-
 mana, nostra ætate, ista peccata dissimu-
 lare solet, quia ea a Sæcularibus nobis ex-
 probrantur. Tolerabilis foret excusatio,
 si malum esset occultum. Nunc vero ma-
 nifesta est infamia, nemo non de plebe lu-
 panaria digito monstrat, nomina pellicum
 & parentum ipsarum omnes norunt, con-
 spicu-*

spiciuntur nuncii, qui epistolas ad Amalphię Sæculum XI.
fas & munuscula deferunt, auditur risus A.C. 1059.
excussus, quæ secreto confabulantur, pau-
post in vulgus sparguntur. Denique tu-
mentes feminarum uteri, & infantum va-
gitus celari nequeunt. Sequitur, eos mi-
nime excusari posse, qui peccatores adeo
publicos punire debent, & dissimulant.
In peroratione Petrus Papam incitat, ut
tantorum malorum torrenti vigore Apo-
stolico se se opponat.

§. XXXIX.

Papa Apuliam Normannis concedit.

Concilio Romano soluto Nicolaus Papa *Gest. Pont.*
iter suscepit in Apuliam, rogatus a *ap. Bar.*
Normannis, qui missis Nunciis petierant, ^{1059.}
ut veniret, fideles Subditos reciperet,
& Ecclesiæ reconciliaret. Papa, post-
quam de re tanta in Synodo deliberasset,
relicta Roma Apuliam petiit, cumque in
Civitate Melphitana (*) Concilium ce-
lebraret, Normannorum præcipui con-
spectum ipsius subeuntes Ditiones S. Pe-
tri omnes, a se olim occupatas, Sacræ
Sedi restituerunt. Papa vero supplices
ab excommunicatione, qua innodati *Chron. Caff.*
erant, absolvit, & in gratiam recepit. *lib. III. c. 13.*
Porro quia Normanni in illis Italiam parti- ^{16.}
bus

(*) Est urbs diversa ab Amalphia, vid. Ant.
Pag. ad hunc annum.

Sæculum XI. bus erant potentissimi, & protegendi
A.C. 1059. Pontificibus, contra Patrimonii Roma-
næ Ecclesiæ invasores, pares, Nicolaus
Papa iis, excepta Beneventana civitate,
totam Apuliam & Calabriam concessit,
ipsique Vasallorum more fidem Pontifici
jurarunt.

In illis Actis duo Normannorum
Principes occurrunt; Richardus, cui
Papa Usumfructum Principatus Capua-
ni, quem Longobardis erectum tenebat,
confirmavit, & Robertus Guischardus,
cui Ducatus Apuliae & Calabriæ, nam
& isto potiebatur, concessit, addito jure
in Siciliam, cuius aliquam partem, pul-
sis Saracenis, jam tunc sibi subjecerat.
In prima hac Concessione Robertus Pa-
pæ in annum censum ad Festum Paschæ
perpetuo reddendum pro singulis boum
ap. Baron. jugis duodecim æris Ticinensis nummos
promittit, seque Sacrae Sedis Vasallum
profitetur (*), quod ex ejus juramento
patet. Hæc Regni Neapolitani origo
fuit.

Exinde Nicolaus Papa rebus, quæ ad
Patrimonium Beneventanum pertine-
bant, compositis, Concilioque ibidem
mense Augusto celebrato, Romam re-
diit, Normannis, ut jusserrat, se cum co-
piis

(*) Hoc jure Ecclesia Romana hodieque
gaudet.

piis sequentibus, qui Prænestinorum, Sæculum XI.
Tusculanensium & Nomentanorum, Pa- A.C. 1059.
pæ Domino suo rebellium, agris devasta-
tis, Tiberi deinde superata, territorium
Galesinum omnesque Comitis Gerardis,
insignis latronis, arces everterunt. Ita
Normanni Romam ab antiqua exiguo-
rum Dominorum tyrannide liberare cœ-
perunt.

§. XL.

Constantinus Ducas Imperator.

Inter hæc Isaacus Comnenus Imperator,
dum venationi indulget, repente ful-
gure perstrictus, de equo in terram fren- *Curopat.* ^{latus genit.}
dens & vitæ suæ nescius dejicitur. Re. p. 811.
deunte animo credidit, hanc ægritudi-
nem sibi in pœnam peccatorum suorum
immissam; ergo ut iratum Deum placar-
et, Imperium usurpatum abdicavit, &
vestem monasticam induit. Illud vero
sinceram esse pœnitentiam demonstra-
vit, quod nec Joannem fratrem, nec
Theodorum nepotem, nec tales, quem
generum habere posset, nec ullum ex
amplissima sua familia, sed Constanti-
num Ducam sibi in Solio Successorem
delegerit, quem in negotiis Orientalis
Imperii versatissimum, & rebus resti-
tuendis aptissimum judicabat. Isaacus,
postquam aliquamdiu deliberasset, intel-
ligens vim morbi sui (epilepticum fuisse
credi-

Sæculum XI. credibile est) omni arte Medicorum esse
 A.C. 1059. superiorem, Monasterium Studiense, ipsa
 Imperatricē Catharina conjugē sua hor-
 tante, ingressus est. Agebatur tunc an-
 nus 1059. postquam Isaacus annos duos
 & menses tres regnasset. In monaste-
 rio autem ne quidem duorum annorum
 spatiū totum implevit, Abbatī suo obe-
 dientissimus: quippe etiam janitoris ce-
 teraque abjecta illius domus officia hu-
 mili mente subibat. Eum toto vitæ suæ
 tempore castitatis decus singulariter
 commendasse Scriptores referunt. Ce-

Cang. famil.
 26. *p. 161.*

terum ipsius uxore Imperatricē & Ma-
 ria ejus filia quoque Institutum monasti-
 cum amplectentibus, Constantinus Du-
 cas vigesima quinta Decembris anno
 millesimo quinquagesimo nono corona-
 tur. Is annos septem & dimidium im-
 peravit.

§. XLI.

Philippus I. Rex Franciæ coronatur.

Nicolaus Papa Legatos duos in Fran-
 ciam miserat, qui eodem anno, cum
 Philippus, filius Henrici Regis primoge-
 nitus, coronaretur interfuerunt. Nem-
 pe puerum neandum septenni majorem
 Rex Pater, se vivo, ab omnibus Regem
 salutari curavit, secutus exemplum pa-
 rentis, & avi sui. Ceterum primus hic
 de tertia stirpe Rex est, cuius unctionis

Acta

Acta authentica supersunt. Unctus est au- Sæculum XI.
tem Remis Gervasii Archiepiscopi mani- A.C. 1059.
bus in Feste Pentecostes, vigesima ^{Duchesne} tertia Maji anno millesimo quinquagesimo no- to 4. p. 161.
no. Legati Papæ aderant Hugo Archiepi- tom. 9. Cons.
scopus Vesuntinus, & Hermenfridus Epi- p. 1197.
scopus Sedunensis in Vallesia. Præfules
Franci, Mainardus Archiepiscopus Seno-
nensis, & Bartholomæus Turonensis. Item
Episcopi, Heido Sueßionensis, Rotgerus
Catalaunensis, Elinandus Laudunensis,
Balduinus Noviomagensis, Frolandus Sil-
vanectensis, Isembertus Aurelianensis, Im-
bertus Parisiensis, & complures alii, tum
ex Francia, tum ex Burgundia & Aquita-
nia, viginti quatuor universi. Item Ab-
bates viginti novem & inter alios Abbas
S. Remigii Remensis, S. Benedicti ad Li-
gerim, S. Dionysii & S. Germani in Fran-
cia. Inchoata Missa, antequam Episto-
la legeretur, Gervasius Archiepiscopus
ad juvenem Principem conversus, Fidem
Catholicam ei exposuit, sciscitans, utrum
hanc crederet, & defendere vellet. Quo
annuente, allata est juramenti Formula,
quam puer septennis legit eique subscri-
psit. In ea promittebat, se Episcopis eo-
rumque Ecclesiis secundum Canones ju-
ra sua servaturum, eosque & Ecclesiæ
ex officio Regis defensurum, tum etiam
populo secundum Leges jus dicturum.

Hist. Eccles. Tom. XIV. **Yy** **Per-**

Sæculum XI. Perlectam Formulam Philippus posuit in manus Archiepiscopi Remensis, A.C. 1059. qui tenens Baculum pastoralem S. Remigii differuit; electionem Regis & consecrationem ad se pertinere, ex quo S. Remigius Clodoveum Regem baptizasset & consecrasset. Item quod per illum Baculum Hormisdas Papa Sancto Remigio hanc consecrandi Regem potestatem, & totius Galliæ Primum dederit, sibi vero & Ecclesiæ suæ eandem potestatem Victor Papa contulerit. Nempe Gervasius Pallium a Victore II. acceperat. Tunc Archiepiscopus, annuente Henrico patre, Philippum ejus filium Regem elegit. Post eum Legati Romanæ Sedis suffragium suum dederunt, quod eis honoris causa concessum, nam Papæ consensus non erat necessarius, ut in his **Actis** diserte cavetur. Tum suffragiis suis accesserunt Archiepiscopi, Episcopi, Abbates & Clerici. Deinde etiam Principes Regni, quorum primi fuere Guido Dux Aquitaniæ, Hugo filius & Delegatus Ducis Burgundiæ, Legati Balduini Comitis Flandriæ, Legati Geofridi Comitis Andegavensis, Hebertus Comes Vermanduensis, Guido Pontesiensis, Guilielmus Arvernensis, Fulco Engulensis & complures alii. Tandem viri ordinis Equestris & omnis populus uno ore ter proclamantes: *Laudamus, volumus, fiat!*

fat! Rex deinde Philippus Literas tra- Sæculum XI.
dedit, quibus Jura Ecclesiæ Remensis A.C. 1059.
confirmabantur. His subscrispsit Archi-
episcopus Remensis cum titulo Cancel-
larii Primarii, tunc enim ei Rex hanc Di-
gnitatem, quam Archiepiscopus Antecel-
foribus suis debitam affirmabat, contu-
lit. Ceterum cura Henrici Regis, filium
suum coronari jubentis, præpropera non
fuit, nam is anno sequente millesimo
sexagesimo, quarta Augusti, annos natus
quinquaginta quinque, rebus humanis
ereptus est, postquam annos viginti no-
vem Francorum Solium obtinuisset. Phi-
lippus Rex annos quadraginta novem
Francis imperavit.

§. XLII.

Gervasius Archiepiscopus Remensis.

Gervasius Archiepiscopus Remensis na- *Mariot. to. 2.*
tus erat Patre Aimone, Arcis ad Li-
gerim Domino, & Matre Hildeburga
Bellefima, sorore Avesgaudi Episcopi Ce-
nomanensis, successitque in Episcopatu-
m Avunculo suo anno millesimo trigesimo
quinto. At post aliquot annorum ipsum
Geofridus, Comes Andegavensis, Gerva-
sium in carcerem missum detinuit annis
septem, & quamvis Leo IX. Papa, ac
Concilium Remense Censurarum metu-
eum deterrere conarentur, captivum ta-
men dura non nisi conditione, qua Arce-
Y y 2 sua

Sup. I. LIX.
§. 63.

Sæculum XI. sua Ligerina cedere cogebatur, libertati
A.C. 1060. restituit. Gervasius in Normanniam ad
tom. 9. Conc. Ducem Guilielmum se recepit, donec
p. 1042. eum tandem Rex Henricus, ut faventem
 sibi haberet Præfulem, Archiepiscopatu
 Remensi, Guidonis obitu vacantem, do-
 navit. Ergo ad illam Sedem consentien-
 tibus Clericis populoque undecima Octo-
 bris, anno millesimo quinquagesimo quin-
 to, translatus est.

Quatuor extant Epistolæ Nicolai Pa-

tom. 9. Conc. pæ ad Gervasium Archiepiscopum dataæ.

p. 1091. In prima Papa significat, Archiepisco-

pum accusatum fuisse, quod Benedicto
 Antipapæ faveret. Hortatur, ut Regem
 salutaribus monitis roboraret adversus
 malos Consiliarios, qui in divisione Ec-
 clesiæ Romanæ criminum suorum impu-

sp. 2. nitatem quærebant. In alia epistola Ar-
 chiepiscopo præcipit, ut Episcopo Bello-
 vacensi Sacris interdiceret, qui Simoniæ
 ordinatus ferebatur, donec Romam veni-
 ret, in Concilio ibidem celebrando causam
 dicturus. In alia rursus monet, ut da-

pp. 3. mnum Ecclesiæ Virdunensi illatum resar-
 ciri juberet, quia illa Ecclesia speciatim
 sub Tutela Sacræ Sedis existeret.

§. XLIII.

Concilia in Galliis.

tom. 9. Conc. **E**odem anno millesimo sexagesimo Ni-
p. 1108. **colaus** Papa duo Concilia in Galliis,
 primum

primum Viennæ Feria secunda ultima **Sæculum XI.**
die Januarii, alterum Turone Feria IV. **A.C. 1060.**

prima Martii, a Legato suo Stephano **Marten.**
Presbytero Cardinale celebrari jussit. **Coll. n. p.**

Quæ de his Conciliis ad nos pervene. **224.**

runt, de verbo ad verbum eadem sunt, si
solam diem, urbis Ecclesiæque nomina
excipias. Unde conjectura est, Cano-
nes, qui iis adscribuntur, non post deli-
berationem Episcoporum conditos, sed
jam prius conscriptos a Legato Roma
fuisse allatos. Dicuntur autem ideo fa-
cti, ut vacillantes & pæne eversæ in toto
orbe terrarum Ecclesiæ præsertim in Gal-
liis confirmarentur.

Dicti Canones fuere numero decem,
quorum tres primos solum sub Titulo
Concilii Viennensis habemus. De Si-
monia autem & continentia Clericorum
in iis præcipue agitur, & ea solummodo,
quæ jam toties in hac causa & quibus-
dam aliis Disciplinæ articulis statuta fue-
rant, repetunt. Si quis Episcopus quod-
cunque ministerium Ecclesiasticum aut **Can. 2.**
Præbendam, id est, pensionem ministe-
rio annexam, alicui Simoniace conferat,
liceat Clericis repugnare, & ad Episco-
pos vicinos, ac etiam, si opus sit, ad Sa-
cram Sedem converti. Episcopi Bona
Ecclesiæ titulo Beneficii, id est Feudi, non
alienent. In fine Concilii Turonensis
decem Antistites tam Archiepiscopi,

Yy 3 quam

e. 2.

Sæculum XI. quam Episcopi interfuisse dicuntur, sed
 A.C. 1060. non est vestigium, quod Johon, qui
 se Archiepiscopum Dolensem dicebat,
 quamvis a Stephano Legato nominatim
 citatus fuerit, advenerit.

§. XLIV.

Concilium Jaccetanum.

In Hispania eodem anno millesimo sexa-
 gesimo, æra 1098. Concilio Jaccæ in
 tom. 9. Conc. Arragonia celebrato interfuisse Episcopi
 p. IIII. novem ex Ecclesiis tam citra, quam ultra
 Pirenæos positis, atque inter alios Pater-
 nus Archiepiscopus Cæsaraugustanus;
 Rex Ramirus quoque Sanctii Magni filius
 cum liberis suis & Regni Proceribus adve-
 nerat. Complura edita fuere Decreta ad
 corrigendos mores, & Disciplinam Eccle-
 siasticam restituendam, inter assiduos bel-
 lorum tumultus labefactatam. Abrogato
 ritu precandi Gothicō, Romanus est intro-
 ductus, & translata Jaccam Episcopalis Se-
 des, quæ Oscæ prius fuerat, quia hæc ci-
 vitas sub potestate Infidelium gemebat,
 ea tamen conditione, ut si aliquando ab
 impiorum Dominatu eriperetur, Jaccetana
 Sedes Oscensi subjiceretur. Ex eo
 tempore Episcopi Jaccetani dici coepe-
 runt, qui prius Episcopi Arragoniæ ap-
 pellaabantur

§. XLV.

§. XLV.

Sæculum XI.

A.C. 1060.

Aldredus Archiepiscopus Eboracensis.

In Anglia Quinsino Archiepiscopo Eboracensi defuncto, vigesima secunda Decembris, anno millesimo sexagesimo, Aldredus Episcopus Vigorniensis data pecunia effecit, ut mortuo subrogaretur. Is primum monachus Vintoniensis, deinde Abbas Tavestonensis, anno millesimo quadragesimo sexto, Livingio Episcopo Vigorniensi successit, & post annorum decem lapsum Episcopatum Herfordensem sibi conferri obtinuit. Verum illud *Malmesb.* quidem, quod hanc Ecclesiam amore Archiepiscopatus Eboracensis dimiserit, sed *Pontif.lib. 2: p. 271.* Vigorniensem servavit, & simplicitati Eduardi Regis illudens eidem, id sibi lice re, adductis Antecessorum suorum exemplis & consuetudine, persuasit. Deinde Rege consentiente Romam profectus est, *vit. S. Vulst.* Episcopos duos Gisoneum Velinensem, & *Sæc. 6. Ben.* Gualterium Herfordensem, tum etiam *p. 2. p. 847.* *Roger. An-* Tostinum, Comitem Nordhumbriæ, Goduni filium, & Regi Eduardo affinitate proxima junctum, itineris socios habens. Ubi Romam pervenerunt, Nicolaus Papa Comitem, perbenigne exceptum, sibi Concilium contra Simoniacos celebranti proximum considere præcepit. Aliis duobus Episcopis concessit, quæ petebant, nimirum, ut ego conjicio, Dignitatem

Yy 4

Sæcūlū XI. tatem ambobus confirmavit, quod non
 A.C. 1060. omnino scientiarum rudes, nec Simonia
 rei essent. Aldredum vero propriis re-
 sponsis convictum, quod Simoniacus es-
 set, & stupidi ingenii homo, omni Digni-
 tate eo magis exuit, quod Episcopatum Vi-
 gorniensem pertinaciter nolle dimit-
 tere.

Ecce vero, cum domum remeaturi
 Ep. §. 39. iter faciunt, grassatores, Duce Galesino
 Comite, in incautos irruunt, omniaque,
 solis vestibus, quibus tegebantur, exce-
 ptis, rapiunt. Illi Romam repetunt, ubi
 ad mendicitatem redacti, paulo ante di-
 vites, omnium commiserationem move-
 runt. At Tostinus Comes linguae non
 temperabat, & acriter cum Papa jurga-
 batur; ejus excommunicationem frustra
 a nationibus remotis timeri, dum eam
 fures non procul positi riderent. Nisi
 raptiores ad omnia, quæ sibi abstulerant,
 restituenda compelleret, non dubitatu-
 rum se, quin Papa latrociniij hujus vel
 conscius esset, vel auctor, quod ubi Rex
 Angliæ comperisset, tributum S. Petro
 denegaturum esse. Romani his commi-
 nationibus perterfacti Papam impule-
 runt, ut Aldredo Archiepiscopatum con-
 cederet & Pallium; neutquam enim
 crudelitatis notam effugiturum Pontifi-
 cem, si virum non Dignitatibus modo
 privatum, sed etiam rebus suis omnibus
 spolia-

spoliatum remitteret. Dedit id Roma- Sæculum XI.
A.C. 1061.
norum precibus Papa, ea addita condi-
tione, ut Aldredus Episcopatu Vigor-
niensi se abdicaret, & alias Episcopus ibi
ordinaretur. Ita Nicolaus Anglos mu-
neribus cumulatos, ut spoliatis solatum
suggeret, dimisit, & Legatos, qui man-
data sua effectui dari curarent, sequi
jussit.

§. XLVI.

*Nicolai II. obitus. Alexander II.
Papa.*

Nicolaus II. Papa naturæ debitum sol- Papebr. co-
vit Florentiæ, exeunte mense Junio nat.
anno millesimo sexagesimo primo sepul-
tusque est in Ecclesia S. Reparatæ; nam
Sedem Florentinam semper cum Roma-
na servavit, in qua annis duobus & quin-
que ferme mensibus sedit. Refert Pe-
trus Damiani, testimonio nixus Mainar-
di Episcopi S. Rufinæ, Nicolaum nullo
die omisso pedes duodecim pauperum
lavare, & quod si id cum luce diei fieri
negotia non permisissent, eum noctu-
pium officium inopibus exhibuisse.

At Romani de electione Successionis Chron. Cass.
infelici schismate dividebantur. Cum lib. III. c. 21.
que in Germaniam ad Henricum Regem Contin. Her-
man. a. 1061.
adhuc puerum matremque ipsius Impe-
ratricem Agnetem Stephanum Presby-
terum Cardinalem, cum epistolis nomi-

Yy 5 ne

Sæculum XI. ne S. Sedis scriptis, Legatum mississent,
 A.C. 1061. ei in conspectum Principum venire non
Discept. Sy- licuit, sed re infecta & clausas referens
nod. Pet. literas Romam rediit. Tandem post-
Dam. opusc. quam Sacra Sedes tres menses vacasset,
 IV.

Hildebrandus Archidiaconus, Cardina-
 libus & nobilissimis Romanorum ad de-
 liberationem convocatis, decrevit, re-
 sponsum ab aula Regia non amplius esse
 expectandum, ne interea seditio invale-
 sceret, & Anselmum, filium Anselmi ci-
 vis Mediolanensis, Episcopum Lucensem,
 Papam eligi (*) curavit, Alexandrum II.
 appellatum, cuius electionem Regi Hen-
 rico non ingratam fore, quia ipsi familia-
 ris erat, confidebant. Desiderius quo-
 que Cardinalis Abbas montis Cassini
 cum Roberto Guischardo, Apuliæ Prin-
 cipe, Romam venerant, Papam legitime
 diligentibus præsidio futuri, ad quod Ro-
 bertus juramento se obligaverat. Ale-
 xander corona Pontificali in Dominica,
 die trigesima Septembris, anno millesimo
 sexagesimo primo, redimitus Romanæ Ec-
 clesiæ

(*) Jam tertium ex Antecessoribus suis Hil-
 debrandus in Sacra Sede collocat. Quocum
 aliquando S. Petrus Dam. sequenti Distycho sim-
 pliciter & innocenter lusit: Card. Bar. ad h. ann.

Papam rite colo, sed te prostratus adoro:
 Tu facis hunc Dominum, te facit ipse
 Deum!

cent,
non
rens
ost-
let,
ina-
de-
re-
esse
ale-
ci-
em,
II.
en-
ia-
no-
ini
in-
ne
o-
de-
ra,
no
c-
iæ
il-
m-
z-
e
ent
clesiae annos undecim & dimidium præ. Sæculum XI.
fuit.

A.C. 1061.

§. XLVII.

Cadalous Antipapa.

Illa tempestate Italiæ Regno moderaba- *Gest. Pont.*
tur Guido Parmensis, vir majorum *ap. Baron.*
ceris inclytus, ab Imperatrice Cancellaria- *an. 1061.*
rius creatus, quo auctore Episcopi Lon- *1062.*
gobardiæ, plerique Simoniæ & luxuriæ
vitiis notati, cum magna multitudine
Clericorum iisdem morbis laborantium,
congregati, statuerunt, nullum alium Pa-
pam, quam in Paradiso Italiæ (hoc nomi-
ne Longobardiam indicabant) natum re-
cipere, & denique non alium, nisi virum,
qui ipsorum fragilitati indulgeret. Tum
ut cogitata exequerentur, aliqui eorum
superatis Alpibus coronam juveni Regi
deferunt, atque in conspectum matris
ipsius, Imperatricis, admissi ei suggerunt,
Henrico filio Dignitatem Patricii, quam
Imperator ejus parens habuisset, jure esse
conferendam. Simulque rogant semi-
nam, ut Papam eligi curaret, affirman-
tes, Nicolaum II. sancivisse, ut deinceps
nemo legitimus Pontifex haberetur, nisi
quem Cardinales elegissent, & cuius ele-
ctionem consensus Regis confirmasset.

His Legatis in Regia versantibus,
Conventus, seu Comitia generalia Basiliæ
aguntur, in quibus, Italiæ, id est,
Longo-

Sæculum XI. Longobardiæ, Episcopis præsentibus, Rex
A.C. 1061. iterum coronatur, & Patricius Romanorum appellatur. Postquam vero allatum est nuncium, Anselimum Lucensem Papam electum fuisse & coronatum, non expectato Imperatoris consensu, Imperatrix & purpurati, quos a consiliis habebat, rati, id sua contumelia factum, Cadalum seu Cadaloum, Episcopum Parmensem, Papam, quem Honorium II. dixerunt, eligi curant; quæ electio in Festo SS. Simonis & Judæ vigesima octava Octobris ab Episcopis Vercellensi & Placentino, publicis Concubinariis, peracta. (*)

Sed & Cadalous concubinatus &
Lib. I. ep. 20. moniæ vitio infectus, a Petro Damiani in epistola post aliquod temporis spatium ad eum data, acerbe increpatur. In exordio memorem esse jubet, Ecclesiam Romanam ipsi saepius in tribus Conciliis Ticinensi, Mantuano, Florentino ignoruisse & pepercisse. *Quo pacto ergo, inquit, præsumpsisti, vel acquiescere potuisti,*

(*) S. Petri Damiani de his duobus in sua epistola verba sunt: *Multum sane lætiticat, quod hujusmodi te Pontifices elegerunt, Placentinus videlicet & Vercelinus, qui nimirum multum petulci & proletarii, sicut norunt disputare de specie seminarum, sic utinam potuissent in eligendo Pontifice perspicax habere judicium. &c.*

sti, ignorante Romana Ecclesia Romanum Sæculum XI.
te Episcopum eligi, ut de Senatu, Clericis A.C. 1061.
inferioribus, populoque nihil dicam? Quid
vero tibi videtur de Episcopis Cardinali-
bus, quorum in eligendo Pontifice præci-
puæ partes sunt, & qui aliis prærogativis
non modo quorumlibet Episcoporum, sed
& Patriarcharum atque Primatum jura S. Petri Da-
transcendunt? (*) Deinde Mitram & ru- miani Epi-
beam Cappam Dignitatis Papalis esse in- stola ad An-
tipapam.
dicia dicit, & subjungit, Papam eligi
oportere primo ab Episcopis Cardinali-
bus, ita ut secundo loco Clerici, & tertio
loco populus consentiant. Rem deinde
suspendi debere, donec Rex consulatur,
nisi urgens periculum consecrationem
differri prohibeat.

Tum ad crimina Cadalo oratione
conversa, bucusque, inquit, *Præbendarum*
Ecclesiarumve damnanda tua commercia,
aliaque longe turpiora, quæ proferre eru-
bescimus, in tuo tantum narrabantur op-
pidulo; nunc vero omnis conditionis ho-
minibus in toto Regno confabulandi ma-
teriam

(*) Primi Cardinales delecti fuere Episcopi,
& procul dubio ideo, quia Episcopi erant. Ce-
terum Cardinales auctoritatem & potestatem
suam ex solis Summi Pontificis arbitrio habent,
Episcopi vero eam a Spiritu Sancto, teste S.
Paulo Act. Apost. cap. 20. salva Sacrae Sedis præ-
rogativa, acceperunt.

Sæculum XI. teriam tua infamia præbet. Si ego in os
A.C. 1062. tibi tua flagitia objicerem, cum illa Cælo
 terraque testibus commiseris, negare non
 posses, & protinus emendationem promit-
 teres, quod omnes faciunt, qui Dignita-
 tum culmina ambiunt, & conscientia ma-
 lorum facinorum remordente anguntur.
 Sed talibus ipsa celsitudo pejus peccandi
 occasio fit. Petrus Damiani suæ Decla-
 mationi pro Epilogo subjungit carmen,
 comminationibus plenum, cuius ultimus
 versus est: *Non ego te fallo, cæpto mo-
 rieris in anno.* At istud Vaticinium non
 comprobavit eventus. (*)

Interea Cadalous magna vi auri in-
 Gest. Post structus, & copiis auctus, decima quar-
 ap. Baron. ta Aprilis, anno millesimo sexagesimo se-
 cundo, ad portas Urbis omnibus impro-
 visus exercitum admovet. Favebant
 multi intus, præsertim Civitatis Roma-
 næ Centuriones, quos largitionibus sibi
 devinxerat. Castra posuerat in prato
 Neronis prope Vaticanum, & primo præ-
 lio commisso, edita magna Romanorum
 strage victor extitit. Cum vero haud
 diu

(*) Hic Cardinalis Baronius: Quod autem
 pertinet ad pronunciatum de exitu ejusdem va-
 ticingium, alibi ipse declarat, non de vitæ præ-
 sentis exitu intellexisse, sed ejus Depositione,
 cum esse desineret, quod affectabat, Summus
 Pontifex, in Concilio condemnandus.

diu post Godefridus Dux Hetruriæ adve- Sæculum XI.
 nisset, Cadalao usque adeo accisæ sunt A.C. 1062.
 vires, ut ne ipse quidem sine precibus &
 largissimis donis in hostes sparsis effuge-
 re potuerit. Ergo Parmam revertitur,
 ne cum tamen Romæ potiundæ spe ab-
 jecta. Tunc Petrus Damiani altera epi-
 stola ad eum data objurgavit, quod Ec-
 clesiam propriam pessum daret, ut rape-
 ret alienam, quod poneret fiduciam in
 thesauris, & Romanos, quorum patrem
 se se jactaret, ferro perimeret.

lib. I. ep.

§. XLVIII.

S. Anno Archiepiscopus Coloniensis.

In Germania Henricus Rex, Festo Re- *Cont. Herm.*
surrectionis Ultrajecti cum matre Im- *Lamb. an.*
 peratrice celebrato, haud diu post ab ea *1062.*
 avellitur. Namque Imperii Proceres in-
 vidia urebat, quod Agneta jubente Hen-
 ricus Episcopus Augustanus præcipue
 Regni negotia administraret; in suspi-
 cionem pudicitia quoque inducebatur
 Imperatrix ob frequentiorem cum illo
 Præfule consuetudinem. Itaque Anno
 Archiepiscopus Coloniensis, consentien-
 tibus non nullis aliis, Regem juvenem,
 tunc decennem cum S. Lancea & orna-
 tu Cæsareo Coloniam abducit.

Annonem tunc temporis Archiepi- *vit. S. Anno*
scopum Coloniensem, quippe hanc Ec- *ap. Sur. 4.*
clesiam jam annis sex regebat, in supe- *Dec.*
riore

Sæculum XI. riore Germania mediocris fortunæ, sed
 A.C. 1062. honestis parentibus natum, avunculus,
 Lamb. ann. Canonicus Bambergensis, ad eam Eccle-
 1075. p. 239. siam deduxerat, ubi literarum studiis
 &c.

tanto profectu incubuit, ut dignus habi-
 tus fuerit, qui Scholæ ejusdem Eccle-
 siæ præficeretur. Cum viri fama usque
 ad Imperatorem Henricum Nigrum per-
 venisset, ille ad se vocatum Annonem
 inter omnes aulæ Clericos carissimum
 habuit, eique Præposituram Goslarien-
 sem, quæ clientum felicissimis dari sole-
 bat, contulit. Anno amicitiam Princi-
 pis, & bonorum omnium, solis meritis
 suis, doctrina, amore Justitiæ, & liberta-
 te, qua eam tuebatur, sibi conciliabat.
 Multæ etiam corporis dotes eum com-
 mendabant, justa statura, optimus vul-
 tus, & eloquentia singularis. Cibo &
 somno, ubi necessarium urgebat nego-
 tium, carere poterat, præterea ad omne
 virtutis genus pronissimus.

Hermanno II. Archiepiscopo Colo-
 niensi ad meliorem vitam translato, Im-
 perator Successorem delegit Annonem,
 eique Virgam & annulum Pastoralem
 contulit; sed non defuere Coloniæ, qui
 refragarentur, quod dicerent, non dece-
 re virum mediocri loco natum Cathe-
 dram occupare, in qua Bruno Ottonis
 Imperatoris frater sedisset. Vicit tamen
 Imperatoris constantia, & Anno in Do-
 minicæ

Annonis
 Sanctitas.

minica die tertia Martii, anno millesimo Sæculum XI.
 quinquagesimo sexto solemini ritu con- A.C. 1062.
 secratus est. Non errasse in hac electio- *Herm. &
 ne Imperatorem Annonis vita demon- *Lambert.*
 stravit, qui brevi tempore inter omnes
 Regni Proceres tantum virtutibus, quan- Annonis
 tum Dignitate eminuit. Ecclesiæ pari- *Sanctitas.*
 ter & Reipublicæ amantissimus non mi-
 nore fulgore, quam quisquam alias Ante-
 cessorum suorum Sedem Coloniensem il-
 lustravit. Quamvis enim externa non
 omitteret, non minore zelo exercitiis
 Spiritualibus incumbebat. Frequenter
 jejunabat, plerasque noctes orando
 transigebat, Ecclesiæ nudis pedibus, uni-
 co famulo vestigia Domini sequente, adi-
 bat. Eleemosynas large distribuebat, in
 Clericos quoque, monachos, & peregri-
 nos munificus. Nullam in sua Diœcesi
 præteriit congregationem piam, quam
 non datis fundis, pensionibus annuis,
 aut reparatis ædificiis sibi devinxisset,
 omniumque testimonio nullus Antecef-
 forum ejus, ex quo Ecclesia Coloniensis
 fundata fuisset, eam Sedem vel tantis op-
 bus auxit, vel tanto splendore decoravit.*

Justitiam subditis reddebat recto cor-
 de; cum ad populum diceret tanta elo-
 quentiæ vi pollebat, ut ex obstinatissimis
 peccatoribus lacrymas eliceret; ipso in
 Cathedra perorante Ecclesia pœnitent-
 ium gemitibus & fletibus resonabat.

Hist. Eccles. Tom. XIV. Zz Co-

Sæculum XI. Coloniæ Anno duo Monasteria Canoni-

A.C. 1062.

corum, & in diversis locis tria Cænobia monachorum, quorum celeberrimum Si-

gebergense fuit, fundavit, quia vero Di-

sciplinam in tota Germania relaxatam

summo dolore cernebat, angebatur, ne

tanti sumptus, quos faciebat, sine utili-

Sup. 1. LIX. tate impenderentur. Cum Romam Rei-

§. 21.

publicæ causa iter faceret, atque ad Mo-

nasterium Fructuariense in Longobardia

situm divertisset, miratus, Regulam a

Monachis Religiose servari, non nullos

inde evocatos Sigebergam deduxit. Ejus

exemplum secuti alii in Germania Epi-

scopi pleraque monasteria, adscitis ex

Cænobiis Gorziensi, Cluniacensi, Sige-

bergensi, aliisque locis, alumnis refor-

marunt. Ipse vero Monachos suos Si-

gebergenses usque adeo reverebatur, ut

iis velut Magistris suis obsequeretur, suis

manibus ministraret, & quotiescumque

cum ipsis versaretur, silentium ceteras-

que Regularium cœtum consetudines

solicite servaret. Talis fuit Anno Ar-

chiepiscopus Coloniensis. Postquam ve-

ro Regis Henrici pueritiam moderari,

consentientibus Imperii Optimatibus,

Gest. Pont. cœpit, munus Cancellarii in Italia Gui-

berto Parmensi ademptum Gregorio Epi-

Opusc. IV. scopo Vercellensi (*) dedit, & Conci-

lium

(*) Is verisimiliter prioris Episcopi, qui An-

tipapam creavit, depositi Successor fuit

lium Osboriæ (*) in Saxonia, ubi Cada- Sæculum XI.
 lous depositus fuit, celebrari curavit. A.C. 1062.
 Petrus Damiani comperto, quod Episco- tom. 9. Cone.
 pi propediem ad Synodum commigratu- p. 1156.
 ri essent, Defensionem Alexandri II. Pa-
 pæ in se suscepit, edito Dialogo, in quo
 Regis Henrici Causidicum, & Ecclesiæ
 Romanæ Procuratorem in Concilio, quo
 conjectura est Scriptum hoc missum fu-
 isse, loquentes inducit. Summam da-
 mus.

§. XLIX.

Disputatio Synodalis Petri Damiani.

Regius Advocatus: *Papam in Sacram*
Sedem evexit ignorante Rege, non
sine contemptu Regiæ Majestatis. Nam
secundum Canonum auctoritatem illorum
est Pontificem eligere, quorum deinde est
electo obedire. Sed Rex, qui Populi Ro-
mani caput est, Papæ obedire tenetur, er-
go constat, nisi Romani Regis consensus
accederit, Romani Pontificis electionem
non esse perfectam. Defensor Romanæ
Ecclesiæ: Ergo neque S. Stephanus, nec S.
Cornelius, non S. Clemens, non ipse Beatus
Petrus Papali nomine digni erant, quia ab
illorum temporum Imperatoribus electi
non sunt? Advocatus: Imperatores illi
erant Gentiles; ceterum Christiani Prin-
 Zz 2 cipes

(*) Hic locus hodie ignoratur.

Sæculum XI. cipes semper Romanos elegere Pontifices.
A.C. 1062. Defensor: *Percurre mecum Ecclesiastica antiquitatis Historias; per paucos invies, in quorum electione Principum accersit consensus.*

Tunc commemorat plerosque Pontifices a Damaso Papa usque ad S. Gregorii tempora, & Imperatores ejusdem ætatis, affirmatque eorum consensum in electione Pontificum non fuisse requisitum. Hisque subjungit: *Quod autem in electione Beati Gregorii legitur Mauritus Imperator assensum præbuisse, sicut pauci alii Principes, cum Pontifices eligerentur, hoc dictavit perturbatio temporum, & tempestas horrenda bellorum.*

Deinde Donationem Constantini, quam tunc nemo impugnabat, in medium afferit. Advocatus: *Verumtamen negare non potes, quod Imperator Henricus pater Domini mei Regis factus sit Patricius Romanorum, & primas partes in electione Summi Pontificis ab ipsis acceperit. Huc etiam, quod præstantius est, accedit, Nicolaum Papam hoc privilegium Domino meo*

Sup. §.30. *Regi, quod paterno jure habebat, concessisse, & Synodali Decreto confirmasse. Quo igitur pacto Regia Majestas Domini mei hanc prærogativam amisit?* Defensor: *Hoc privilegium Regis nostri ipsi quoque defendimus, & ut semper plenum illibatumque possideat, optamus. Quid autem mali fecit Romana Ecclesia, si filio suo*

suo adbuc puerō, & tutela egente, ipsa ^{Sæculum XI.}
Tutoris officium subiit? quis nescit, quod A.C. 1062.
Sacerdotem eligere puer ignorat? acce-
dit, quod non nunquam ob varietatem
temporum mutandus sit rerum ordo.
Tunc enim quando Pontificem Romana si-
bi præfecit Ecclesia; tantæ simultatis fo-
mes in seditiones cives accenderat, tantus
livor & odium tumultuantum, civium
corda turbaverat, ut si responsum a Re-
ge vastis terrarum spatiis remoto expe-
tassemus, populi furor in mutua vulnera
& cædes prorupisset.

Advocatus: Dicitis, quod breve tem-
poris spatum non permiserit consensum
Regis expectare. Quod est frivolum, con-
stat enim, tres plus minus menses effluxisse,
ex quo Nicolaus Papa occubuit, usque ad
Calendas Octobris, cum iste successit. De-
fensor: Ecce compellis me ad proferendum
publice, quod, ut Palatio Imperiali parce-
rem, silentio involvere decreveram. Nam
vos, aulae Regiae Rectores, cum quibusdam
Germanicæ Episcopis Concilium celebra- Dialogus Pe-
tis, in quo Papam, & omnia, quæ ipse tri Damiani.
decreverat, damnastis, atque ex conse-
quenti etiam privilegium, quod Regi con-
cesserat. Sed absit a nobis, ut, propter
cujuscunque insolentiam, Rex qui innocens
est, & quem Auctore Deo ad Imperiale fa-
stigium per venturum speramus, rem sui
juris amittere velimus. Ut vero totam

Zz 3 cala-

Sæculum XI. calamitatis nostræ percurramus Histo-
 A.C. 1062. riam; Stephanus Cardinalis Presbyter,
 vir gravis & omnibus ob merita maxima
 conspicuus, ad aulam Regiam cum episo-
 lis Apostolicis missus, aulæ Rectoribus cum
 arcentibus, in conspectum Principis Ma-
 trisve ejus non potuit penetrare, sed per
 quinque fere dies, ad Beati Petri & Apo-
 stolicæ Sedis injuriam, præ foribus man-
 sit exclusus. Quod ille, utpote vir pa-
 tiens, æquo animo tulit, Legati autem offi-
 cium implere non potuit; unde cum lite-
 ris clausis & signatis domum remeavit,
 quia eum aulicorum temeritas Regem adi-
 re non permisit. Hunc vero reatum nec
 Imperatrici matri, nec Regi filio adscri-
 bimus; eum ætatis infirmitas, illam sexus
 imbecillitas excusat. Sed omissis ceteris,
 cur tandem ignorantie Roma Romanum
 Pontificem eligere ausi estis? Advoca-
 tus: Jam diu Gerardus Comes, aliqui
 Romani, quos inter numerabatur Abbas
 Monasterii, quod dicitur Clivus Scauri,
 instabant, ut Papam eligeremus. Non
 ergo, ut asseris, ignorantie Roma, electio
 peracta est. Defensor: Bellissime in rem
 meam facis, dum fateris, quod cum Ge-
 rardo, viro sub anathemate constituto,
 communicaveritis. Nam ut de Abate
 & aliis interim sileamus, Gerardus ex-
 communicatus fuit ab omnibus ferme Pon-
 tificibus, quicunque Romanæ Ecclesiæ ejus
 tempo-

temporibus præfuerunt. Demum, paulo Sæculum XI.
 antequam moveretur, iterum anathemati- A. C. 1062.
 zatus est ob injuriam atrocissimam illa- Sup. §. 44.
 tam cuidam Comiti Anglo, & Archiepi-
 scopo, quos a Beati Petri liminibus re-
 deuentes invasit, spoliavit, & mille Pa-
 piensis monetæ libras rapuit. Ideo igitur
 in plena Synodo, Papa Nicolao præsidente,
 excommunicatus est, & extinctis lumina-
 ribus sub perpetuo anathemate condemna-
 tus. An talen hominem decebat Ecclesiæ
 Romanæ Caput præfiscere? an dignum fuit,
 ut hostis Ecclesiæ infenissimus, qui eam
 feraliter persecutus fuerat, Summum ejus-
 dem Ecclesiæ Pontificem eligeret? An non
 ille potius Legitimus Papa est, quem Car-
 dinales Episcopi unanimi voce elegerunt,
 Clerici populusque exoptaverunt, non ab
 extremis terris advocatum, sed Romanum?
 Porro ut charitatem in Regem profitere-
 mur, bunc aliis dignis, qui in gremio Ec-
 clesiæ Romanæ existebant, prætulimus,
 Regis Domesticum & familiarem.

His auditis Advocatus Regis Henrici
 se acquiescere profitetur; sed memine-
 rit Lector, eum a Petro Damiani loquen-
 tem induci. In peroratione Petrus hor-
 tatur tam Regios, quam Sacræ Sedis Mi-
 nistros, ut in fovenda inter Sacerdotium
 & Imperium concordia conspirent, at-
 que ita Genus Humanum ab his Supre-
 mis Potestatibus gubernatum nunquam

Zz 4 dissent-

Sæculum XI. dissensionibus dividatur. Altera alteram
 A.C. 1062. stabilit. Pontifex, ubi opus erit, de-
 linquentes Principis Legibus coerceat,
 & Rex cum Episcopis suis de iis, quæ
 ad animarum salutem spectant, secun-
 dum Canones decernat. Papa tanquam
 Parens paterno semper jure emineat,
 Rex unicus & dilectissimus filius in amo-
 ris illius amplexibus requiescat, ac gemit-
 no utriusque studio Christianæ Religio-
 nis Disciplina resforeat.

Opusc. XVIII.
 c. 8.

Quid hoc Petri Damiani dialogo
 actum fuerit nescimus, sed ex aliis ipsius
 Scriptis discimus, Cadaloum primo an-
 no, quo electus fuerat, & in Vigilia SS.
 Simonis, & Judæ, id est, vigesima octa-
 va Octobris, anno millesimo sexagesimo
 secundo, ab omnibus Episcopis Germa-
 niaæ & Italiæ præsente Rege damnatum
 fuisse & depositum. Hoc facto putabat
 Petrus salvari posse vaticinium suum,
 quod confidenter ediderat, hoc ipso an-
 no moritum esse Cadaloum, dicens,
 quod dignitati suæ & honori mortuus
 esset.

§. L.

Alia Petri Damiani Scripta.

Petrus Damiani ab Episcopatus onere
 liberatum se arbitrabatur, ex quo
 primum sub Pontificatu Nicolai II. ite-
 rumque Sedente Alexandro II. tanto mu-
 neri

neri renunciasset, atque exinde in suis Sæculum XI.
epistolis monachum se vocitabat. Haud A.C. 1062.
diu postquam secessisset, ad Episcopos
Cardinales prolixam dedit Epistolam, in
qua præsumens, eos in Conciliis Judices
esse & Papæ Consiliarios, (*) hortatur ad
fugam avaritiæ. Dicit, non solum mu-

ZZ 5 nera

*Opus c.
XXXI.*

(*) Cardinales tam intra, quam extra Con-
cilium Summi Pontificis Consiliarios esse con-
stat. Episcopos vero non Consiliarios solum,
sed etiam in Ecclesia Judices esse, illustrissimum
habemus Testimonium Sanctissimi Patris Nostri,
Beatæ memoriæ, Benedicti XIV. de Synod.
Diœces. Lib. XIII. Cap. II. num. 2. *Canonici au-*
tem ad Diœcesanam Synodum vocantur tan-
quam meri Episcopi Consiliarii, non vero, ut
Judicis partes ibidem assumant: quapropter
non debent Synodo subscribere, ne videantur
sibi censoriam & Judiciariam usurpare pote-
statem, quam ex Subscriptione inferri animad-
vertit laudatus Canus Loc. Theol. lib. 5. cap. 5.
p. 154. Patavinæ Edit. anno 1714. inquiens,
Consiliarii, qui non sunt simul Judices, non so-
lent Judicio sententiæque subscribere. At in Sy-
nodali Sententia (loquitur de Concilio Gene-
rali) non Pontificis solum, sed ceterorum Episco-
porum Subscriptiones adponuntur. Sunt igit-
ur sine dubio Judices. Hæc Benedictus XIV.
ex Melchiore Cano. At mihi irrepit error per
oscitantiam in Nota tom. I. pag. 83. ubi non le-
gendum: illa verba ex Patavino, sed ex Mel-
chiore Cano Patavinæ Editionis.

Sæculum XI. nera clientum non esse captanda, sed
A.C. 1062. etiam sponte oblata rejicienda esse, quod

etiam ista animum Judicum erga eos, a
quibus accipiunt, plus æquo faventem
reddant. Multis deinde de avaritia dis-
serit, quæ omnes virtutes corruptit, &
omnia bona opera pervertit. *Etsi ava-
rus, inquit, Ecclesiæ aedificet, Verbum
Dei prædicet, dissidentes reconciliat, va-
cillantes in Fide confirmat, Sacrificia quo-
tidie offerat, a Sæcularibus negotiis ab-
stineat, quamdiu avaritia animum ejus
occupat, nulla virtutum in eo genuina est
& sincera.*

c. 3. Tum inferius: *Simoniæ rei sunt, non
solum Sacros Ordines vendentes, aut emen-
tes, sed etiam, qui pro sententia in Conci-
lio ferenda pretium accipiunt. Non ta-
men eum, qui pecuniam dat, ut quod ju-
stum est obtineat, damnare ausim. Vidi*

c. 4. *ego, subjungit, Fratrum nostrorum ali-
quem non parum lœtari, quod dies incloan-
do Concilio præstituta appropinquaret,
quasi tempus opimæ messis aut dulcissimæ
vindemiæ adveniret. Habebat enim sub-
ornatos homines, qui ipsi a clientibus pro-
missam pecuniam comportarent. Et in-
fra: Qui dona accepit, contra benefacto-
rem suum causam dicere non audet, & si
etiam finito judicio acceperit, saltem in
futurum libertatem suam venumdedit.*

Rur.

Rursus: Non ideo avari homines di- Sæculum XI.
 vitiis inhiant, ut naturæ necessitati sub- A.C. 1062.
 veniant, sed ut pelves & pateræ, lautitiis
 cumulatæ, aromata Indica redoleant, &
 vinum melle conditum in vasis crystallinis
 rutilet. Ut ubicunque pedem intulerint,
 protinus parietes & pavimentum conclavi- Luxus Cleri-
 um pretiosis tapetibus & sellæ velami- corum.
 nibus holosericis vestiantur. Tumidorum
 istorum famuli servitia partiuntur: ali-
 qui reverentissime adstant, quemlibet Do-
 minorum nutum attente præstolantes, alii
 currunt, ut iussa capessant. Eorum leæti
 magnificentius quam in Ecclesia Altaria
 nitent, vilescit purpura, pannis diverso-
 rum colorum decorantur. Lana agnorum
 vilipenditur, & pelles mustellarum, aut
 vellera pontica peregrino ex orbe advebi
 jubentur. Ut nihil dicam de Cappis au-
 ro & gemmis tumentibus, de Baculis auro
 penitus coniectis, & annulis, in quibus
 uniones enormis magnitudinis fulgent.

Petrus Damiani iterum Episcoporum fastum & Romanæ Curiæ vicia carpit, in quodam Apologetico, quo se Episcopatum prudenter fugere contendit. O tem- Opusc. XX.

pora! o mores! inquit, jam modestum esse, sensus custodire, severitatem & gravitatem Sacerdotalem servare non amplius li-
 cet. Ego ipse, cum saepe ad vos veni (sermo ad Pontificem & Hildebrandum diri-
 gitur) quam multa dissolute fieri notavi!
 vix

6.7.

Sæculum XI. vix bene accesseris, audies sexcentas cavil-

A.C. 1062.

lationes, facetias, jocos, quæstiones innu-

meras, verba otiosa. Videas animos effu-

Lusus La-
trunculo-
rum.

sos in curas non necessarias, quibus devotio

extinguitur, & bonum exemplum proximi-

mis debitum corrumpitur. Si vero cum

dissolutis dissoluti non sumus, homines Sto-

corum more asperi & inhumani audimus.

Cetera his turpiora commemorare eru-

besco, venandi studium, aucupium, accipi-

tres, furorem alearum vel latrunculorum

lusu optimas horas perdendi, quæ ex Epi-

scopo Scurram faciunt. Quadam die cum

Episcopo Florentino iter mibi facienti ali-

quis nunciavit, ipsum latrunculis ludere.

Ingemui, & deinde tempus opportunum

naetus monui, quam male conveniat Epi-

scopo bujusmodi recreatione tempus falle-

re, viro, cuius manus Corpus Domini No-

stri offerunt, & quem lingua Mediatorem

inter Deum & hominem constituit, etsi

illud silentio præterirem, quod Canones

Episcopis omni lusu interdicant. Re-

spondit Episcopus, solas aleas fuisse pro-

hibitas; at ego probavi, de omni ludorum

genere illud Decretum esse accipendum.

Ille se errasse confessus me rogavit, ut sibi

injungerem pænitentiam. Præscripsi, ut

ter Psalterium recitaret, pedes duodecim

pauperum ablueret, & singulis denariorum

daret, quo peccatum & lingua & manibus

commisum deleret.

In

In alio Scripto Petrus Damiani da- Sæculum XI.
 mnat modum, quo aliqui ad Episcopa- A.C. 1062.
 tum tendebant, videlicet aulas Princi-
 pum sectando. Ecclesiam relinquunt, Opus. c. 1.
 ait, quia in Ecclesia dominari cupiunt, & XXII.
 quasi Laici fiunt, ut ad Episcopatum per-
 veniant. Ego vero affirmare non dubito,
 tales in omni genere Simoniæ reos esse.
 Nam pecuniam pro acquirendis Dignita-
 tibus Ecclesiasticis dant, cum ingentes
 sumtus in itinera & uestes pretiosissimas Simoniæ va-
 faciunt. Ponamus duos Clericos, quibus ria genera.
 singulis centum libræ denariorum in æra-
 rio sunt. Unus ad Regiam proficiscitur
 ibique sensim expendit, quæ prius college-
 rat. Alter domi manet, & pecuniam
 servat. Jam si una die Episcopatus utri-
 que conferantur, hic tota pecunia simul
 data Dignitatem emit, & alter quidem
 nihil novi dat, quia longo tempore in aula
 serviit. Quæso! uter caro magis Epi-
 scopatum emit? an non magis ille, cui
 præter suam pecuniam Dignitas Episco-
 palis maximo labore stetit, quam alter,
 qui præter pecuniam nihil dedit?

Si spectemus duas alias Simoniæ spe-
 cies, nempe quæ per linguam & obsequia
 præstata vel præstanta committitur, evi-
 denter constat, Clericos aulicos utroque
 modo peccare. His enim antiquius nihil
 est quam Principi adulari, ejusdem pro-
 pensiones & indolem explorare, nutibus
 obedire,

Sæculum XI. obedire, sermoni applaudere, in cunctis
 A.C. 1062. assentari. Regibus abjectissime serviunt,
 & sicut patrimonia sua & opes proprias
 profundunt, ut Ecclesiæ divitias acqui-
 rant, ita dominandi cupiditas mancipia
 efficit. Profecto nimium caro Dignitates
 Ecclesiasticas emunt, qui eas post longam
 servitutem acquirunt, & parasitorum Sy-
 cophantarumque more vivunt, ut Episco-
 patum consequantur. Qui bac ratione
 Episcopatu potiti sunt, Bona Ecclesiæ
 postea prodigunt, ut sibi amicos concilient,
 sibique devinciant illos Fideles, a quibus
 libere eligi debuissent. Sic autem Simo-
 niae rei sunt, etiamsi prius Simoniaci non
 fuissent, dant enim aliquid, ut quiete
 Episcopatum tenere finantur, & parum
 interest, an pro munere Ecclesiastico vel
 ante vel post consecrationem quidquam
 detur.

§. LI.

S. Dominicus Loricatus.

vit. S. Dom. Anno millesimo sexagesimo secundo Pe-
Sæc. 6. Ben. trus Damiani amisit amicum clarissi-
p. 143. mum, cuius historiam prodigiis plenam
 ad nos transmisit, Dominicum, cognome-
 mento Loricatum, quod Loricam fer-
 ream pœnitentia studio semper gereret.
 Cum Clericus esset, ejus parentes pel-
 lem hirci Episcopo obtulerunt, ut eum
 Presbyterum ordinaret. Quæ culpa
 con-

conversionis ipsius occasio extitit, usque ^{Sæculum XI.}
adeo enim exhorruit, ut relicto ^{A.C. 1062.} sæculo
monachorum, & deinde cum Petro Da-
miani Anachoretarum institutum in loco
quodam Umbriæ, qui *Luceoli** diceba- *Ponte rez-
tur, arripuerit, sub Magisterio Viri San- zoli,
di, Joannis de Monte Feretri. Quia
vero Simoniace ordinatus fuerat, donec
vixit, Sacrosandi Altaris usurpare Mini-
sterium non præsumpsit. Virgo usque
ad obitum fuit Dominicus, corporis ma-
cerandi tam studiosus, ut nemo unquam
magis.

Eremitæ Luceolenses in decem &
octo Cellulis habitabant, & hac lege
vivebant: nunquam bibebant vinum,
nunquam adipe alimenta condiebant,
solum in die Dominica & Feria quinta
coctum pulmentum sumebant, quinque
per hebdomadam diebus in pane & aqua
jejunium celebrabant, semper orationi,
aut manuum operi vacabant. Unicum
habebant sagmarium vel asellum, quem
cellerarius annona onustum agebat. Si-
lentium tota hebdomada servabatur, nisi
quod in Dominica post Vesperam usque
ad Completorium loquendi libertas es-
set. Nudis præterea pedibus & cruri-
bus jugiter in cellulis morabantur. Ce-
terum Dominicus, consentiente Priore,
se totum Petri Damiani curæ commisit,
& in cellula ipsius cellulæ proxima, quip-
pe

Sæculum XI. pe sola Ecclesia media dividebantur, per A.C. 1062. manebat. Longo annorum spatio ferrea ad carnem lorica præcinctus, eam tunc solum deponebat, quando flagellorum ictibus corpus castigabat. Vix autem dies ulla præteribat, quin duo Psalteria modulando utraque manu scopis armata nudum corpus tunderet, & hoc remissiore quidem tempore, nam in Quadragesima, sive cum pro alio pœnitentiam impleret, per dies singulos, ut minus tria Psalteria meditans & se ipsum verberans persolvebat. Sæpe duo Psalteria continuo, semper stans, nunquam sedens & a verberatione nunquam cessans, recitabat.

Petro Damiani aliquando inquirenti an lorica gravatus genuflectere posset, respondit: *Quando bona utor valetudine, per omnes totius Psalterii quindenos Psalmos centies* (id est per totum Psalterium millies) *genuflectere consuevi.* Quadam die post vesperam cellulam Petri ingressus, cum totus ejus vultus vibicibus liberet, *Magister,* inquit, *bodie feci, quod hactenus me fecisse non memini.* *Oculo* nempe Psalteria inter diem ac noctem modulatus explevi. Verum ut Psalterium citius absolveret, ut ipse afferuit, non totos Psalmos pronunciabat, sed satis ipsi erat, verborum sensum mente percurrere, atque ad id ipsum, ajebat, majore animi attentione opus erat.

Aliqua-

Aliquando a Magistro suo remotus Sæculum XI.
habitavit Dominicus, a quo deinde in- A.C. 1062.
terrogatus, quibus tunc se vitæ legibus
regeret, respondit, se more hominis car-
nalis vivere, seque Feriis quintis & Do-
minicis diebus a solito abstinentiæ rigo-
re aliquid relaxare. Statimque Petrus:
An ovis vesceris vel caseo? illoque ne-
gante, rursus: *an piscibus vel pomis?*
& respondit: *hæc ægrotantibus relinquo.*
Tandem post longum examen nihil aliud
exploratum, quam quod, Italorum mo-
re, præter panem fœniculo libenter ve-
siceretur.

Cum comperisset Dominicus, Petrum
Damianum literis adnotasse, quod una
die novem Psalteria inter continuos vir- Frequens
garum ictus recitasset, expavit, atque an flagellatio.
id posset iterum experiri statuit. Quar-
ta igitur Feria vestibus se exuit, & ar-
mata scopis utraque manu, totam no-
ctem vigil, psallere ac se verberare non
destitit, atque ita altera die completis
duodecim Psalteriis partem decimi tertii
usque ad Psalmum, *Beati quorum*, absol-
verat. Dominici exemplo corpus flagel-
lis castigandi consuetudo in illa regione
ita inolevit, ut non modo viri, sed & no-
biles mulieres se ipsas zelosissime cæde-
rent. Legit aliquando, quod si quis
duodecim in illo Scripto notatos Psalmos
vicies quater erectis in modum Crucis
Hist. Eccles. Tom. XIV. A a a ma-

Sæculum XI. manibus caneret, pro uno anno pœni.
A.C. 1062. tentiam Ecclesiasticam compensare pos-
 set; protinus Dominicus, id quod lege-
 bat faciendum arripuit, & duodecim il-
 los Psalmos extensis, ut dictum est, bra-
 chiis vicies quater non interrupte quo-
 tidie decantavit. Ceterum recitato
 Psalterio centum quinquaginta Psalmo-
 rum non fatigatus addebat etiam Canti-
 ca, Hymnos, Symbolum S. Athanasii, &
 Litanias, quæ hodieque in fine antiquo-
 rum Psalteriorum adnexa visuntur.

Aliquot ante obitum annis aliquan-
 do expertus, quod corrigiarum scuticæ
 virgarum scopis duriores essent, his se
 verberare adsuevit; hujusmodi itaque
 flagellum, quando foras egrediebatur,
 portabat in sinu, ut ubicunque eum ja-
Vita S. Do- cere contingeret, verberibus se posset
minici. afficere. Cum vero deesset occasio lo-
 ci, in quo totum se posset exuere, per
 crura saltem & femora, per caput atque
 cervicem se se non cessabat affligere.
 Nam quamvis nudis incederet pedibus,
 vestes tamen ejus ad tibias vix medias
 descendebant, cum alii Eremicola, ut a
 frigore pedes communirent, vestimentis
 usque ad pavimentum defluentibus ute-
 rentur. Exesis autem jejunio membris,
 & hamatæ loricæ mole detritis Æthiopi-
 cam nigredinem contraxisse videbatur.
 Circulis quoque ferreis quatuor, nam
 du-

duobus in coxis, & duobus in cruribus Sæculum XI.
 strингebatur, quatuor alios postea addi- A.C. 1062.
 dit. Horrida viri pœnitentia non ob-
 stitit, quo minus ad ultimam senectutem
 perveniret, & post ejus obitum inven-
 runt Fratres, quod præter loricam fer-
 ream, cui adsueverat, aliam haberet ejus-
 dem metalli, quæ ipsi lintei, in quo de-
 cumberet, loco erat. E vivis vero mi-
 gravit anno millesimo sexagesimo secun-
 vo, decima quarta Octobris, qua die Ec-
 clesia ejus memoriam colit. Primum Martyr. 14.
 sepultus est in sua cellula, ne monachi
 vicini eum raperent, Petrus Damiani
 vero eum deinde in Capitulum honori-
 fice transferri jussit, corpusque ipsius
 nono post mortem die sine corruptionis
 indicio integrum repertum.

§. LII.

Quomodo Pœnitentia redimi potuerit.

Non solum ut deleret propria peccata,
 sed etiam aliena, Dominicus tanto
 rigore in corpus suum sæviebat, atque ut
 pœnitentiam aliis injungendam imple-
 ret. Tunc temporis enim opinio ple-
 risque inoleverat, pro singulis peccatis
 ad implendam pœnitentiam Christianos
 teneri, in Canonibus præscriptam, eum
 in modum, ut si uno homicidio commis-
 so decem pœnitentiæ anni implendi es-
 sent, ille, qui viginti homines interemis-

Aaa 2 set,

Sæculum XI. set, ducentorum annorum pœnitentiam
A.C. 1062. suscipere teneretur. Quia vero tantum

vitæ spatum natura homini non indulget, modum invenerant, hujusmodi pœnitentiam redimendi. Nunc vero Pe-

Opusc. LI. trus Damiani, docente Dominico, didi-
c. 8. cisse se dicit, centum annorum pœnitentiam vicesies Psalterium recitando acce-

dentibus flagelli ictibus redimi posse. Nam tēr mille verbera unum annum pœnitentiæ redimebant, & mille verbera per decem Psalmos incutiebantur; unde sequebatur, centum quinquaginta Psal-

mis quinque pœnitentiæ injunctæ annos compensari, & viginti Psalteriis recitatis annos centum redimi. Dominicus sex diebus pœnitentiam centum annorum facile explebat, atque ita peccatores a

c. 9. tanto onere liberabat. Quin aliquando ineunte Quadragesima Petrum Damiani

rogavit, ut sibi mille annorum pœnitentiam injungeret, & parum defuit, quin

eam ante Quadragesimæ finem absolu-

veret.

In quodam Opere, cui titulus Perse-

ctio Monachorum, Petrus Damiani affir-

p. 22. mat; si monachi, prius in Sæculo degen-

Opusc. XIII tes, gravia peccata commisissent, non sus-

c. 6. ficere, quod in monasterio communem

Regulam observent, sed opera pœnitentiæ criminibus perpetratis congruæ ad-
denda esse. *Quidam Monachus*, inquit

Petrus

Petrus in hoc libro, *venit aliquando ad Sæculum XI.*
me, confessusque est omnia peccata sua, A.C. 1062.
quæ quondam Laicus commiserat. Ei se-
ptuaginta annorum pœnitentia, nisi me
fallat memoria; secundum Canones per-
agenda fuisset, jamque annos septem in ba-
bitu monastico vitam ducebat. Interro-
ganti mibi quantum pœnitentiæ tempus
pro bis peccatis explessæ, respondit, se
omnia Abbatij suo confessum fuisse, qui nul-
lam sibi pœnitentiam nisi jugum communis
Regulæ in monasterio portandum injun-
xisset, affirmans, solam Conversionem, id
est Regulæ observationem, ad remissionem
omnium peccatorum suorum sufficere. Ego
borrescens exclamavi, deceptum fuisse bo-
num hominem, qui ne cum pœnitentiam
inchoasset, quam peragendo varia opera
corpus afflentia dudum potuisset imple-
re. Petrus Damiani, ut ego quidem exi-
stimo, nullum assert idoneum argumen-
tum hujus opinionis, quæ nullo alio fun-
damento, quam tot annorum in pœni-
tentia computatione, antiquis ignota,
nitebatur.

In epistola ad quemdam Episcopum
 data dicit: *Non ignoras, nos, quando a Lib. IV. ep:*
pœnitentibus agrum recipimus, pro magni- 21.
tudine doni aliquam pœnitentiæ partem re-
laxare. Hæc praxis ex eodem pœniten-
tiam æstimandi commutandique princi- Pœnitentiæ
modus.

A a a 3

p i o

Sæculum XI. pio fluebat. Modum profecto facillimum
A.C. 1062. Ecclesiæ locupletandi!

Attamen non nulli flagella, & universum injunctæ pœnitentiæ redemptionem damnabant, quod ex ipsis Petri Damiani Scriptis dispicimus. Nam in epistola ad Clericos Florentiæ data conqueritur, quod ea, quæ de flagellorum usu scripsisset, in publicum prolatæ fuissent, quamvis ista nec Laicis, nec Clericis, sed solis monachis destinasset, & ea tantum, quæ ipsi quotidie agunt, retulisset. Il-

Lib. V. ep. 8. los deinde, qui hunc usum vituperabant, objicientes inducens ait: *En, pœnitentiam novam, inquiunt, & hactenus per tot sæcula inauditam! qua semel recepta destruuntur Canones, & traditio perit.* Volebant dicere, his compensationibus admissis fore, ut Pœnitentia Canonica abrogaretur. Qua in re minime fallabantur, ut postea experientia & eventus docuit. (*)

§. LIII.

(*) Hic disceptatur de quæstione, an expediit tempus pœnitentiæ publicæ aliis pœnitentiæ occultæ operibus redimi, ipsamque sensim antiquam Ecclesiæ Disciplinam mutari. Et Fleurius putat, meliorem fuisse praxim antiquam quam novam. At putida calunnia est, quod Protestantes comminiscuntur, cum dicunt cum Interprete Fleurii in Præf. *Man hat die Herzensebus*

§. LIII.

Sæculum XI.

A.C. 1062.

Flagella.

Verum respondet Adversariis Petrus *2. Cor. II.*
 Damiani: *An non Servator Noster 24.*
 A a a 4 flagel- *Act. 5. 40.*

bus in Geldesstrafe verändert. Nam semper Ecclesia Romana docuit, peccatori nec flagella, nec jejunia, nec datam pecuniam, quamvis hæc opera sua natura salutaria sint, sine interna cordis conversione & emendatione quidquam prodesse. Ceterum observabit Disciplinæ Ecclesiasticæ studiosus Lector, in hoc Sæculo Episcopos frequentius quam in superioribus cœpisse pœnitentiis singulis Indulgentias concedere. Necdum tamen Generales vel futuris pœnitentibus applicandæ concedi solebant. At constans & firma contra Protestantes Ecclesiæ Catholicæ Doctrina est, vi potestatis, a JESU Christo Ecclesiæ suæ traditæ, vel aliquam partem pœnitentiæ Canonicæ, vel etiam postulante necessitate maximam relaxari posse. Cumque JESUS Christus semel ad Apostolos dixerit Matth. XVIII. *Quæcunque solveritis super terram, erunt soluta & in Cælo.* & iterum ad solum S. Petrum: Matth. XVI. *Et tibi dabo claves Regni Cælorum & quodcunque solveris super terram, erit solutum & in Cælis.* credere debemus tantum pœnitentiæ solvi & remitti in altero mundo, quantum eidem, Ecclesiæ potestate super terram relaxatur. Risu autem & commiseratione digni sunt Protestantes, qui se Evangelicos perperam jastant, & contra clarissima Evangelii verba aliud docent.

Sæculum XI. flagellatus fuit? an non S. Paulus quin.
 A.C. 1062. quies quadragenas una minus accepit? an
 Hier. ep. 22. non omnes Apostoli flagellati? Quot non
 Martyres eundem cruciatum sustinuerunt?
 S. Hieronymus aliique Divino mandato
 flagellati leguntur. Dices haud dubie;
 omnes hos Sanctos ab aliis non a semetipsis
 fuisse cæsos. Respondeo, ergo etiam for-
 san non amplius portandam esse Crucem
 nostram, quia hodie desunt persecutores,
 qui nos crucifigant? quin potius, sicut ille
 Christianus, qui propria voluntate, nullo
 præcipiente Sacerdote, jejunat, a nemine
 temeritatis accusatur, ita etiam qui pro-
 priis manibus corpus suum cædit, damnan-
 dus non est. Optimum pœnitentiæ genus
 est, flagellis carnem suam castigare, ut ja-
 catura, quærendo carnis delicias facta, re-
 paretur.

Quod si, se ipsum virgis cædere, Di-
 sciplina nova, ideoque vituperabilis illis
 videtur, qui cuticulæ suæ parcunt, an for-
 te etiam rejiciendus erit Venerabilis Be-
 da, qui secundum veteres Canones vult, ut
 quidam pœnitentes ferreis vinculis con-
 stringantur? Tum Auctor aliquot sin-
 gularis rigoris exempla ex Vitis Patrum
 excerpta affert, sed nullum de aliquo eo-
 rum se ipsum flagellante; unde silentio
 suo fatetur, novum fuisse istud se ipsum
 castigandi genus. Nec quidquam aliud
 probat, quam licitum esse pœnitentiæ
 opera,

opera in Libris Canonum non contenta, Sæculum XI.
exercere. Unde ante hoc Sæculum XI. A.C. 1062.
non legi, quemquam Sanctorum suis Mabil. præf.
manibus vapulasse. Sed prima exem- Sæc. 6. n. 33.
pla de S. Guidone Abbatे Pompositano, Sup. l. LIX,
anno millesimo quadragesimo sexto §. 48. §. 33.
mortuo, & de S. Poppone Abbatе Sta-
bulensi, anno millesimo quadragesimo
octavo vita functo, referuntur.

Tum Petrus Damiani sermonem pro-
sequitur in hunc modum: *Quando Epi-
scopi peccatoribus non nullis pænitentiam
multorum annorum injungunt, an non sæ-
pe pecuniæ summam præscribunt, qua tem-
pus redimant, atque in jejunio, quod ipsis
nimium grave est, dispensant? quis vero De Flagello-
banc redemptionem pænitentia data pecu- rum usu.
nia dammare audeat, quia hæc consuetudo
in antiquis Canonum collectionibus non
reperitur? at si Laicis pecunia pauperi-
bus collata peccata sua redimere permitti-
tur, quid præscribendum erit monachis,
quibus longa pænitentia implenda restat,
& qui dudum omnia Bona sua relique-
runt? cur non carnem suam castigando
peccata sua redimere valeant?*

Eandem materiam tractat in epistola
data ad quemdam Monachum Petrum, *Lib. VI. ep.*
cognomento Capitosum, qui in novum ^{27.}
morem, humeros suos & tergum scopis
exarandi, acerbissime innectus fuerat,
nec tam rem ipsam, quam immodicam

Aaa 5 verbe-

Sæculum XI. verberum multitudinem & durationem
 A.C. 1062. explodebat. Huic respondet Petrus
 Damiani: *Si licet sibi ipsi vel alteri fla-*
gello quinquaginta plagas incutere, cur
non etiam sexaginta, aut etiam centum?
si centum, cur non etiam quinque cen-
tum, aut mille? quod Bonum est, nimium ef-
se non potest. Si unius diei jejunium bonum
est, jejunium duorum aut trium dierum
melius est. Itaque, si Petro Damiani cre-
dimus, perfecta erit pœnitentia, vel fame
emori velle, vel sub scuticarum ictibus
expirare. Nempe in Scriptis Petri no-
stri non semel argumenta stringentia de-
fiderantur.

Monachi Cassinensis disciplinam se
 flagellandi cum jejunio Feriæ VI. aucto.
 Chron. *Cass.* re Petro Damiani receperant, atque
 lib. III. c. 22. pium istud exercitium non modo in Mo-
 nasteriis ejusdem Regulæ, sed etiam in
 urbibus & pagis propagari cœperat.
 Non defuere autem in monte Cassino,
 qui in recentem hunc morem flagella su-
 stinendi acriter declamarent; honesta-
 tem vitae humanæ lædi, si quis coram
 tota frequentia nudaret corpus. Nam
 ritus erat, ut in pleno Capitulo cæderen-
 tur. Nemo autem majore vigore ob-
 stebat, quam Cardinalis Stephanus, olim
 Montis Cassinensis monachus, qui istud
 pœnitentiæ genus adhiberi prohibuit.

Opus. 43. Econtra Petrus Damiani, hac de re ad
Con-

Congregationem data epistola, conten- Sæculum XI.
 debat, honestum esse & salutare, pœ- A.C. 1062.
 nitentiæ amore, nuditatis confusionem
 pati, cumque Cardinalem Stephanum
 mors velox, haud diu postquam flagello-
 rum usum damnasset, e vivis abstulisset,
 dicebat, forte ei mortem in pœnam ob-
 stinati contra flagella animi fuisse immis-
 sam, quamvis alias fateatur, hunc Car-
 dinalem virum fuisse virtutis amantem.

§. LIV.

*Devotio & Pietas in Sanctam Vir-
 ginem.*

Petrus Damiani etiam mentionem facit
 de quibusdam aliis novis quidem,
 sed sua ætate jam stabilitis modis, qui-
 bus S. Virgo colebatur, qualis erat Offi-
 cium parvum Beatæ Virginis, & Sabba-
 tum ipsius honori Sacrum. Item de Fe-
 ria VI. Cruci, & Feria II. Angelis dedi-
 cata. De his in epistola ad Cardinalem
 Desiderium Abbatem Cassinensem ita lo-
 quitur: *In quibusdam Ecclesiis pulcherrima* *Opus. c.*
ma consuetudo introducta est; ubi omni- *XXXIII.*
bus diebus Sabbati Missa Sanctæ Virginis *c. 3.*
celebratur, nisi Festum incidat, aut Feria
quadragesimalis. In nostris quoque Mo-
nasteriis & Eremis tres dies in Hebdomo-
da ad colendos Sanctos destinantur, in quo-
rum honorem Missas celebramus. Jam
vero, ut quidam clarissimi viri pie cre-
dunt,

Sæculum XI. dunt, animæ defunctorum in Die Domini A.C. 1062. nica non cruciantur, & die Lunæ ad locum supplicii revertuntur. Hinc illa die Missa in honorem Sanctorum Angelorum celebratur, ut ipsorum præsidium mortuis & brevi morituris paretur. Merito etiam Crucis dies Veneris tribuitur, qua Fratres nostri alter alterum in Capitulo virgis cædunt, atque in pane & aqua jejunant. Et infra: Eadem die Missam de Cruce ad impetrandum ejusdem præsidium celebrant. Quod spectat ad Sabbatum, qua die, ut scriptum est, Deus requievit, eam congruit Sacram esse Sanctæ Virginis, in cuius sinu Divina Sapientia per Mysterium Incarnationis requievit. Nec ulla tenus dubitandum, quin iis honoribus Virginem colentes, ejusdem patrocinium sibi concilient.

Parvum Officium Beatæ Virginis jam Sæculo superiore recitari solebat, cum legamus, S. Udalricum Augustanum illud quotidie persolvisse. Petrus Da-

vit. n. 44. miani deinde hortatur monachum, nomine Stephanum, ut istud pensum Beatæ Virginis reddere non omittat, & refert

Sup. t. LV. ad suum propositum exemplum cuiusdam Clerici Nivernensis, quem ad extrema deductum Sancta Virgo invisit, in

lib. VI. ep. 29. os languentis ex uberibus suis lac immisit, & protinus sanavit, quia ejus officium singulis diebus diligenter recitaverat. In alio

alio loco narrat exemplum alterius Cle-
rici, cui, et si magnis criminibus atque A.C. 1062.
etiam impudicitia fœdus esset, morti
proximo S. Virgo revelavit, remissa esse
ejus peccata, quod etiam ipsam Virgi-
nem recitatione ejus Officii omnibus Ho-
ris assidue coluisset. Scripta Petri Da-
miani similibus scatent historiis, suntque
frequentissima eorum, quæ probanda su-
cepit, argumenta. Ceterum negari
non potest, ejusmodi precatio[n]es in se
bonas esse; verum sequentia tamen tem-
pora patefecerunt, consultius futurum
fuisse sapienti Veterum Instituto inhæ-
rere. Dum enim Clerici & Monachi
tot officiis obruuntur, tempus literarum
studiis & labori manuum dandum mi-
nuitur, & ipsæ preces in Choro, quia
valde prolixæ sunt, minore fervore per-
solvuntur.

§. LV.

S. Wulstanus Episcopus Vigorniensis.

Inter hæc Nicolaus Papa duos in An-
gliam miserat Legatos, quorum alter Sup. §. 45.
vit. *Wulst.* c.
Hermenfridus Episcopus Sedunensis erat. 10. Sæc. 6.
Hos Aldredus Archiepiscopus Eboracen-
sis, itineris in Angliam suscepit comes,
in conspectum Regis Eduardi deduxit,
qui, ut erat piissimus Princeps, honori-
fice exceptos remisit ad Archiepiscopum
(cum eo enim in itinere arctam inierant
amici-

Sæculum XI. amicitiam) dum tempus Comitiorum in
A.C. 1062. Paschate celebrandorum adveniret, quo
 redirent ad Regem & ad colloquium ad-
 mitterentur. Archiepiscopus, expletis
 Papæ mandatis, & in societate Legato-
 rum omnibus ferme Angliæ provinciis
 peragratis, cum Quadragesima immin-
 ret, anno millesimo sexagesimo secundo
 Vigorniam repetiit, indeque ad prædia
 sua digressus, Legatos reliquit in Eccle-
 siæ Cathedralis Monasterio, cuius Wul-
 stanus Præpositus erat.

Wulstamus hospites humanissime &
 liberalissime habuit, quin tamen de vita
 Regularis rigore quidquam relaxaret.
 Noctes cantans Psalms & frequentissi-
 me genuflectens transigebat. Tres in
 hebdomada dies nullo cibo reficiebatur,
 & silentium servabat. Tres reliquos dies
 cum pane suo caulibus, aut porris, & in
 Dominica piscibus vescebatur, vinum-
 que bibebat. Singulis diebus tres pau-
 peres alebat, eorumque pedes abluebat.
 Legati optimam vitæ rationem, & do-
 ctrinam Wulstani, quam sanctis mori-
 bus fulciebat, admirati, ubi ad Regiam
 redierunt, cum de eligendo Episcopo Vi-
 gorniensi deliberaretur, Wulstani no-
 minarunt, & maxima viri merita com-
 memorantes Eduardi optimi Regis con-
 sensum facile obtinuerunt. Suis quoque
 suffragiis accesserunt Archiepiscopi duo
 Stigan-

Stigandus Cantuariensis & Aldredus Ebo- Sæculum XI.
racensis. Hunc vero ad eligendum A.C. 1062.
Wulstanum nihil aliud movebat, quam
quod sciret, esse virum simplicem, quem
Ecclesiæ Vigorniensis fructus, quos sibi
retinere cogitabat, usurpari passurum
sperabat.

Igitur Wulstanus celeriter accersi-
tur. Postquam vero ad aulam pervenit,
non facile negotium fuit, Sanctum vi-
rum eo adducere, ut Episcopatum susci-
pere vellet. Opus fuit, ut Legati totam ^{vit. ap. Boll.}
Summi Pontificis auctoritatem adhibe- ^{19. Jan. to.}
rent. Aliquis etiam Reclusus, nomine ^{2. p. 239.}
Vulsinus, qui annis plus quadraginta in
eremo degerat, vehementer cunctantem
impulit, ut consentiret, pertinaciam &
sacræ obedientiæ contemptum expro-
brans. Tandem accepta a Rege Vigor-
niensis Episcopatus Investitura ab Aldre-
do Archiepiscopo, die Dominica, octava
Septembris anno millesimo sexagesimo
secundo, Eboraci consecratur. Hæc or-
dinatio quidem ad Archiepiscopum Can-
tuariensem, cuius Suffraganeus erat, per-
tinebat; sed Stigando, qui tunc illi Sedi
præerat, Papa Sacris interdixerat, quod
Ecclesiam vivo adhuc Antecessore suo
occupasset. Ei tamen Wulstanus obe-
dientiam promisit, declaravitque Aldre-
dus, nolle se per hanc Ordinationem in
novum

Sæculum XI. novum Episcopum quamcunque jurisdi-
A.C. 1062. ctionem acquirere.

Wulstanus tunc annum ætatis age-
bat quinquagesimum, natus in Comitatu-
Varvicensi nobilissimis parentibus, qui
inclinata jam ætate ambo professionem
Monasticam amplexi sunt. His vita fun-
ctis Wulstanus in familiam Brithegi,
Episcopi Vigorniensis adlectus, ab eodem
ob præclaras dotes & pietatem singula-
rem adhuc juvenis Presbyter ordinatur,
& parochiæ pinguissimæ prope civitatem
sitæ præficitur. At Wulstanus curam
animatorum in se suscipere detrectavit, &
post breve tempus Monachis Ecclesiæ
Cathedralis in eadem civitate adscribi
voluit. Ibi varia Monasterii munera
obiit, jam puerorum Magister, cantoribus
præfectus, & Custos rei Sacræ existens.
Singulis diebus septem Psalmos, ad sin-
gulos versiculos genuflectens, & omni-
bus noctibus eodem ritu longum Psal-
mum centesimum decimum octavum re-
citabat. Quotidie ante unumquodque
Ecclesiæ Altare, erant vero Altaria octo-
decim, septies prosternebatur.

Tandem circa annum 1046. Monas-
terii Præpositus electus non solum mona-
chorum, sed etiam populi curam pa-
ternam gessit. Tempore matutino ad
portam Ecclesiæ quibusunque sui co-
piam faciebat, sive, ut miseris & oppres-
sis

sis succurreret, sive ut pauperum infantes baptizaret, nam Presbyteri jam introduxerant malam consuetudinem, & gratis non baptizabant. Tanta Wulstani Charitas magnam populi multitudinem, cives & agrestes, divites & pauperes attraxit, nullusque parvulus rite baptizatus videbatur, nisi Wulstani manibus ablutus fuisset; usque adeo inoleverat Sanctitatis ejus opinio. Quia etiam populi mores inde corrumpi cernebat, quod Verbum Dei raro prædicaretur, singulis Dominicis & Festis solemnibus in Ecclesia ad Fideles dicere instituit. Cumque quidam monachus doctus & facundus cum eo jurgari ausus fuisset, quod in Officium Episcopale involaret, a Sancto viroveniam petere coactus est. Talis erat Wulstanus Præpositus, cum Episcopus Vigorniensis ordinatus est, quam Sedem annis triginta quatuor tenuit.

§. LVI.

S. Eduardus Rex Angliæ.

Sanctum Eduardum, tunc in Anglia ab annis viginti regnante, Regis Ethelredi & Emmæ, Richardi Ducis Normanæ vit. ap. Boll. Sororis, filium Pater paulo post ^{5.} Jan. to. I. p. 290. quam natus fuisset, unacum matre in Normanniam misit, ut eum Danorum Hist. Eccles. Tom. XIV. Bbb. cru-

Sæculum XI. crudelitati eriperet. Postquam vero sub
A.C. 1062. regno Canuti Magni, atque duorum filio-
rum ejus Haroldi & Canuti II. in Nor-
Sup. l. LIX.
§. 14. mannia permansisset, iis defunctis anno
millesimo quadragesimo secundo revoca-
tur a Goduino Comite Cantiorum, qui
Canuti I. filiam in conjugem acceperat,
& sororem suam Eduardo in matrimo-
nium dederat, solus vero dominabatur;
nam Eduardus vir miræ simplicitatis
erat, pietate quam regnandi solertia cla-
rior. Singulari tamen Dei Beneficio,
Eduardo plus annis viginti tribus impe-
rante, quem sui amabant, & exteri ve-
rebantur, Anglia tranquillæ pacis quie-
tem gustavit.

Primo regni sui anno, Goduino im-
pellente, Reginæ matri suæ irascens, ei
prœdia & redditus omnes abstulit, mona-
sterio inclusit, compulitque, ut suspicio-
nem turpis consuetudinis, sibi cum Epi-
scopo Vintoniensi intercedentis, cuius ac-
cusabatur, probatione ferri carentis di-
lueret. Regina Emma probationem
subiit, & nudis pedibus ignitos novem
cultros aratri illæsa calcavit. Veniam
ergo petiit Rex, flagellis ab utroque ac-
cusato, scilicet ab Episcopo & Matre, cæ-
di sustinuit, & ablata restituit. Leges a
Rege Edgardo, avo suo, promulgatas, &
Danis dominantibus abrogatas, Eduar-
dus

dus collegit. Hæ Leges Regis Eduardi Sæculum XI.
celeberrimæ, & cunctis sequentibus sæculis magnæ auctoritatis, summam re-
ferebant, quæ olim antiquissimi Reges decreverant, multaque ad causas Ecclesiasticas pertinentia completebantur. A.C. 1062.
tom. 9. Cons. p. 1020.

Sanctus Rex gratum in Deum ani- *Charta I.*
mum ostensurus, quod se Majorum suo- *Eduardi.*
rum Solio restituisset, voto edito pro- *tom 9. Conc.*
misit, Romam se peregrinaturum; jam- *p. 1189.*
que itineris sumtus & dona SS. Aposto-
lis offerenda præparaverat. At Angliæ
Proceres, turbarum præteritarum me-
mores, & veriti, ne Rege absente novæ
cierentur, præsertim cum esset improlis,
vehementer rogabant, ut hoc proposi-
tum dimitteret; ipsos enim pro Regis
voto Missas preces & eleemosynas offe-
rendo Deo satisfacturos. Rege in sua
sententia perseverante, tandem utrinque
convenit, ut ab utraque parte Legati
quatuor, nempe Eldredus Episcopus Vi-
gorniensis, postea Archiepiscopus Can-
tuariensis, & Hermannus Episcopus Schi-
reburgensis cum duobus Abbatibus Ro-
mam mitterentur, qui Votum Regis &
Optinatum repugnantiam exponerent,
pollicitusque est Rex, id se acturum,
quod Pontifex decrevisset.

Cathedram S. Petri illa tempestate
tenebat Leo IX. atque Episcopi Angliae
B. b. 2. Romam

Sæculum XI. Romam pervenientes Papam habuerunt,
A.C. 1062. Synodum cum ducentis quinquaginta
 Episcopis celebrantem. Ergo in pleno
 Concilio causam sui itineris aperiunt.
 Pontifex explorata Patrum sententia,
 Epistolam ad Regem Eduardum dedit in
 hunc sensum: *Cum nos Fides docent,*
Deum omnibus, in quocunque demum lo-
co sincero corde invocantibus se, prox-
imum esse, & Anglia te absente de salute
periclitatura credatur, nos auctoritate
Dei & Concilii absolvimus te a peccato,
quod occasione voti tui te commisso times,
tum pro pænitentia injungimus, ut pecu-
nias ad iter Romam suscipiendum præpa-
ratas in pauperes distribuas, & Monaste-
rium in honorem S. Petri fundes, sive
mavis novum ædificare, sive vetus colla-
psum restaurare. Jamque nunc omnes
donationes & privilegia, quæcunque huic
concesseris monasterio, confirmamus, &
nulli alteri potestati sœculari quam Regiæ
subiectum esse volumus.

Rex Eduardus, ut exequeretur, quæ
 Westmona- in hac Bulla præcipiebantur, & quæ Vul-
 sterium. finus Reclusus eremita sibi speciatim a
 S. Petro revelata esse dicebat, vetus Mo-
 nasterium S. Petri prope civitatem Lon-
 dinensem, a principio conversionis An-
 glorum fundatum, illa ætate pæne de-
 structum,

structum, reparare statuit, quod diceba- Sæculum XI.
tur Westmonasterium ex situ loci, ni- A.C. 1062.
mirum ad Occidentem positum. Ad
hoc opus perficiendum Rex decimas
omnium rerum, quas possidebat, nem-
pe auri, argenti, pecorum, & prædio-
rum constituit & separavit, tumque di-
rutis antiquis muris novam Ecclesiam
erexit.

Inter hæc Leone IX. Papa fatis fun-
cto Rex Eduardus ad Nicolaum II. Pa-
pam misit Aldredum Archiepiscopum
Eboracensem, duosque Episcopos ele-
ctos, a Papa ordinandos, cum Epistola,
qua Rex petebat, ut Papa fundationem
dicti Monasterii ratam haberet, & ipse
vicissim in annuos census, qui ex Anglia
Romam mitti solebant, consentiebat,
morem confirmabat, & quæ pro elapso
temporis spatio competebant, unacum
muneribus Regiis tradi jubebat. Nico-
laus autem Papa, re in Concilio, in quo
Legati Regis audit, proposita, Absolu-
tionem ab Antecessore suo Regi datam,
& fundationem Monasterii confirmavit,
ab omni Episcopali Jurisdictione exem-
ptum pronunciavit, illudque Regis Tu-
telæ, sicut omnes ceteras in Anglia Ec-
clesias commendavit. Itaque ex hac
profectione redux Aldredus Archiepi-

B b b 3 + scopus

Sæculum XI. scopus Papæ Legatos in Angliam addu-
A.C. 1062. xit.

§. LVII.

Ecclesiae in Septentrione.

Adam. l. III. c. 18. p. 43. Illa tempestate Haroldus Rex Norwe-

giæ sæva tyrannide illas gentes oppri-
mebat. Complures Ecclesiæ destruxit,
multos Christianos diris suppliciis exer-
ciatos necavit. Quin etiam maleficiis

Sup. l. LIX. infamis habebatur, quibus abolendis &
§. 15. extirpandis, cum Sanctus Frater ejus

*Olaus Rex maximo fervore insudaret,
in eo conatu vitam amiserat. At Haroldus miraculis, quæ ad Fratris tumulum
fiebant, nullatenus motus, a Fidelibus
oblata rapiebat & suis militibus dabat.
Quare Adalbertus Archiepiscopus Bre-
mensis tantis malis commotus Nunciis
ad Haroldum missis, datusque literis,
crudelitatem exprobravit, monuitque
severe, Deo oblata in luxum Laicorum
non esse convertenda, nec expedire, ut
advocaret Episcopos ex Anglia & Fran-
cia, contempta sua Jurisdictione, cuius,
utpote Sacræ Sedis Legati, esset Episco-
pos in illis partibus ordinare.*

Haroldus his objurgationibus offen-
sus Legatos Adalberti probrose dimisit;
dicebat enim, se in Norwegia Archi-
episco-

episcopum, aut virum potentem præter Sæculum XI.
se neminem novisse. Cum deinde Adal- A.C. 1061.
bertus Archiepiscopus ob hanc causam ^{Alex. ep. 2.}
ad Alexandrum II. Papam querelas de- ^{tom. 9. Conc.}
tulisset, scripsit is ad Regem Haroldum p. 116.
in hæc verba: *Cum ea, quæ ad Fidem
Christianam & Disciplinam Canonicam
pertinent, necdum satis edocetus sis, no-
strum esset, quibus totius Ecclesiæ cura
commissa est, frequentissimis epistolis va-
ria monere; quia vero maxima locorum
distantia id facere prohibemur, scias ve-
lim, nos id negotii Adalberto Archiepisco-
po Bremensi Legato nostro injunxisse. Is
autem per literas ad nos datas questus est,
quod Episcopi Provinciæ vestræ vel non
consecrantur, vel data pecunia in Anglia
aut in Francia ordinentur. Hinc admo-
nemus te & Episcopos tuos, ut Archiepi-
scopum Adalbertum audiatis & sic obse-
quamini, ac si vobis mandata ab ipsa Sacra
Sede redderentur. Adalbertus Archiepi-
scopus Suecin quoque seu Suenonem, Adam. c. 13.*
Regem Daniæ, sibi offensum habebat,
quem acerrime increpaverat, quod femi-
nam sanguine propinquam illicitis nu-
ptiis sibi junxisset, quin etiam excommu-
nicationis fulmen ei comminatus fuerat.
Tandem Rex etiam Papæ epistolis per-
terrefactus affinem dimisit; attamen plu-
res alias uxores atque etiam concubinas

c. 20.

B b b 4

acce-

Sæculum XI. accepit. Elapso exinde aliquo temporis
 A.C. 1062. spatio Archiepiscopus nihil non egit, ut
 in gratiam rediret cum hoc Principe,
 quod speraret, ipsius opera a se destina-
 ta facilius effectui dari posse. Eo igitur
 consilio Sleswicum se contulit, ubi mul-
 tis largitionibus primo populum, & post
 ea etiam Regem datis muneribus, & ad-
 ornatis conviviis, in quibus magnificen-
 tiam Regiam superare conabatur, sibi
 devinxit; quippe antiquo Barbarorum
 illorum more per dies octo se se invicem
 ad epulas invitarunt, quo tempore
 multæ causæ Ecclesiasticæ pertractata,
 atque de pace Christianis conceden-
 da, & Gentilibus ad Fidem converten-
 dis. Inde Archiepiscopus lætissimus do-
 num remeans Imperatorem permovit,
 ut, Rege Daniæ in Saxoniam accersito,
 fœdera perpetua cum eo sanxerit, unde
 Ecclesia Bremensis eximie florere, & Fi-
 des inter Septentrionis populos mire
 propagari cœpit. Hæc reconciliatio
 Henrico III. Imperatore luce fruente
 processit; Ceterum ex aliqua epistola
 Alexandri II. Papæ ad Regem Suenonem
 data dispicimus, Reges Sueciæ censum
 annum Sacrae Sedi persolvisse.

ep. 4.

§. LVIII.

§. LVIII.

Sæculum XI.
A.C. 1062.

S. Gothescalcus Sclavorum Princeps.

Inter Sclavos quoque ultra Albim amnem positos Christiana Religio magna capiebat incrementa; nam Gothescalcus, *c. 21. Boll. Regis Daniæ gener, Religiosissimus Prin-7. Jun. to. ceps, & sincerus Adalberti Archiepisco-20. p. 4. ex Adamo. pi amicus, potentia Reges æquabat. Ge- Adam. l. 2. nitus fuit ex Utone de Sclavorum Prin-2. 48. cipibus uno, cuius fratres infideles, & ipse malus Christianus erat, unde eum quidam Saxo transfuga, viri crudelitatem perosus, interfecit. Utonis filius Gothescalcus tunc temporis in Monasterio Lumburgensi literarum studiis vacabat, qui comperta parentis cæde usque adeo succensuit, ut, literis & Religione Christiana valere jussis, Albique trajecto, ad Vinulos, populum infidelem, defecerit; eorumque exinde adjutus viribus, bello Christianis illato, compluribusque Saxonum milibus interemptis, patri suo parentavit. Cum Gothescalcum aliquando Bernardus Saxonie Dux inter alios captivos in suam potestatem redigisset, eum ut Grassatorum ducem carceri dedit; sed brevi post intelligens, esse fortissimum virum, sancito cum ipso fœdere, amicum ad suos remisit. Ipse ad Canutum Regem profectus, cum eo- B b b 5 dem*

Sæculum XI. dem in Angliam trajecit, ubi diu mora-
A C. 1062. tus est, atque inter hæc cum ad sinum
Ecclesiæ rediisset, Canutus Rex ipsi fi-
liam suam nuptui dedit.

Tum Gothescalcus ex Anglia redux
irasciebatur Sclavis, qui ipsum bonis pa-
ternis spoliatum ad exteram gentem su-
gere compulerant; itaque bello eos la-
Helm. l. 1. cessebat, quo cunque devenisset, Infide-
l. 20. lium terror. At recepto patrimonio ex-

inde Deo militare, & gentem suam ad
Religionem Christi, olim suscep tam, ite-
rumque ex memoria deletam, reducere
statuit. Sæpe Hamburgum votorum a-
se editorum causa veniebat, & magno
fidei propagandæ ardore incensus omnes
Paganos ad ejus confessionem compel-
lere cupiebat, namque jam tertiam par-
tem illorum, qui sub Mistivoji, avi sui,
regimine ad cultum Idolorum redierant,
converterat. Itaque Gothescalco re-
gnante omnes Sclavorum populi, qui
provinciae Hamburgensi accensebantur,
numero septem, quos inter Obotritæ nu-
merabantur, Christiana Sacra colebant.
Regiones Ecclesiis, & Ecclesiæ Sacerdo-
tibus, libere munere suo fungentibus,
repletæ erant; quin Princeps Gothescal-
cus Dignitatis Regiæ oblitus sæpe in Ec-
clesia Prædicatoris officium occupans,
idiomate Sclavonico fidelibus clarus

expo-

exponebat, quod Episcopi Presbyteri e Sæculum XI.
dicebant.

A.C. 1062.

Innumera hominum multitudo quotidie fidem amplectebatur, in omnibus civitatibus claustra Canonicorum, Monachorum, & Virginum construebantur, jamque Monasteria tria Megalopoli, quæ Regionis Obotitarum Caput erat, existebant. Adalbertus Archiepiscopus vero, tanto Religionis incremento delectatus, Principi Episcopos & Presbyteros misit, qui Neophytes in Fide confirmarent. In Castro veteri* Monachum Ei-
zonem, Megalopoli Joannem Scotum, Ratzeburgi Aristonem, a Jerosolyma ad-
venam, Episcopos, & in aliis locis alios ordinavit. Ipso invitante Gothescalcus Hamburgum venit, ubi eum Archiepi-
scopus vehementer exhortatus est, ut usque in finem pro JESU Christo laboraret, pollicitus, victoriam ejus castra ubi-
que secuturam, quin etsi ipsi contingeret pro causa optima etiam adversa pati, ni-
hilominus Beatum futurum. Eodem fervore Adalbertus Regem Daniæ, sape ad se ad Eidoram amnem invisentem, monitis suis in cultu Religionis robora-
bat, quem Rex auscultabat magno studio & profectu, nisi quod vitia gulæ & im-
modicæ Veneris non emendaverit. De-
nique tunc Sclavi omnes converti po-
tuissent,

*Altenburg.

c. 25.

Sæculum XI. tuissent, nisi Saxonorum Præfectorum,
A.C. 1062. qui limites provinciarum custodiebant,
 quibusque major exigendorum vectigalium quam Religionis cura erat, avaritia obstatisset.

t. 26. Adalbertus Archiepiscopus prædicationem veræ fidei in Septentrione nunquam non solicite curavit, etiam postquam negotiis sacerdotalibus, quibus plus justo vacabat, obrutus non nihil eorum, quæ officii sui erant, relaxavit, vir omnibus accedentibus ad se jucundus, comis, & munificus; quare, ingenti populorum frequentia Bremam confluente, parva illa urbs Roma Septentrionalis videri poterat. Quippe Legati adveniebant ex Islandia, Grœnlandia, Orcadibus, prædicatores Verbi Divini expetentes, quibus ipse viros idoneos mittebat.

Danorum Episcopo fatis functo Sueno Rex ejus Diœcesin in quatuor partes divisit, quibus singulis Archipræsul Episcopum dedit. In Sueciam quoque, Norwegiam aliasque adjacentes Insulas viros misit, qui in Vinea Domini laborarent.

FINIS TOMI XIV.

INDEX